

DINU MOROIANU

POLUL INTANGIBIL

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

Revista „Știință și tehnică”

CAPITOLUL I.

Unde un meteorolog reușește să strice bucuriile familiale ale unui telereporter.

- Ia te uită, pentru ce prostii mă țin ăștia aici ! își consultă telereporterul Andrei Bujor ceasornicul montat pe verighetă.

Dar ceasul se opri. Deși mic cât un bob de linte, deoarece funcționa pe baza curenților biologici din corpul omenesc, el nu trebuia „acordat” decât o dată pe an: la 16 noiembrie, ziua când // primise în dar din partea soției, cu ocazia împlinirii a zece ani de căsnicie.

E drept însă că „anul” se împlinise de... zece minute, adică la orele 10,30, exact în clipa când urma să se întâlnească cu Isabela, la Cluj. În fața statuii lui Matei Corvin.

Nu mai putea prinde un alt avion-rachetă decât peste o oră.

- Cu siguranță că Isabela , plictisită de veșnicele mele „întîrzieri” o s-o șteargă la Timișoara, unde are tot timpul să repete în baletul „Copelia”, și se va întoarce la prînz ca să-mi servească o budincă de orez cu dulceață de vișine promisă de mult... Dar ce papară o să mănînc o dată cu budinca, oftă Andrei resemnat.

Andrei era telereporter al regiunii Cluj, însă centrala celor șase posturi de radioteleviziune din țară se afla la București, și de aceea mai la fiecare două-trei zile se ivea nevoia ca el să vină în capitală.

- Cred că chestiunea prezintă mult interes. Veți avea un frumos succes !

Tocmai se pregătea să iasă din birou, cînd îl chemase șeful. De atunci s-a scurs o jumătate de oră și... meteorologul nu mai tăcea. Înșira mereu minime și maxime de presiune, cicloni și anti-cicloni, izoterme și izobare, prognoze și grade Celsius și Fahrenheit, pe care le extrăgea din foile volante scoase una câte una din buzunarul hainei, încît credeai că e un scamator care face cine știe ce numere de prestidigitație, pronunțînd un hocus-pocus sacramental și

Andrei privi inciudat la barbatul care ținea niște foi în mînă. I-l prezentase șeful îninteligibil.

În sfîrșit, profitînd de o aproape imperceptibilă pauză, șeful teleredacției îl întrerupse:

- Dacă am înțeles bine, e vorba de un val de frig ce coboară de la Polul Sud către regiunile învecinate.

- Exact! aprobă meteorologul.

Și tocmai voia să-și reia argumentarea cînd Andrei, ca s-o prevină, speriat de debitul vocal al interlocutorului, o luă înainte:

- Ei bine, spuse el vizibil ironic, ce mare lucru un val de frig. fie el și de la Polul Sud ?

Meteorologul rămase înmărmurit:

Ce mare lucru... un val de frig... de la Polul Sud ? repetă el dezorientat. Dar asta este... în sfîrșit... De fapt, desigur, pentru cine nu cunoaște legile meteorologiei... n-are de unde să știe... Vă amintesc că în vreme ce la noi începe iarna, acum, la Polul Sud. Începe vara...

Ei și ? dădu Andrei din umeri. Asta nu-i o veste senzațională ! persifla el mai departe. De milioane sau de miliarde de ani. în vre'me ce în emisfera boreală e iarnă, în cea australă e vară.

Perfect, nu se dădu bătut meteorologul. Dar niciodată în timpul verii n-a fost la Polul Sud mai frig decât iarna. Priviți aceste buletine, și "iar începu să tragă foile volante pe rînd din buzunar, astea-s cifre înregistrate, controlate, totalizate...

Stațiunea meteorologică de pe arhipelagul Shetland anunță un frig de - 50 grade. Stațiunea din Punta Arenas (America de Sud) înregistrează -30 grade, aici, unde niciodată frigul nu depășește -7 sau -8 grade, iar media anuală e între +2 și +3 grade. Stațiunile din Noua Zeelandă și din Australia sînt alarmate și cer cultivatorilor de coco-tieri să ia măsuri deoarece valul de frig s-ar putea abate și pe la ei.

Andrei simți plăcere să îndirjească puțin pe acest nepoftit care făcuse să piardă întâlnirea cu Isabela. Avusese de gînd să se ducă la un polycromoreliefotograf ca să immortalizeze într-un cub de cuarț nu mai mare de un lat de palmă imaginea familiei lor. Or de mîine, începînd interminabilele ploii de toamnă... polycromorelief-fotografia nu mai era posibilă multe săptămîni. Isabela va fi supărată foc. Și pe drept cuvînt. Și toate astea din cauza acestui palavragiu, care îl bate la cap cu valul de frig de la celălalt capăt al lumii.

Am cercetat memoriile vestiților exploratori ai Polului Sud - Scott, Bellinghausen, Amundsen. Byrd și alții -, dar nici unul nu pomenește de un astfel de ger în acest anotimp ! continuă meteorologul neobosit.

- Ei și ? îl provocă Andrei, conștient. N-o fi fost ger în anul cînd au fost ei acolo, dar s-o fi abătut în anii următori.

Știa prea bine că va dezlănțui un nou torent de grade Celsius. izobare și izoterme, dar era decis să se răzbune într-un fel pe individul acesta, care-i zădărniciise o bucurie familială.

- M-am gîndit și la acest argument! Ați auzit de faimoasa flotilă de baleniere „Slava”, care pleacă în fiecare an din URSS la Polul Sud la vînătoare de balene ? Ei bine, în jurnalele ei de bord nu s-au înregistrat niciodată la latitudinile respective temperaturile scăzute de acum-

Andrei dădu din umeri. Dar meteorologul nu se mulțumi cu atît. El ținea ca interlocutorul său să fie învins cu desăvîrșire. În acest scop mai vîrî o dată mîna în buzunar și scoase o cărticică pe care o răsfoi și citi :

„La Polul Sud, deși iernile și verile sînt excesiv de reci, deși 320 de zile pe an urlă furtuni și viscole peste întinderile nesfîrșite de gheață, s-a stabilit cu destulă precizie direcția curenților atmosferici, iar **linia** de izoterme este cea reprezentată în harta alăturată. Pentru limiile de iarna, media este de -36,5°, iar pentru cele de vară media este de -5,7°”.

Apoi închise cartea cu un aer triumfător și adăugă:

Textul este din memoriile expediției australiene, care din 1955 și pînă în 1959 a cercetat Polul Sud magnetic. Dacă nici aceste mărturii ale unor specialiști care au lucrat cu aparatură relativ modernă nu sînt suficiente, atunci...

Cred că ai dreptate, interveni împăciuitor telereactorul-șef. Dar ce reportaj senzațional ar putea face clujanul nostru într-o împrejurare ca asta ? Vezi, o inundație, un cutremur, o erupție vulcanică... astea, da, sînt subiecte de televizat... Spectacolul grandios al naturii dezlănțuite impresionează și pe cel mai indiferent om. Dar un val de frig! Ce ar fi aci grandios ?... Mă înțelegi, nu, ce vreau să spun ?

Vă înșelați! Nu vă supărați că vă contrazic, dar n-aveți dreptate ! Valul de frig ce cuprinde vecinătatea Polului Sud e unul dintre cele mai spectaculoase obiective de televizat...

Hm ! zîmbi șeful, dacă ar apărea aurore boreale, urși albi, focuri și pinguini în obiectiv, ar fi amuzant desigur !

Aurore „boreale” în emisfera australă, observă meteorologul apăsînd pe cuvinte, și o sclipire ironică îi săgetă privirea, sînteți cam pretențioși ! Cît despre focuri și pinguini, ei bine, veți avea zeci de prilejuri să le televizați. Imaginați-vă și dumneavoastră, din cauza gerului excesiv, sute de turme de focuri și lei de mare au migrat spre nord. Pe plajele înguste și sfîrtecate ale insulei Georgia, unde și așa focurile și leii de mare se înghesuiau trup lîngă trup ca să se prăjească la soare, azi e un strat de gheață gros de 7 metri, -cum spune buletinul. Animalele fug spre Țara de Foc, unde dau peste aceleași geruri. Ele caută țărături nisipoase și nu le găsesc, aleargă grăbite de-a" lungul coastelor Americii de Sud și în clipa de față puteți înregistra una dintre cele mai ciudate priveliști : focuri pe celebra plajă Rio del Mar din Buenos Aires.

Pe fondul vîlelor luxoase, sub uriașe umbrele multicolore, în umbra cabinelor de lux, sub șezlongurile comode și la adăpostul digului betonat, leii de mare scurmă cu colții lor fioroși nisipul auriu și rag înspăimîntător cînd trece vreun automobil prin apropiere.

Șeful telereacției deveni atent. Andrei îl cunoștea după felul cum bătea cu degetele în birou.

Meteorologul scoase dintr-un buzunar o tăietură de ziar, o netezi triumfător și începu să citească traducînd din englezește: „Melbourne - Australia. Pinguinii cu moț, care nu mai găsesc de mîncare în Antarctica și au nevoie de oarecare căldură pentru clocit, au invadat Noua Zeelandă...”.

Și lui Andrei i se deșteptase interesul, dar nici în ruptul capului n-ar fi vrut să se trădeze.

Meteorologul împături tăietura de ziar și o vîrî înapoi în buzunar.

Andrei trebui să recunoască cel puțin talentul de traducător al meteorologului și era tocmai dispus să-i facă un compliment pe această temă, cînd șeful telereclamei interveni :

- Toate bune, dar de unde știi dumneata că valul de frig nu se va retrage pînă ajunge un teiereporter la fața locului ?

Meteorologul avu un zîmbet jalnic.

- N-aș fi meteorolog, iar meteorologia n-ar fi o știință... Am intrat în legătură cu toate stațiunile meteorologice din regiunea antarctică. Am calculat că valul de frig înaintează cu 10 kilometri în 24 de ore și nu dă nici un semn de retragere.

După mine e cel mai ciudat, cel mai nefiresc și mai extraordinar fenomen posibil. El răstoarnă toate legile stabilite pînă acum în știința meteorologică. Sensul unui astfel de val de frig e de la un centru de maximă spre un centru de minimă presiune. El ia forma unui torent de aer rece care are o lățime de cîteva sute de kilometri și urcă de la pol către ecuator, fără să atingă decît rare ori tropicele și atunci mult atenuat și numai în emisfera boreală. E ca o limbă de frig care apare de o parte sau de alta a Polului *și care se poate la rîndul ei desface* în fișii mai *mici*. De data asta însă - și asta este ciudățenia inexplicabilă - nu mai e vorba de o limbă de frig, ci de o căciulă - ca să zic așa. Căci acum vecinătățile Polului sînt concentric și simultan acoperite (pe toate meridianele și la aceeași paralelă) de valul de frig. Frigul acesta nu e rezultatul unui torent de aer rece ce curge spre ecuator, ci al unei revărsări concomitente, în toate direcțiile, al unor valuri concentrice de frig. E ca și cum cineva ar fi aruncat o piatră imensă la Polul Sud și astfel ar fi dislocat unde de aer rece care se deplasează spre ecuator.

Vă mărturisesc că nici eu nu întrezăresc încă vreo explicație științifică a acestui fenomen.

M-am gîndit că posturile romîne de televiziune ar marca un succes în concertul televizor mondial dacă ar transmite imaginile senzaționale ale înaintării acestui val de frig, care ar putea lua turnura unui... cataclism. Nu exagerez, nu zîmbiți. În orice caz cred că v-am convins că spectacolul valului de frig este telegenic - cum spuneți dumneavoastră - chiar dacă nu este încă un... cataclism, conchise el așezîndu-se pe scaun.

Șeful telereclamei și teiereporterul Andrei schimbă priviri semnificative.

- Ne-ai convins, îi strînsă ei mîna. Și-ți mulțumim !

- Va fi un succes, își frecă meteorologul mulțumit miinile. Un succes al televiziunii romîne !

Abia cînd ieși din biroul șefului, Andrei își aduse aminte de obligațiile sale familiale, de care uitase pînă în acel moment, atras de momeala perspectivelor minunate de reportaj zugrăvite de meteorolog.

Un moment fu gata să redeschidă ușa și să ceară șefului să trimită un alt teiereporter în Antarctica. Dar se răzgîndi repede. Ar fi fost caraghios. Subiectul era „tare”.

Eva însă îl făcea să nu plece la drum cu bucuria cu care pleca îndeobște în asemenea împrejurări.

Reintră în biroul său și începu să scrie o scrisoare:

„Dragă Isabela,

iartă-mă de neprezentarea la întîlnire. Îmi pare rău și de Cos-tăchel, și de Cristina, cărora le-am promis polycromoreliefotografia în grup, cu ocazia celor unsprezece ani de căsnicie.

Spune-le că tăticiul își va ține cuvîntul, dar cu o oarecare întîrziere.

Plec în Antarctica. Am un subiect «gras». N-o să stau decît două-trei zile. Azi e marți. Cel mai tîrziu sîmbătă la orele 10,30 sosesc la Cluj. Poți să mă aștepti cu copiii tot în fața statuii lui Matei Corvin. Dacă nu plouă și e soare, vom merge la fotograf.

Îi promit Cristinei un pinguin cu moț, viu, interesant și prietenos pe care o să i-l aduc de la Polul Sud. Lui Costăchel ce să-i aduc ? Un pescăruș sau o focă poate. Iar ție ? Ție, draga mea, îți voi culege din insulele Falkland un buchet de flori care seamănă cu floarea de colț din Bucegii noștri.

Te sărut,

Andrei”.

CAPITOLUL II.

Unde facem cunoștință cu noi personaje interesante și originale.

Pe marele aeroport Băneasa era zarvă mare. Într-un avion-rachetă erau încărcate cuști cu animale sălbatice. Nu erau lei și tigri. Însă printre numeroasele animale, ca vulpi, rîși, veverițe și căprioare, se zărea și o cușcă cu un urs siberian de toată frumusețea, care cînd începea să mormăie zbirlea creasta pițigoilor, cio-cănitoarelor, bufnițelor, cucuvelelor și a altor păsări captive.

Avionul-rachetă tip „Meteor” era ultimul produs al fabricilor de avorachete. El asigura legătura Europei cu America de Sud, acoperind distanța de 5.000 kilometri în 3 ore, 12 minute și 15 secunde, fie zi, fie noapte, indiferent de anotimp. Din oră în oră pleca cîte un „Meteor” din Europa spre America și invers.

Avoracheta avea o capacitate de 1.000 de tone, și, în afară de pasageri, greu încărcăturii îl constituiau mărfurile de toate felurile, în special alimente ușor alterabile ce se transportau de pe un continent pe altul ; laptele muls în aceeași dimineață și carnea de vită sacrificată în aceeași zi din pampasurile Argentinei se vindeau în toate măcelăriile din Paris, în vreme ce stridiile și homarii din Normandia și Bretania, fazanii din România și icrele de Mancuria făceau deliciul locuitorilor din Rio de Janeiro și America Centrală.

La fiecare trei minute, un avion-rachetă își lua zborul sau ateriza pe pista aeroportului. Oameni din toate continentele și mărfuri din cele mai variate se descărcau din pintecele enormilor „Meteori”.

Totuși un asemenea sortiment de animale nu era un spectacol banal nici pentru marele aeroport intercontinental Băneasa.

Andrei privi cu interes imbarcarea cuștilor într-un uriaș „Meteor”. Interesul său spori cînd află că aeronava pe care se imbarcau animalele este avoracheta cu care urma să plece și el peste 30 de minute.

Se apropie de cuști și, mai mult din instinct reportericesc, duse la ochi fototelevizorul, pregătindu-se să ia cîteva imagini pentru a le transmite redacției, cînd un om încotoșmănit într-o șubă de vînător siberian îi strigă:

Alo! Nu-i permis televizorul, vă rog!

îmi dați voie, sînt telereporterul Andrei Bujor. Aș vrea să...

Încîntat de cunoștință, tinere, veni spre el necunoscutul întinzîndu-i mîna, dar nu permit televizarea animalelor.

Sînteți directorul cercului ? Îl întrebă Andrei cu un aer nevinovat

Hm ! Nu prea... Adică, da ! Bine zici ! se înroși omul și se prezentă : profesor Saratoga din Buenos Aires.

Cînd își scoase cușma, i se văzu părul alb, nins, dar abundent.

Voi face reclamă cercului dumneavoastră televizînd animalele! stăruî Andrei. Circul meu n-are nevoie de reclamă! se încăpățîină profesorul deschizîndu-și șuba la gît. Animalele îmi aparțin și nu dau voie să le televizezi, înțelegeți ?

Glasul său era ferm, și Andrei cedă deoarece nu avea nici un rost să se isce vreun conflict care să-l întîrzie din drum.

Peste cîteva minute, în sala de așteptare își făcu o idee despre profesorul acesta și despre animalele sale trăgînd cu urechea la discuțiile din jur.

Află astfel că profesorul vine de la Moscova. La Moscova aterizase tot așa cu un avion-rachetă plecat din Vladivostok și invadase de asemenea aerodromul cu cuștile menajeriei sale. Erau animale prinse de el în taiga. Era un vînător original, bătrînelul nu împușca animale, le prindea vii. iar dintre ele își reținea numai exemplarele cele mai frumoase.

Un pasager care venise împreună cu el de la Vladivostok povestea în gura mare că, după părerea sa, profesorul e un director de circ puțin capabil, deoarece cea mai mare parte din animalele pe care le cară tocmai de la capătul pămîntului nu se pot dresa.

Dracu a mai văzut pițigoi sau cocoș de munte, ciocănitore sau bufniță dresată ? Cine își închipuie că o să scoată dintr-un gulo-gulo un biciclist sau dintr-o zibelină, un echilibrist pe sîrmă se înșală ! Doar din urs sau veveriță de mai poți face ceva. Dar ăștia dau numere de circ arhicunoscute... Geaba îi mai chinuiește în cuștile astea. Eu am văzut în peninsula Kamciatka un japonez cum dresa pureci; îi aduna în cerc, îi incolona, îi răsplinea în trăgători... mă rog, îi muștruluia la comandă. Iar la urmă îi băga într-o eprubetă și-i ținea în buzunarul hainei. Am mai văzut un chinez care reușise să facă ceva cu găinile, cele mai proaste dintre păsări; acestea rîciiau pămîntul cu ghearele și dezgropau astfel ouă ascunse fără știrea lor, iar un cocoș cotcodăcea în minutul și secunda cerută ca un ceasornic deșteptător... Ah, a fost ceva grozav cînd dresorul „învîrtînd” coada cocoșului de trei ori a spus rîzînd : E ora 8 și 30 minute. Exact peste 12 minute și 30 de secunde să ne dai de știre!

A urcat cocoșul, în pom și a pus un ceasornic cu nisip să se scurgă. Apoi a început o altă dresură cu niște porumbei care cîntau la un pian în miniatură lovind cu ciocul în clape. Am ascultat astfel cîteva acorduri la... patrușprezece ciocuri de porumbei. Cînd s-au scurs cele 12 minute și 30 de secunde, cocoșul a cîntat: „cucuriguuu !...”

- Atențiune! Atențiune! Urcați în avorachetă! Mai sînt zece minute pînă la decolare, anunță crainicul.

Prietenos, pasagerul din Vladivostok îlluă pe telereporter de braț, pornind spre avion :

Și dacă ai ști cum i-a dresat! Simplu ca bună ziua. Însă a avut o răbdare îngerească, desigur, dacă există așa ceva ! adăugă el rîzînd sănătos și exuberant. Pe mine m-a pasionat întotdeauna dresura.

Nu cumva sînteți dresor? îl întrebă Andrei.

Nu, din păcate, nu! Sînt cultivatorul de lăcuste Igor Sav-ciov, inginer zootehnician din Extremul Nord, de la Verhoiansk.

De la polul frigului ? glumi Andrei în timp ce intrară în „Meteor”.

De acolo! răspunse celălalt, în timp ce pășiră într-un ascensor ce-i urcă în salonul pasagerilor.

Cultivator de... ? întrebă telereporterul.

...de lăcuste! îi reaminti Igor,

Bine, dar lăcustele astea... nu distrug cerealele ?

Ba da! deschise inginerul larg ușa ascensorului îmbrîndu-l pe telereporter să iasă.

Atunci, cum... N-aveți cine să mănînce cerealele acolo în Extremul Nord și puneți lăcustele s-o facă ?

Igor se porni pe rîs, și cînd intrară în salonul pasagerilor toți cei prezenți întoarseră, din această cauză, privirile spre ei.

- S-a dus vremea cînd lăcustele mîncău cereale. Acum cerealele le mănîncă pe lăcuste, iar noi mîncăm cerealele... Așa-i ciclul ! dădu el din umeri și rîse iar cu poftă. Avem în Siberia... prima crescătorie experimentală de lăcuste din lume. Cultivăm o specie de lăcuste aparte: lăcusta de zăpadă. Ea crește în tundră, pe întinderi nesfîrșite de mii și mii de kilometri pătrați. Printr-o serie de selecții artificiale și prin adaptarea ei la anumite condiții de viață, noi am reușit să creăm o specie nouă de lăcuste care trăiesc pe zăpadă. Da, da. Crește și se hrănește cu foarte puțini licheni. Cum la noi numai de zăpadă nu ne putem plînge, vă închipuiți că lăcustele cresc admirabil. Acum doi ani, de pildă, am avut o producție de 10.000 vagoane de lăcuste. Această enormă masă de lăcuste e prelucrată în cuptoare speciale, unde, amestecată cu apă de mare, iarbă de mare, scoici și nisip, devine un îngrășămint minunat al ogoarelor de cereale.

La vreun sfert de oră după decolare, profesorul Saratoga plecă din salonul pasagerilor.

Se duce să vadă ce-i fac animalele, chicoti cultivatorul din Verhoiansk. Așa o ține într-una de la Novosibirsk.

Și zi așa, putem înregistra o nouă meserie: lăcusto-cultiva-torul. Păcat că nu știam asta mai demult, că tare m-aș fi repezit pînă la dumneata să fac un reportaj la fața locului, mărturisii Andrei.

- într-adevăr e spectaculos să vezi cum mînă din urmă această... turmă uriașă de Insecte pe întinderile pustii ale tundrei. Le atragem în cuptoarele de prelucrare cu ajutorul unor uriași generatori de ultrasunete.

Vino odată la noi să-ți arătăm lăcustele noastre ! încheie siberianul.

- Neapărat! Poate chiar săptămîna viitoare, îi promise Andrei oferindu-i o pastilă „Reconfort”, care înghițită producea omului o senzație plăcută ca după o baie și un masaj bun.

Apoi porni și el spre ușa salonului :

- Mă duc să mă distrez pe socoteala profesorului, spuse Andrei cu gîndul să mai vadă o dată animalele.

Profesorul era într-adevăr în magazie. Aranja cuștile căzute și bombănea ori de cîte ori găsea ceva în neregulă. O cușculiță cu o ciocănitoare neagră se spîrse.

- Pas de-o prinde acum ! privea profesorul înciudat la micuța pasăre ce se agățase de un nit și în chip reflex începuse să ciocănească cu ciocul tăblia de duraluminu a încăperii.

Dar tot atunci un grup de șoareci de pădure porniră să alerge chițcîind printre cuștile vulpilor, care înnebunite se zbăteau, întinzînd ghearele și mîrînd să-i prindă.

- Să vă ajut, profesore ! se oferii Andrei.

Saratoga îl măsură întîi sever din cap pînă în picioare, apoi îi spuse îmblînzit:

- Ești mai tînăr, iată o plasă, urcă-te pe cușca de colo și cată să arunci plasa peste ciocănitoare.

Dar șoarecii ?

Am o cursă specială.

Telereporterul îndeplini rugămintea profesorului, și peste puțin acesta ținea mulțumit ciocănitoarea în palmă.

- Interesantă colecție de vietăți ! privi Andrei în jur. într-adevăr, era acolo o adevărată arcă a lui Noe, de la elan și mosc pînă la viperă și șopîrlă, de la bufniță și cocoș de munte pînă la rațe și gîște sălbaticе, de la broscoi pînă la pițigoi.

- Am stat cîteva" luni în taiga spre a le prinde, veni profesorul mai aproape de Andrei. Am aici cei mai caracteristici reprezentanți ai faunei siberiene.

Era un om interesant, profesorul : potrivit de statură, cu fața de culoare brună, contrastînd violent cu părul ca de omăt, probabil încă de timpuriu încăruntit. Părea că în permanență îl preocupă cîte o problemă. Aceasta nu-i dădea totuși aerul specific savanților distrați și uituci ce-și caută ochelarii și nu-și dau seama că-i au pe vîrfurile nasului ; dimpotrivă se arăta interesat de toate din jur și avea un spirit de observație deosebit de dezvoltat.

- O să reușiți să dresați pentru circ animalele astea ? făcu Andrei cu mîna roată către cuștile din jur.

Nici nu urmăresc acest lucru! dădu profesorul din umeri.

Ah, le-ați luat numai pentru menajeria circului...

- Da, pentru... menajerie! clătină profesorul din cap aprobativ, dar oarecum șovăielnic.

Apoi, însuflețit:

- Am de gînd, tinere, să fac cea mai mare menajerie din lume !

- Mai mare decît cea din Hamburg ?

- Acea va fi un fleac! Eu voi depăși cu mult cadrul menajeriilor actuale cu cei cîțiva kilometri pătrați amenajați artificial, în care biete animale se chinuiesc și lîncezesc captive! Eu voi pune la dispoziția acestor animale mii. sute de mii de kilometri pătrați, eu voi face ca...

Dur profesorul se opri brusc. Urmă o pauză oarecum penibilă. Andrei avu impresia că Saratoga se ferește să destăinuiască planurile sale unui... telereporter prea guraliv.

Nu vă temeți, profesore, acum nu vă vorbesc ca telereporter, acum sînt un simplu pasager pe bordul „Meteorului” și, ca să ne mai treacă timpul, m-am gîndit că...

Bucuros îți stau la dispoziție cu orice vrei dacă-i vorba să ne mai ținem de urît unul altuia. Uite aici ! Îl trase Saratopa într-un colț în fața unei cuști. Această căprioară cu picioarele din spate mai înalte decît cele din față e renumitul mosc siberian. Sub burtă are o *umflătură* cu un lichid din care se face *faimosul* parfüm de mosc.

Îți place veriga zburătoare. Pteromyx volans. de colo ? Cînd întinde aripile - o membrană între picioarele posterioare și cele anterioare - zboară planînd printre copaci !

Se apropie de o colivie unde o verigă ținea un con de brad între mînuțele ei mici și, desfăcînd solzii, spărgea semințele tari între dinți, înghițindu-le cu poftă.

- Cred că zibelinea, sau samurul, cum i se mai spune, din cușca cea joasă, ți-e cunoscută. Era pe cale de dispariție pe la mijlocul secolului trecut din cauză că a fost necruțător vînată pentru blana ei *scumpă*. Dar, *grație măsurilor luate, a repopulat pădurile*.

Un muget le acoperi vorbele.

Alces-alces, se întoarce profesorul zîmbind spre cușca unde un elan splendid își freca coarnele de tavanul prea scund. Abia am găsit un exemplar în stare de sălbăticie după ce am cutreierat 3.000 kilometri de taiga. Elanii au ajuns ca și renii : animale de povară. Și cînd te gîndești că abia acum o jumătate de secol a început în Siberia domesticirea lor!

Îmi permiți să te întreb un lucru, profesore: mai ai în Argentina și alte animale sau acesta e începutul colecției ?

Acesta-i al cincilea transport. De fiecare dată am ales tot ce era mai specific în fauna cîte unui continent. Dar de ce mă întreb ? deveni profesorul iar bănuitor. Ziceai că nu vrei să fii, aici telereporter...

Întrebam numai așa, din curiozitate, Ar fi interesant un asortiment complet de faună terestră...

Hm !... se lăsă profesorul furat. Asta-i o idee năstrușnică. Cel mult la un muzeu ai putea vedea așa ceva, fiindcă acolo animalele... nu cer de mîncare! rîse el subțire. Cine ar putea aduce hrană atît de variată încît să sature sute de mii de animale ? Fiindcă pe pămînt, în diferite medii, cresc sute de mii, poate chiar milioane de specii. Numai coleopterele. sau gîndacii, numără peste 250.000 de specii. Fluturii, sau lepidopterele, numai ea 120.000 de specii. Chiar la un muzeu bine asortat sînt necesare multe săli cu vitrine pentru a expune o colecție de fluturi cît de cît asortată. Azi e mai avantajos să se deplaseze omul la fața locului și să *studieze fauna decît s-o colecționeze în grădinile zoologice* la el acasă, cum se făcea în secolul trecut.

Atunci de -ce o colecționezi ? Și încă vie ?

Profesorul îl măsură din nou pe Andrei din creștet pînă în tălpi. Întrebarea îl surprinse. E drept că era poate prea indiscretă, dar era îndreptățită.

- Iar ai devenit reporter! zise aruncînd o nucă de cedru unei verige albastre. În cazul acesta prefer să rămîn singur.

Telereporterul, nedumerit încă de motivul pentru care profesorul se enervase, se grăbi totuși să-l liniștească.

- Iartă-mă, profesore. Nu mi-am închipuit că... În sfîrșit. Să trecem la altceva. Ce-o să faci cu animalele dumitale tropicale pentru că asupra Americii de Sud s-a abătut un val de frig ?

Profesorul păru dintr-o dată captivat de știre.

- Da ? De cînd ? De unde știi ? E sigur ? Spune-mi ce-ai auzit ?
Andrei îl puse în curent pe Saratoga cu ceea ce știa de la meteorologul Vilsan.
Profesorul îl ascultă cu un deosebit interes. În loc să-l îngrijoreze, știrea părea că-l amuză. Își trecu de cîteva ori degetele rășchirate prin părul alb și la urmă spuse pe un ton care i se păru lui Andrei ciudat de vesel :
- Gerul ăsta o să dea de petrecanie multora.

CAPITOLUL III.

În care constatăm cît de sentimental poate fi un meteorolog.

Am mai primit vreo știre, mamă ? întrebă nerăbdător din prag Ion Vîlsan de cum deschise ușa.

Nu, băiatule, răspunse bătrînica simpatică purtînd pe umeri, după moda veche, un șal de lînă cu franjuri.

Fiul își sărută mama, care-i venea în întâmpinare sprijinindu-se într-un baston, și se duse de-a dreptul la telefonul-televizor spre a controla dacă pe banda de magnetofon nu se imprimase cumva în lipsa lui convorbirea așteptată.

Masa e gata și ciorba se răcește! Îl chemă maică-sa privindu-l pe sub ochelari cu aerul acela grijuliu, comun tuturor mamelor, oricît de mari le-ar fi copiii.

Alo! Vă rog dați-mi legătura cu Buenos Aires! ceru Vîlsan la telefon desfăcîndu-și cravata și descheindu-și gulerul ca să se simtă mai comod în fotoliul unde se așezase.

Apoi ca pentru sine:

S-a întîmplat iar. probabil, ceva, mormăi el.

Ai spus ceva, Ionică ? întrebă maică-sa din camera alăturată, unde umbla cu niște vase.

Și, văzînd că nu primește nici un răspuns :

- După ce că ai întîrziat de la masă, tot ți-ai mai găsit de treabă ? Iaca. asta nu-mi place, să știi...

Între timp, în telefonul-televizor răsună tonul „nu-i nimeni acasă” (un acord armonios de harfă).

Vîlsan oftă cu obidă. Apoi trase un sertar și scoase o fotografie pe care o privea, răsucind-o pe toate fețele. Deși fotografia nu înfățișa decît un grup de schiori veseli, el o privea stăruitor, în timp ce gîndurile sale alergau departe...

Unul dintre schiori este chiar el; luînd de mîină o fată, amîndoi se desprind din grup și pornesc vijelios la vale pe o pîrtie minunată, fugărindu-se și hîrjonindu-se în slalomuri superbe.

- Te-am prins Pepitta !

Brațele sale vînjoase cuprind nerăbdătoare trupul zvelt al fetei. Ea caută să scape, se mlădie ca trestia bătută de vînt, și pumnii ei micuți înfoltiți în mînușii pufoase bat neputincioși în pieptul larg, ușor bombat al tînărului. În cele din urmă, fata, istovită, își culcă obrazul încadrat de zulufii părului de abanos pe umărul bărbatului, apelînd resemnată la cumințenia învingătorului. Acesta, generos, se mulțumește cu un sărut furat fetei aflate la strîmtoare.

Apoi amîndoi se așază pe un dîmb și privesc obraz lîngă obraz la minunata priveliște din vale. unde cîtunele elvețiene abia fumegă cu casele turtite sub povara omătului.

Pepitta, tu știi că mai avem puțin și... căile noastre se vor despărți! clipi ea șiret și drăgălaș.

Nu spune asta! E prea crud!

Și totuși studiile noastre nu pot ține o veșnicie...

Ce repede a trecut studenția noastră. Pepitta !

- Asta am și vrut, nu ? Să ne terminăm studiile ca să ocupăm și noi o slujbă...

- Te faci că nu mă înțelegi, Pepitta!

- Ce vrei, Juan ? Îl privi ea șăgalnic. Vrei să mă iei cu tine în țara ta ?

Tînărul amuți. Acum, cînd se pusese exact întrebarea pe care o aștepta, nu mai știa cum să se descurce. Luă mîna fetei, o dezmănușă și o sărută :

- Ce ar zice tatăl tău dacă ar auzi că un român te cere în căsătorie ?

Ochii Pepittei străluciră mai viu, apoi se întunecară. Cîteva clipe numai, căci își înfrînse repede această umbră din priviri.

- Deseară voi vorbi cu tata ; mă va chema la telefon...

- Poate că găsești momentul potrivit să strecuri și propunerea mea ! o privi tînărul plin de speranțe. Spune-mi, Pepitta, indiferent de răspunsul tatălui tău... tu... ce crezi... tu..., șovăi el, tu... ții la mine ?... Mă iubești...?

Pepitta sări în sus și azvîrli cu un bulgăr de zăpadă drept în moțul căciuliței din capul băiatului.

- Ai devenit melodramatic, Juan ! Vino-ți în fire! Prinde-mă de poți!

Și țîșni la vale, fără să se mai uite înapoi, cu fața biciuită de vînt, dar luminată totuși de fericire...

Vîlsan se înfundă mai bine în fotoliu, și fizionomia i se întristă brusc.

Amintirile ajungeau acum la singurul lor punct neplăcut. Întotdeauna

încerca să-l uite. dar el îi revenea în memorie cu tot mai sporită claritate.

Ce bine i s-a întipărit în minte figura mirată a portarului de la hotelul unde locuia Pepitta cînd a doua zi, pe la ora prînzului, s-a dus să-l roage s-o cheme jos în hol, ca să-i spună două vorbe :

Dar este plecată de azi dimineață, de la ora 4.

Unde?

Acasă, în Argentina, cu bagaje cu tot.

Imposibil ! Are de dat încă examene !

Asta i.am spus și eu. dar signorîna n-a vrut să m-asculte. Plîngea cu hohote și tot a plecat.

Și n-a spus de ce ?

Domnișoarele astea au întotdeauna secrete mai mari decît un bărbat de stat, filozofa portarul. Parcă vrea vreuna să ți le destăinuie ?

* *

Glasul mamei îl smulse pe Vîlsan din lumea amintirilor:

- Dar bine, băiatule, nu ți-e foame ? Ți-e rău, ce-i cu tine ? se ivi bătrînica îngrijorată în prag.

Vîlsan puse fotografia înapoi în birou.

Privirile sale trecură fugitiv peste scrisoarea primită cu cîteva zile înainte și care de fapt, răscolise tot acest trecut. Dar n-o mai citi. O știa pe dinafară.

„Dragul meu Juan,

iartă-mă pentru acest lung interval în care am întîrziat cu răspunsul promis în Elveția. Sînt foarte nenorocită din cauza valului de frig de la Polul Sud», care s-a declanșat de cîtăva vreme și pe care nimeni nu l-a luat încă în seamă așa cum trebuie. Dar de el depinde soarta mea și a ta și... bineînțeles răspunsul pe care ți-l datorez. Mîine seară te voi chema la telefonul-televizor.

La revedere, dragul meu Juan. Pepitta

Buenos Aires. 11 noiembrie 1978" *

* *

Dacă tu crezi că-i frumos să mă faci să te aștept cu masa, atunci n-am ce zice...

Vai, mamă, iartă-mă, se ridică Vîlsan din fotoliu și o apucă de umeri pe bătrînica, n-am vrut să te fac să aștepți deloc, dar, vezi, azi am înregistrat pe de o parte un succes, iar pe de alta un insucces cîtă vreme nu primesc nici o veste de la Pepitta.

CAPITOLUL IV.

De acum încolo începe marea aventură.

La Paris, avoracheta „Meteor" a făcut doar o scurtă escală de 20 de minute. Numai atît cît să coboare un rînd de pasageri și să urce altul.

În timp ce noii veniți se instala» în salon, Igor Savciiov îl atinse cu cotul pe Andrei Bujor și-i șopti :

- Ia te uită ce femeie frumoasă a „capturat" împlînzitorul nostru de fiare sălbatic !

Andrei mută un pion de pe tabla de șah din față și aruncă în același timp și o privire fugară spre colțul unde se afla profesorul Saratoga. Dar rămase cu mîna în aer. într-atît fu de surprins : femeia era într-adevăr un tip desăvîrșit de spaniolă, iar chipul pasional în care vorbea cu profesorul - pe șoptite, dar plină de năduf, aruncînd din cînd în cînd priviri iscoditoare în jur - o făcea și mai interesantă.

Se cam lasă rugat, bătrînelul! ricana Igor.

Cine știe ce-i cere...

În cele din urmă, tînăra păru că se resemnează. Avoracheta decolă, și peste puțin timp, ca de obicei, Saratoga părăsi salonul.

Profesorul a plecat iar ca să-și supravegheze animalele, ia să încercăm să facem cunoștință cu frumoasa spaniolă, propuse inginerul bine dispus.

Nu crezi că e... cam necavaleresc tocmai pentru că Saratoga nu-i de față ?

Așa pătesc toți bătrînii care își iau soții sau amante prea tinere...

Bine, dar de unde știi că fata aceasta....

Păi tocmai asta vreau să aflu : cine este.

Atunci ia-i un interviu ! glumi Andrei.

Fă-o dumneata! propuse Igor foarte serios. Eu nu prea intervievez lăcustele mele. N-am obișnuința asta profesională... Dar pentru dumneata, ca reporter, care pătrunde oriunde și vorbește cu cine vrea despre orice, chestia asta e un fleac !...

Totuși... aici nu-i la mijloc interesul profesional ! protestă Andrei oarecum surprins de această pornire de... Don Juan, cam neașteptată pentru un cultivator de lăcuste din Extremul Nord.

Dar deodată amîndoi avură una dintre cele mai neașteptate și plăcute surprize : spaniola se ridică din fotoliu și - de necrezut - veni drept spre ei. Inginerul, care o observase primul, se și ridică în picioare, întîmpinînd-o cu un cuceritor surîs de satisfacție. Ea îi întinse mîna și se recomandă cu sinceră grațiozitate:

- Pepitta Saratoga !

Reporterului aproape că-i era ciudă de... norocul inginerului. Pe de altă parte începuse să-și facă rezerve asupra conduitei morale a fetei.

Mă iertați că vă *deranjez*, începu ea *și trecu repede* peste protestele lor formale, dar am văzut în listele de pasageri că unul dintre dumneavoastră vine din România...

Dînsul vine, se grăbi Igor să-l desemneze pe Andrei. Dar luați loc. vă rog ! o pofti el.

Spaniola își scutură cerceii mari din ureche:

- Nu vreau să mă vadă tata cu dumneavoastră.

Cei doi își schimbă priviri semnificative.

Sîntem, totuși, persoane onorabile, frumoasă signorina, interveni inginerul, galant ca întotdeauna.

Tocmai de aceea mă adresez dumneavoastră!

Andrei era din ce în ce mai surprins, ceea ce, de altfel, exprima clar și fizionomia sa.

- Dacă v-aș ruga să-mi faceți un serviciu, se adresă ea lui Bujor. începînd să arunce priviri furișe în toate părțile, mi l-ați face oare ?

Inginerul interveni ca de obicei :

- Orice serviciu. oricînd; va fi încîntat să vă servească, doamnă !

Dar ea nici nu-l luă în seamă, ci se adresă mai departe tot telereporterului:

- Bănuiesc că în cîteva zile vă întoarceți la dumneavoastră în țară...

Vreți să transmiteți cuiva ceva ?

Andrei se înclină, mut.

Nu-i vorba decît de o scrisoare pe care v-aș ruga s-o duceți la destinație unui prieten: meteorologul Ion Vîlsan.

Cui ? deschise Andrei, în sfîrșit, gura, crezînd că n-a înțeles bine.

- Ion Vîlsan. meteorolog din țara dumneavoastră

Telereporterul, uimit de coincidență, făcuse probabil o figură ciudată. Încît Pepitta Saratoga fu și ea surprinsă la rîndu-i:

Îl cunoașteți ? îl întrebă ea.

Ba bine că nu! făcu Bujor un gest cu mîna.

Atunci, începu ea să cotrobăiască prin poșetă, vă rog să-i dați...

Dar deodată luă o gazetă de pe măsută, întoarse celor doi spatele și porni agale de se reazează în fotoliul ei, fără să le mai anime măcar o privire ; intrase profesorul Saratoga în salon.

- Ei. îți place figura ce ne-a făcut-o ? îl necăji Andrei pe Igor. Savciiov își însoți oftatul cu o privire languroasă :

Superbă femeie! Numai o meridională poate avea un astfel de temperament. Păcat că bătrînul acesta nesuferit ne-a stricat conversația. Ce bine o pornisem, domnule ! regretă el.

Fii atent c-o să pierzi partida. Regina ți-e în primejdie / îl preveni glumeț Andrei.

Dă-o-ncolo de partidă ! Partida de colo, aruncă el o căutătură peste umeri în direcția Pepittei, e mai interesantă.

Apoi uitîndu-sela ceas :

Mai am doar patruzeci de minute. Cobor la Rio de Janeiro și n-am reușit să aflu nici măcar adresa acestei frumoase spaniole. Ascultă, amice, se apropie el trăgînd mai aproape fotoliul, nu vrei să încerci să-l îndepărtezi pe bătrîn de lîngă ea ? Trebuie neapărat să-i vorbesc, să aflu unde se duce, unde locuiește, să-i scriu...

Așa te înflăcărezi întotdeauna cînd dai de o femeie „bine” ? îl ironiză Andrei.

Timpu trecu repede. În curînd, difuzorul anunță călătorii că cei care coboară la Rio de Janeiro trebuie să treacă în „Meteorul” pui.

As fi în stare să otrăvesc vreo jigodie de veveriță de-a bătrînului numai să-l vad parăsînd salonul.

- Am o rugămintă pe care te rog să nu mi-o refuzi! stăruie Igor pe lângă Andrei.

- Cu plăcere] numai să pot!

- Eh ! Este un fleac: află și comunică-mi la Rio de Janeiro adresa fetei! Îmi promiți ?

- Hm ! Eu... În sfârșit... Crezi că mi-o va da ?

- Nici vorbă ! De altfel ea însăși pînă dește momentul să reia legătura cu dumneata spre a-ți da scrisoarea. Adresa ei va fi menționată probabil chiar pe verso-ul scrisorii, așa că-ți va fi ușor...

În acest moment, însă. Pepitta și tatăl ei se ridicară din fotoliile **IOR** și porniră spre ușa care ducea la barr. Igor închise cu zgomot cutia de șah încuiat de ghinionul ce-l urmărea. Dar fata nu făcu nici trei pași și, deodată, parcă aducîndu-și aminte de ceva, reveni la fotoliu, luă ziarul de pe măsuta ei și cu aerul cel mai firesc din lume, îl readuse punîndu-l pe masa celor doi și mulțumindu-le cu un surîs prietenos : pe gazetă, prinsă cu un ac de cap. o scrisoare.

Savciov era în culmea fericirii. Nici n-așteptă bine să iasă spaniola pe ușă și se și repezi la plic. Dar dezamăgirea i se zugrăvi îndată pe chip : n-avea adresa expeditorului, zadarnic îl sucea și-l răsucea pe toate părțile.

Andrei Bujor luă plicul și-l vîrî în buzunar:

Sper că n-o să-mi ceri să-l desfac ca să-i citești conținutul.

Nu... asta nu, bombăni inginerul Igor.

- Un „îndrăgostit” e în stare de orice ! persifla Andrei. Igor răspunse

printr-o grimasă și se uită iar la ceas :

- Ce ghinion pe capul meu ! Peste cinci minute cobor. Îmi promiți că-i afli adresa ?

- În sfârșit... voi încerca...

Savciov îl luă de braț și amîndoi porniră spre ieșire.

- Nu așa; să faci imposibilul. Și

după cîteva clipe de ezitare :

- Să-ți fac o destăinuire... Nu că mă laud, dar nu-mi pierd ușor capul după orice femeie... Să vii tocmai de la celălalt capăt al pămîntului și să îți înțelegi, mă înțelegi... Aș vrea măcar atît: s-o mai revăd ! De n-aș fi avut treburi urgente, n-aș coborî acum... Numai dumneata mă poți ajuta s-o mai întîlnesc o dată. Comunică-mi adresa ei ! Da ?

Inginerul vorbise convingător, din inimă. Se vedea că este emoționat.

- Fie! acceptă Andrei în cele din urmă, văzîndu-l atît de afectat.

Bucuros, într-o ultimă și supremă expansiune afectivă. Igor îl îmbrățișă pe Andrei, mai-mai să-l și sărute.

„Ce temperament emotiv în Extremul Nord la un cultivator de... lăcuste !” - gîndi Andrei dînd din umeri.

Reveni la locul său și, răsfoind filele unui magazin ilustrat, își aminti zîmbind de Isabela și de familia sa.

Profesorul și fiica lui reveniră peste un timp în salon.

Andrei căută un prilej spre a face semn Pepitței că totul e în regulă, și, într-adevăr, cînd tatăl ei se duse spre a afla poziția navorachetei pe ecranul din perete unde se proiectau permanent longitudinea și latitudinea la care se găseau, fata se întoarse spre Andrei, privindu-l cu seninătate drept în ochi.

El clătină din cap și duse mîna la buzunarul hainei unde avea scrisoarea spre a-i da astfel a înțelege să nu-i poarte de grijă, însă pe loc simți că-l trece un val de fierbințeli : scrisoarea dispăruse.

Cotrobăi prin *toate buzunarele*, răsfoi înfrigurat revistele și ziarele de pe măsută, deschise cutia de șah... Scrisoarea nicăieri...

Deodată i se lumină mintea :

- Igor Savciov mi-a șterpelit-o ! scriși el încuiat. De aceea m-a strîns în brațe. *Ce soi* păcătoș și amorezațir ăștia . Cine dracu a mai văzut *un...* cultivator de lăcuste amorezat lulea ! Asta-i culmea ! Cum de nu mi-am dat seama .' M-a dus siberianul ăsta ca pe *un* copil! Și de-ar avea cel puțin mutră de Casanova!

își tamponă fruntea cu batista.

- Dar nici el n-o să afle vreodată de la mine adresa Pepitței ! se consolă Andrei.

Însă imediat după aceea îi păru rău că-l bănuise pe inginer :

- Dacă am pierdut-o eu însumi ? În definitiv pînă n-ai probe, nu trebuie să acuzi pe nimeni.

Porni prin sală cu ochii pe pardoseală, doar-doar o zări plicul căzut din buzunar. Nu-l găsi. Atunci se înfurie iar:

- Numai Igor mi l-a luat.' Trăgea probabil nădejdea c-o să afle adresa mult dorită. Dar la prima ocazie am să-i spun Pepitței adevărul. Să știe cu ce om are de-a face dacă o îndrăzni vreodată să-i scrie sau s-o vadă...

între timp se adunase aproape tot salonul în fața ecranului indicator al poziției avorachetei:

- Nu mai funcționează semnalizatoarele, se auzi vocea cuiva.

- În clipa aceasta trebuia să aterizăm pe aerodromul intercontinental din Montevideo, se uită Sara toga la ceas.

Andrei, preocupat de scrisoare, nici nu băgase de seamă ce se întâmplase. Se alătură și el grupului ca să afle despre ce-i vorba.

Un pasager trase oblonul unei ferestre. Afară nu se vedea decât bleumarinul închis al înălțimilor. Nici urmă de pământ.

- Zburăm încă la mare înălțime !

O doamnă foarte bătrână, care pînă atunci nu făcuse altceva decât să privească pe ecranul unui aparat portativ de televiziune, se ridică de la locul ei și întreabă pentru prima dată :

Ce s-a-ntîmplat ? Ne-am ciocnit cu vreo cometă ? Doamne, Doamne, am spus eu că nu plec marțea la drum... Trei ceasuri rele și taman eu s-am parte de ele!... S-a mai întîmplat vreodată să întârzie avoracheta ?

Am traversat de douăzeci și nouă de ori Atlanticul cu „Meteorul”, declară profesorul, și niciodată n-a sosit măcar cu un minut mai tîrziu.

- Totuși curenții aerieni potriviți..., interveni un pasager.

- Nu contează! În trei ore, douăsprezece minute și cincisprezece secunde, „Meteorul” străbate distanța Paris-Montevideo pe orice vreme, în orice anotimp ! Pe toate reclamele companiei de navigație aeriană scrie la loc de frunte acest lucru.

Atunci să întrebăm pe comandant! propuse cineva. Ceilalți rîseră :

Credeți că el doarme ?

- Era totuși de datoria sa să ne prevină de întârziere. declară Saratoga.

Se formă în cele din urmă un grup de călători care pleacă la comandant. Printre ei fu și profesorul *Saratoga*.

Cum ieși grupul din salon, Andrei se grăbi să vorbească cu Pepitta:

- Îmi pare foarte rău, dar trebuie să vă vestesc un lucru penibil. Fata ridică ochii ei negri străjuți de gene lungi, surise blajin și întinse mîna :

Știu... scrisoarea... Bine ! Dați-mi-o înapoi. Andrei înghiți în sec:

Păi da, scrisoarea ; să vedeți...

Nu-i nimic. Am înțeles : nu mai vreți să-mi faceți comisionul!

Ba da, dar...

Nu vă reîntoarceți atît de curînd în țară ?... Foarte bine; dați-mi scrisoarea ! întinse ea din nou mîna.

Ba mă întorc ; vineri sau sîmbătă sînt înapoi în București...

Poate credeți că, de vreme ce n-am încredințat-o poștei, conține cine știe ce...

Nu, Nici prin minte nu-mi trece! făcu Andrei un gest necăjit cu mîna.

La Paris n-am mai avut timp să duc scrisoarea la poștă și, în afară de asta, țin foarte mult să fiu sigură că ajunge drept în mîinile destinatarului. Nu-i nimic necurat la mijloc, vă încredințez... N-am nici un motiv să amestec un om cinstit într-o afacere dubioasă... În orice caz, conchise ea, restituiți-mi scrisoarea și voi vedea ce-i de făcut!

Cum aș vrea să vă servesc signorina, deveni Andrei patetic dar nu mai pot. Nu mai am scrisoarea.

Pepitta Saratoga sări de pe fotoliu :

Nu-mi închipuiau că am de-a face cu un... Românii pe care i-am cunoscut erau cavaleri!... Te rog, nu profita de situație, aruncă ea priviri speriate în jur.

Sînt un om serios, signorina ; înșurat, cu copii... Dacă vă spun că nu mai am scrisoarea ! oftă Andrei.

Pepitta își mușcă buzele, apoi începu să scotocească în poșetă:

Am vreo mie de franci, mai mult n-am că ți-aș da oricît. numai, întoarse capul impacientată spre ușa pe care ieșise tatăl ei cu grupul - numai să nu afle tata. Te rog fii amabil, dă-mi plicul înapoi... De ce mă chinuiești ? Poftim, i-ai, îi puse ea banii pe măsută, numai să terminăm odată acest joc nesuferit!

Signorina, cum să vă fac să mă înțelegeți; n-am nevoie de bani, nu sînt un escroc, vă dau cuvîntul de onoare că am luat scrisoarea cu gîndul de a o duce la destinație. Dar mi-a furat-o cineva.

Pepitta se lăsă zdrobită pe fotoliu. Lacrimi i se iviră în colțul pleoapelor.

Andrei se aplecă și-i șopti:

- Bănuiesc cine mi-a sustras-o și vă jur c-o să mă răfuiesc cu el. Pepitta își îngropă fața în mîini:

- Ce copilărie am făcut ! Unde mi-a fost capul! Un singur lucru te rog, dacă mai ai o urmă de caracter, nu încerca să șantajezi pe tata. N-o să-ți ajungi scopul !

Și fiindcă ușa se deschise și pe coridor se auzea rumoarea grupului ce revenea de la comandant :

- Acum, te rog, fii bun și dă-mi pace ! își tampona ea cu batista ochii.

Andrei se depărtă rușinat și iritat profund.

Iată în ce situație l-a pus *nesuferitul acela*. În ce scop a plecat val-vîrtej din București azi la prînz și în ce încurcătură a intrat.

- Unde-i Isabela să mă vadă ! clătină el necăjit din cap. Rumoarea din sală însă îi atrase curînd atenția. Un pasager relată:

Comandantul n-a vrut să ne primească. Secundul său ne-a dat a înțelege că pe bordul aeronavei comandantul face ce vrea și n-are de dat socoteală nimănui.

E revoltător, pufni profesorul Saratoga. Doar nu sîntem sclavi pe galere.

Doamna care urmărea mereu emisiunile televizate se ridică din locu-i alarmată:

- Nu mai prind nici un post. Degeaba încerc.
- Dar pe unde zburăm ? A trecut mai mult de un ceas de cînd trebuia să aterizăm la Montevideo! Am abandonat oare itinerarul obișnuit ? observă altul. În acel moment, în televizor răsună mult așteptata comandă care vestea pasagerilor aterizarea. Toți răsuflară ușurați. Știe comandantul ce face ! spuse un pasager cu aer convins. Doar e un „arhimilionar al aerului"... Traversează de douăzeci de ani *Atlanticul*... *Ne-am alarmat degeaba*...

Bine ar fi să ne alegem numai cu spaima! clătină gînditor din cap altul mai sceptic.

Călătorii priveau buimăciți în jur. Cei care ieșeau din avorachetă uitau să mai pășească înainte, rămînînd pironiți în ușă, pînă cînd îi împingeau *nerăbdători cei din spate, pentru a rămîne pe loc și aceștia de cum aruncau prima privire în jur.*

În loc de aeroport modern, cu piste gigantice de lansare, cu hangare monumentale și cu instalațiile corespunzătoare, vedeau o poieniță *înconjurată de o luxuriantă vegetație tropicală.*

Era deci un loc de aterizare forțată.

În privirile multora se citea îngrijorarea. Alții manifestau cea mai vie indignare. Unii însă erau pur și simplu consternați: Se făceau fel de fel de presupuneri:

- Să știi că ne-am rătăcit!

Ei, așa! Cu mijloacele moderne de conducere a aeronavelor, chiar și cele cu „pilot mecanic" nu se mai pot „rătăci", darămite a noastră, cu o întregă armată de navigatori aeriени pe bord.

În orice caz, e o bătaie de joc! interveni un pasager mai revoltat. E un caz unic de neglijență. Așa ceva nu s-a mai pomenit în anele transporturilor aeriene de cel puțin un sfert de secol.

Andrei Bujor luă cîteva vederi cu aparatul de filmat și pe urmă se așeză plictisit pe un trunchi de copac.

„Iată cum se complică povestea asta, în care am călcat cu stîngul !" - gîndi el în ciudat.

În alte împrejurări, întîrzierea nu l-ar fi afectat, dar acum promisese Isabellei să fie cel tîrziu sîmbătă înapoi la Cluj. Parcă îi și spusese să-l aștepte în fața statuii lui Matei Corvin.

„Te pomeniști că din nou n-o să-mi pot ține cuvîntul !" - reflectă el.

În cele din urmă, din aeronavă coborî și comandantul „Meteorului", însoțit de securzii săi.

Pasagerii îl înconjură într-o clipă. Vacarmul și rumoarea se potoliră cu greu, și abia după aceea căpitanul începu să le explice :

- Vă rog să mă iertați că n-am putut să primesc delegația pe care ați trimis-o mai înainte la mine. Motive întemeiate - după cum veți vedea - m-au silit la aceasta. Aceleași motive grave m-au silit să aterizez aici.

Asistența începu să șușotească. Voci mai cutezătoare, nu se sfiiră să strige :

Unde ne aflăm ?

Ce s-a întîmplat ?

Unde ne-ai adus ?

Comandantul întinse mîna cerînd liniște:

- Vă rog, nu vă alarmați. Trebuie să ne păstrăm calmul, orice s-ar întîmpla. Nu vreau să vă sperii, dar sînt dator să vă înfățișez situația așa cum este. Sînt răspunzător de viețile dumneavoastră Vă rog să mă ajutați să găsim o soluție. M-ați întrebat unde ne aflăm ? Nu știu !...

Rumoarea izbucni iar, ca vîlvățile unui rug pe care se toarnă gaz, dar comandantul nu se sinchisi de ea, ci continuă :

- Vreți să știți ce s-a întîmplat ? Asta v-o pot spune : mașinile au încetat să mai funcționeze, legăturile teleradiofonice nu se mai pot stabili cu restul lumii. Din ce cauză ? Nu știu ! Mecanicii noștri tocmai asta verifică acum.

Profesorul Saratoga făcu un pas înainte:

Țin să vă anunț că voi da în judecată compania pentru prejudiciile aduse. Animalele mele n-au ce mîncă. Orice întîrziere îmi aduce pierderi" materiale grele. Vă țin răspunzător !

Comandantul dădu din umeri. Cei mai mulți pasageri găsiră deplasată comportarea profesorului, de aceea cîțiva protestară:

Lasă prostiile !

Nu umbla cu fleacuri !

Mai bine taci!

Profesorul mai vru să adauge ceva, dar sîșiituri puternice îi acoperiră vocea. Cînd se făcu iar liniște, comandantul continuă :

- De la Rio de Janeiro încolo, ghidajului stațiilor companiei i s-a substituit - probabil - un ghidaj străin, care ne-a condus direct aici, unde ne aflăm acum, bătut el cu piciorul în pământ. Când am observat că ghidajul nu ne conduce pe ruta obișnuită, am constatat tot în același timp că și postul nostru de radioemisiune nu mai funcționa, așa că n-am mai putut cere ajutorul unei alte stații goniometrice. Ca să schimb direcția navei nu puteam, fiindcă dumneavoastră știți că la înălțimea la care zburăm astăzi orientarea aeronavelor se face exclusiv goniometric. A trebuit deci să mă folosesc de noua ghidare și am sosit... aici. Asta-i adevărul.

Doamna bătrână leșină și căzu pe iarbă, scăpînd din brațe televizorul portativ, de care nu se despărțea niciodată. Cîteva femei săriră în ajutorul ei.

Un pasager mai calm întrebă:

- Și acum, căpitane, ce-ai de gînd să faci ?

Lumea strînse rîndurile. Doamna cu televizorul fu dusă mai încolo și așezată pe o moviliță. Toți se uitau la comandant așteptînd cu cel mai mare interes răspunsul său.

- Depinde de raportul mecanicilor. Dacă motoarele propulsoare pot fi repuse în funcțiune - căci și ele au încetat să funcționeze cu zece minute înainte de această aterizare forțată -, atunci vom încerca să plecăm de aici, după ce bineînțeles ne vom pune în legătură cu o stație de ghidaj.

- Și dacă și aceea e falsă ? obiectă o voce, de altfel cu destul temei.

Comandantul dădu din umeri :

- E tot ce pot face. Dacă are cineva o soluție mai bună, sînt gata s-o primesc.

Profesorul Saratoga părăsi grupul și se îndreptă val-vîrtej spre avorachetă, să se îngrijească probabil de animalele sale. Pepitta, care-și recăpătase între timp calmul, începu să se plimbe cu un aer indiferent pe pajiște.

- Signorina, încercă Andrei Bujor să se apropie, dar ea îl evita schimbînd direcția pașilor, signorina, vă rog nu mă ocoliți... E o neînțelegere la mijloc...

Pepitta se făcu că nici nu-l aude.

- Am să vă dovedesc că sînt un *om cinstit*. Aparențele sînt împotriva mea, dar eu...

În *acest moment*, din desișul pădurii *sosiră* gîfîind trei bărbați. Pe fețele lor se citea că au de comunicat o veste importantă. Fură înconjurați într-o clipă de ceilalți călători.

- Oamenii buni, duse unul dintre ei mîna la gît, parcă să-și înăbușe emoția, am văzut ceva extraordinar !... gîfii el.

Toți îl ascultară numai ochi și urechi.

Și dinșii au văzut și ei pot să confirme, arătă el cu mîna spre ceilalți doi, care, prea osteniți, se așezară pe iarbă.

Ce-ați văzut: zmei, balauri cu șapte capete ? Ce oare ați putut vedea atît de...

Cred c-a fost o halucinație ! gemu unul dintre cei doi întînși pe jos.

Un miraj, o fată-morgana ! bolborosi și celălalt descheindu-și cămașa și ștergîndu-și sudoarea ce-i șiroia pe ceafă și gît.

Între timp cel care rămăsese în picioare își mai venise puțin în fire. Cu gîfiieli, suspine și pauze, omul reuși totuși să lege cîteva **fraze**.

- Ne-am dus... pe o potecă... în pădure... Am luat-o spre apus... După un timp... am ajuns... la marginea pădurii... Atunci... am văzut și nu ne-a venit să credem ochilor... Dincolo de pădure, iarba scădea treptat... și la cîteva sute de metri mai departe... începea zăpada... Am alergat într-acolo... Era zăpadă, zăpadă adevărată, omăt alb și rece... în zare ningeau... Fulgi albi și grei, fulgi de nea...

Cineva şușoti la urechea lui Andrei Bujor.

- Săracul, are un șoc nervos! Oare-i vreun medic printre noi ? Din avorachetă veni un ofițer, salută pe comandant și apoi îi șopti ceva la ureche. Pe urmă luă poziție și *dispăru* iar în interiorul avorachetei.

Căpitanul vorbi rar, dar răspicat:

- Mi s-a raportat că cel puțin pentru moment „Meteorul” nu poate *naviga*. Va trebui să *petrecem în orice caz* noaptea aici. Mîine vom vedea ce-i de făcut.

Un *țipăt groaznic acoperi glasul comandantului*. Bătrîna care leșinase adineauri și se odihnea la marginea poienii pe o moviliță sări în sus și făcu cîteva pași căzînd din nou leșinată. Când o readuseră în simțiri, putu să spună numai atît:

- Am văzut un tigru. Doamne, cu ce ochi sticloși mă privea din desiș !

Și leșină iar.

- Muiere isterică! dădu cineva din umeri. Face panică!

Începu să se însereze. Strigătele bizare ale păsărilor de noapte și ale animalelor din pădurile tropicale invadară poiana: țipete ascuțite, șuierături, fluierături, hohote - toate la un loc reușind tocmai bine să zdruncine nervii celor nedepriși cu ele.

Profesorul Saratoga trecu grăbit pe lîngă Andrei Bujor:

- Hai, tinere, vrei să-mi ajuți să adun o mînă de iarbă pentru animalele mele ?

Cu plăcere ! i se alătură telereporterul. Pepitta își scoase șalul de pe umeri.

Te rog să pui iarba aici, îi spuse profesorul. Apoi continuă :

Nu știu, dar aterizarea asta forțată și toată povestea comandantului cu ghidajul fals mi se par o neghiobie! Abia aștept să mă întorc în Argentina spre a cere socoteală companiei.

O doamnă bătrînă a văzut un tigr, iar trei călători, niște canadieni de lîngă Labrador, jură că acolo unde se sfîrșește pădurea începe... un pustiu de gheață, vorbi Andrei mai mult ca să zică ceva. în ce parte a globului vom fi nimerit ?

Voi cere demiterea acestui căpitan prostănac ! își urmă profesorul mai departe gîndurile. Corăbiile portughezului Magellan au făcut acum 500 de ani înconjurul lumii și s-au întors de unde au plecat, iar dumnealui umblă pe un „bulevard aerian” și se rătăcește ! E un vot de blam pentru aviația noastră reactivo-atomică și teleghidată ! O rușine, nu altceva!

Și aruncînd o mînă de iarbă în șalul Pepitței :

- Te rog să mă filmezi acum, aici, așa, în postura aceasta...

Dar parcă spuneai că nu permițeti televizarea ?... glumi Andrei.

Acum s-a schimbat socoteala. Vreau un document la proces. Să vadă toată lumea că acest neghiob mi-a pus-animalele în pericol, agită Saratoga un smoc de fire de iarbă în direcția aeronavei, deși comandantul nu mai era de mult pe afară.

Telereporterul îi îndeplini dorința. Pepitta nu vru, cu toate insistențele, să pozeze, și-și acoperi chiar fața cu un colț al șalului, gest ce miră pe tatăl ei. Probabil că-i era teamă să nu-i furnizeze lui Andrei Bujor, pe care-l considera un escroc, vreun nou document pentru cine știe ce șantaj. De aceea, de cum își umplu șalul cu iarbă, plecă s-o ducă animalelor.

- Cea mai mare parte s-o dai elanului siberian, lui Alces-alces, strigă bătrînul în urma ei.

Dar în loc ca umbrele nopții să devină tot mai puternice, lumina zilei revenea tot mai vie. spre marea mirare a tuturor, Nimeni nu-și putea explica de ce se întunecase la un moment dat - e drept foarte puțin - și de ce acum se lumina iar ca mai înainte.

Între timp, în loc să se întunece din ce în ce, amurgul se destrăma și se lumina treptat.

- Te pomenești c-am trecut prin vreo eclipsă parțială de soare, spuse cineva.

Pasagerii se uitară de data aceasta mai mult pe cer. Nu văzuseră nici pînă atunci soarele din cauza norilor și nici acum nu-l vedeau.

De la o vreme renunțară să *mai aștepte „noaptea” și se săturară* și de discuții de acestea. Noroc că bătrîna care leșinase își aduse aminte că are prin cuiere un „obiect antic”, la modă pe vremea bunicii ei: un gramofon. L-a scos și l-a pus să cînte o melodie, tot așa de veche, valsul „Dunărea albastră” de Johan Strauss.

- Ca să nu mai aud țipetele astea înfiorătoare ale vietăților din junglă ! motivă ea.

În orice caz, ideea n-a fost rea, mai ales că radioul și televiziunea nu puteau fi puse în funcțiune în nici un chip.

Cîteva perechi începură să și valseze în sunetele tactului de trei-pătrimi al valsului.

Cei trei canadieni care... descoperiseră „deșertul de gheață” fură într-atîta luați peste picior, încît încheiară pariuri cu cîțiva călători, decizînd ca a *doua zi* să plece un *grup mai mare* în cercetare la fața locului spre a hotărî cine are dreptate.

Se servi și masa...

Spiritele începură să se liniștească. Oamenii gîndeau că situația nu e chiar atît de gravă și, în definitiv, după acest mic... intermezzo, aventura se va sfîrși cu bine a doua zi. cînd se va termina repararea motoarelor, iar „Meteorul” își va lua zborul.

Dar un răget înfiorător sfîșie deodată văzduhul, acoperind pentru cîteva clipe armonioasele sunete ale patefonului.

Un fior rece zburli celor de față părul de pe cap :

- Ăsta-i tigr ! șopti Saratoga la urechea telereporterului. În Ussuri, în Siberia, nu era noapte să nu mă trezească urletele acestea!

Lumea împietrise. Melodia patefonului mecanic se terminase, dar el hîriia mai departe, căci *nimeni nu* ridicase acul diafragmei de pe disc.

Bătrîna doamnă biblîi doar atît:

- Bestia ! Nu... nu... nu m-am înșelat! Și leșină lîngă gramofon.

Apoi fu o adevărată năvală către ușa „Meteorului”. Atunci interveni comandantul. El hotărî ca toată lumea să se ducă la culcare în salonul „Meteorului”. Numai cîțiva pasageri familiarizați cu vînătoarea de fiare sălbătice urmau să rămînă de santinelă în lumină, pînă a doua zi. Personalul aeronavei urma să lucreze fără odihnă toată „noaptea” pentru ca în cel mai scurt timp „Meteorul” să-și reia zborul.

În curînd se făcu liniște. Doar în răstimpuri, strigătul vreunei viețuitoare din pădure *mai răsuna* izolat.

Cînd se trezi, Andrei auzi în jurul său numai strigăte și chemări. Oamenii alergau repede către o margine a poienii. Sări din pătură și fugi și el într-acolo. Întrebă pe primul întîlnit:

- Ce s-a întîmplat ? Ce este ?
- A pierit santinela.

Santinela, profesorul Saratoga, dispăruse în timp ce-și făcea rondul ; se găsisese numai arma aruncată pe jos. Un bătrîn care în tinerețe mai apucase să facă meseria de cowboy cercetase urmele și pretindea că „s-a dat o luptă corp la corp, iar profesorul a fost atacat și răpit de oameni... sau de animale”.

Fiecare își amintea de răcnetele tigrlui din acea seară și aproape toți fură de părere că tigrlul l-a doborît pe profesor în timp ce acesta era de santinelă.

- Atacul a fost atît de neașteptat, încît santinela n-a mai avut timpul să tragă în fiară, încheie fostul cowboy cercetările sale sumare.

CAPITOLUL V.

În „oaza” deșertului de gheață.

Toată lumea se adună iar pe tăpșan. Comandantul dădu ordin sever să nu se depărteze nimeni de avorachetă și nici să nu treacă de marginile poienii. Cîțiva protestară - cei cu rămășagul în privința pustului de gheață de la marginea pădurii -, dar căpitanul se opuse atît de categoric încît se resemnă repede.

- Situația e mai grea decît ne închipuim, le comunică el. Mecanicii și radiofoniștii au lucrat toată noaptea. N-au găsit încă motivul blocării motoarelor și a aparatelor de ghidaj. Se pare că toate sînt intacte și totuși un deranjament serios face funcționarea lor imposibilă.

- Și cam cîtă vreme credeți c-o să mai stăm pe aici ? Comandantul dădu din umeri:

- Dator sînt să vă spun adevărul : nu știu ! Poate încă o zi, două, o săptămînă...

- O lună, două..., îngînă cineva în batjocură. Dar comandantul se întoarse foarte serios spre el:

- Un astfel de caz de defectare a motoarelor nu mi s-a întîmplat niciodată, nici mie, nici companiei aeriene. E unic în anele noastre. Nu vă neliniștiți însă. Cred că întreaga lume știe în acest moment că am dispărut, împreună cu „Meteorul” și ne caută cu mult zel. În curînd vor da peste noi.

Dinspre avorachetă se auzi hărmălaie, apoi doi oameni în uniformă din personalul de deservire se apropiară în fugă :

Mare parte din animale au evadat! răsuflă precipitat unul dintre ei.

Cum se poate ? nu-i veni comandantului să creadă.

Le-o fi dat drumul cine știe cine !... Toate păsările au zburat. Numai cîteva animale mai greoaie - printre care și elanul - au rămas pe loc. Ce facem cu ele ?

Căpitanul stătu puțin pe gînduri, apoi spuse :

- Dacă pînă mîine dimineață nu ne luăm zborul, le vom reda și lor libertatea!

Andrei se uita la fiica profesorului, care stătea pe un șezlong, ceva mai încolo, indiferentă, încremenită în muțenie. Oare să se apropie și să încerce iar să se dezvinovățească ?

Deodată fu luminat de o idee. Se urcă pe o buturugă și spuse :

- Aș propune ceva : cred că comandantul nostru n-o să se împotrivescă dacă vom forma o echipă ca să-l căutăm pe profesorul Saratoga.

Cuvintele sale fură întîmpinate cu aplauze, mai cu seamă de aceia care pariaseră că există zăpadă în apropiere. Pepitta însă nici nu tresări.

Căpitanul încuviință propunerea cerînd însă ca și secundul său să participe la *această* recunoaștere.

Oamenii luară arme și porniră în pădure conduși de bătrînul excowboy. Nu era nici o potecă, așa că o luară pieptiș prin desîș.

Nu se vedea nici o urmă... de aceea o porniră la întîmplare. Aerul era plăcut și înviorător. Papagalii și alte păsări multicolore își ciuguleau penele făcîndu-și toaleta.

După câteva minute de mers, bătrînul excowboy opri ceata și ceru unui tînăr să se urce într-un copac înalt și să privească de jur împrejur spre a raporta ce vede.

Aleseră cel mai înalt *copac* - unul care îi domina pe ceilalți - și junele Martin Stevenson - unul dintre cei trei canadieni din Labrador - se cățăra destul de sprinten.

- Nu exista pin pe țărmurile băii Hudson pe care să nu mă fi putut urca ! explică el zîmbind celor ce-i admirau agilitatea.

Duse mîna streășină la ochi și privi roată în jur. Apoi deodată începu să strige, pradă unei intense surescîțări :

- Colo, întinse el degetul, exact așa cum v-am spus ieri, e zăpadă și gheață. Ninge. Se vede bine cum ninge și cum vîntul zburătuiește zăpada. Nu m-am înșelat. Am avut dreptate. Mister Dernier și Mc. Farlan, strigă el și mai emoționat, veniți și vedeți! E splendid! E splendid ! îmi pare că visez... Nu-i cu puțință !... Cine a mai văzut pădure tropicală și pustiu de gheață la un loc ?... Și-și dădu drumul de sus cu atîta repeziciune, încît aproape căzu de pe ultimele crengi în brațele tovarășilor săi. Secundul clătină sceptic din cap :

- Poate l-a înțepat vreo muscă, șopti el la urechea lui Andrei Bujor, și veninul îi dă această stare nervoasă anormală cu tot cortegiul ei de halucinații. Sau poate l-a amețit „aerul tare al... înălțimilor”, glumi el.

Telereporterul bătu cu palma peste aparatul său de filmat.

- Vă rog să-mi permiteți să urc eu. Voi încerca să filmez. Dacă și pelicula va înregistra imaginile descrise de Martin, atunci...

Tînărul canadian, departe de a se simți jignit, fu bucuros de propunerea telereporterului și se oferă chiar să-l ajute la cățărat.

Ajunghind sus, Andrei se instală comod pe o creangă și privi în jur. Într-adevăr, spre apus, un mare semicerc alb înconjură marginea pădurii la vreo cîțiva kilometri distanță, pierzîndu-se apoi la orizont. Binoclul său trecu de repetate ori peste această priveliște pînă ce Andrei se hotărî să filmeze. Alături Martin Stevenson nu mai putea de bucurie că i se confirmau „vedeniile”.

Apoi, punîndu-și iar binoclul la ochi, Andrei Bujor mai cercetă o dată meleagurile ciudate pe care se aflau. Spre răsărit, pădurea se prelungea mulți kilometri, și orizontul rămînea tot verde, dar spre apus semicercul de zăpadă, această minune a lumii, se desemna cu o claritate incontestabilă.

- Nu vi se pare într-acolo ceva neobișnuit ? Niște pete galbene, tuguiate, pe fondul verde al pădurii, arată Martin spre marea de verdeață ce se întindea departe sub picioarele lor.

Cînd puse iar binoclul la ochi, Andrei descoperi că ciudatele pete nu erau altceva decît acoperișurile unor așezări omenești, de o mărime neobișnuită însă. Tînărul avea o vedere minunată. Andrei trebui s-o recunoască.

Trecu și canadianului binoclul.

- Ceî de jos iar o să ne ia drept nebuni. Mai bine filmați și porțiunea aceea. În fața documentului, n-o să mai aibă nimeni nimic de zis, îlrugă Martin.

Andrei găsi bună sugestia canadianului și făcu întocmai. Cînd coborîră, fură luați cu asalt. Întrebările curgeau potop. Telereporterul confirma existența pustului de gheață la marginea de apus a pădurii. Le mai spuse totuși la urmă și de așezările omenești aflate probabil la distanță de cîteva ore de drum.

Secundul hotărî ca grupul lor să pornească mai departe în căutarea profesorului dispărut, iar Andrei Bujor și canadianul să se întoarcă spre a raporta comandantului aeronavei cele descoperite și să verifice și pelicula filmului cu imaginile luate din vîrfurile copacului.

Cînd reveniră la „Meteor”, atmosfera era plăcută, iar cîteva femei începură chiar să facă plajă.

Bătrîna pusese din nou patefonul să cînte, și tactul treipătrimi-lor din valsul lui Johan Strauss umplea iar toată poienița.

Cei doi fură imediat înconjurați de călători.

Ei, l-ați găsit ?

Îl aduceți ?

E în urmă ?

- De ce-ați venit cu mîinile goale ? N-ați găsit măcar hainele victimei ?

Telereporterul și junele canadian dădură cîteva lămuriri vagi ca să potolească curiozitatea oamenilor, apoi urcară în „Meteor” și se duseră la comandant. Proiectară imediat filmul și avură împreună dovada că simțurile nu-i înșelaseră. Brîul de gheață și zăpadă apărea limpede la orizont de jur împrejurul pădurii tropicale. La fel, clădirile cu acoperișurile galbene din mijlocul junglei.

Comandantul luă pe loc două hotărîri:

Un grup de pasageri - destul de restrîns - va pleca să ia *contact cu locuitorii așezărilor omenești din pădure*. Alt grup va porni spre bariera de

gheață pentru a o explora și a-și nota da'te descriptive. Spre seară, ambele cete trebuiau să se reîntorcă la „Meteor” spre a-și da raportul.

Andrei Bujor, împreună cu don Rodrig Duarez, cultivator de cafea din Brazilia, Chandra Rajipur, negustor de ceai din India, și negrul Louis Osterwald, trompetist de jaz simfonic, formară echipa care urma să străbată pădurea spre a lua contact cu băștinașii.

Cei trei canadieni însoțiți de o profesoară de geografie, Madeleine Marquand, și de un preot catolic constituiră cea de-a doua echipă, dar în ultimul moment Martin Stevenson renunță să mai plece cu această echipă și se alătură primei. În schimb, un fermier din Texas și apoi un sculptor chinez de miniaturi în jad cerură să meargă cu echipa a doua.

Comandantul îi înarmă cu revolvere tip „raza ucigătoare” - ultima invenție care înlocuia vechiul proiectil printr-o rază cu efect similar unei electrocutări - și, după ce le dădu ultimele instrucțiuni, le strînse mîinile, iar cele două cete o porniră în direcții opuse : una spre apus, alta spre răsărit.

Drumul prin pădure nu fu greu. Copacii, deși înalți, nu aveau trunchiurile prea groase, și desișul - contrar pădurilor tropicale

- era destul de aerisit. Printre păsările ce zburau prin copaci, Martin Stevenson observă cu mirare o păsărică nu mai mare decît pumnul, ghighirița polară. Originară din Groenlanda, ea migrează în fiecare an la Polul Sud, acoperind de fiecare dată o *distanță* de aproximativ 20.000 kilometri de zbor.

- Trece pe la noi în fiecare toamnă, de aceea o cunosc. Păsărica asta bate fără îndoială *recordul migratului*. Și *motorul* cu care a înzestrat-o natura nu funcționează pe bază de energie nucleară, glumi el.

Negustorii de ceai făcu o observație interesantă:

- În pădurea aceasta nu sînt insecte !

Într-adevăr, roiurile de insecte, musculițe și păianjeni ce mișună prin pădurile tropicale și ecuatoriale nu aveau aici nici un reprezentant. De altfel, în tot timpul marșului nu dădură peste nici un fel de reptilă, nici măcar peste o șopîrlă. E drept că la o cercetare mai atentă văzură niște muște, dar acestea aproape că nu aveau... aripi de scurte ce erau.

Pădurea mai avea și alte ciudățenii : nici un izvorăș, nici o baltă sau băltoacă nu se vedea nicăieri, și totuși solul era saturat de apă. Apoi, deși cu o zi înainte auziseră răgetele unui tigru, nimic nu trăda abundența de ierbivore, în special cele din neamul căprioarelor, fără de care existența unui carnasier ca felix tigris este imposibilă. O singură dată li s-a părut c-au zărit o maimuță, dar nimeni nu era sigur dacă nu fusese alt animal cățăărător.

Ceea ce mă interesează în acest moment, spuse Rodrig Diarez, este să aflui unde ne găsim.

Ultimul punct de reper a fost Rio de Janeiro, murmură gînditor trompetistul. De atunci am mai zburat cîteva ore. Cu viteza averachetei, în acest răstimp puteam acoperi circa 10.000 kilometri, adică ajungeam la periferia unui cerc care pornind din Groenlanda ar trece prin America de Nord, prin insulele Polinesiene ale Pacificului, prin Polul Sud, prin Africa occidentală și prin Europa.

Aveți dreptate, mister Louis Osterwald, aprobă cultivatorul de ceai, dar vegetația tropicală de aici ne îndreptățește să excludem zonele temperate ale Americii și Europei. Cît despre Groenlanda și Polul Sud, cred că...

Bine, nimeni nu se gîndește la o asemenea absurditate, protestă don Rodrig Duarez.

Cu toate acestea, încercă timid tînărul canadian, nu uitați că în trecut, cîndva, Groenlanda a fost atît de bogată în vegetație *încît își* merită pe deplin numele. Dacă am nimerit *într-un loc* necunoscut din interiorul ei unde s-a mai păstrat vegetația ? Mă gîndesc la bariera de gheață ce ne înconjoară...

Ceilați îl priviră *atît de batjocoritor*, încît Martin Stevenson *nu* mai avu curajul să continue.

Ești romantic, tinere, și-ți stă bine așa ! îl consolă în cele din urmă don Rodrig Duarez. Dar să fim serioși ; mai există azi locuri necunoscute pe pămînt ? Mai există vreun colț neexplorat și neexploatat ? Epoca descoperirilor s-a sfîrșit de mult. Nu uita că acum fundul mărilor este tărîmul cel mai cercetat, iar statele maritime își prelungesc teritoriul sub apa ■ mării zeci și sute de mile marine atunci cînd descoperă noi bogății. Numai epoca disputelor teritoriale terestre s-a terminat. În schimb mai continuă epoca revendicărilor teritoriale aeriene și maritime.

Să nu fi aterizat undeva pe traseul Amazoanelor, că atunci e rău de noi, spuse Chandra Rajipur. Acolo e singurul loc încă necivilizat ca lumea...

Imposibil ! Acolo-i ecuatorul. Plouă zilnic, cu regularitate ; nițele sînt vegetația și clima.

Dar aici cum de avem zăpadă ? se încăpățîină canadianul.

Uf, îi tot dai zor cu zăpada! Poate nici nu-i zăpadă. O fi pur și simplu vreun nisip mai albicios, vreun praf de culoarea asta purtat de vînt sau pur și simplu

un miraj, o reflectare prin oglinda straturilor superioare de aer, o iluzie optică oarecare, explicabilă științificește, încheie Duarez înfierbîntat de discuție.

Cei de față trebuiră să recunoască că motivarea cultivatorului de cafea era totuși plauzibilă.

Să vedem ce ne vor spune și cei din echipa a doua în această privință ! rămase canadianul pe poziție.

Cred că este mai probabil să fi nimerit într-una din nenumăratele insule ale Pacificului, reveni trompetistul Louis Osterwald.

Dar dacă echipa cealaltă confirmă existența brîului de gheață limitrof pădurii noastre tropicale ?

Toți se-ntoarseră spre Andrei Bujor, căci el pusese această întrebare, deși pînă atunci nu luase parte la discuție.

Martin Stevenson se uită cu recunoștință la telereporter; în sfîrșit, cineva îi lua apărarea.

Romantismul e o boală molipsitoare ? pufni Duarez ironic.

Nu ! răspunse Bujor cît se poate de serios. La ceea ce m-am gîndit eu s-ar fi putut gîndi oricare dintre dumneavoastră dacă ar fi cunoscut datele pe care le cunosc eu.

Și telereporterul le expuse motivul plecării sale în această călătorie cu avoracheta, încheind cu, concluzia :

- Cred că am nimerit undeva unde acționează valul de frig. Nu bănuiam că el a ajuns atît de repede în apropierea tropicelor, dar probabil ca această direcție de acțiune a sa a rămas pînă acum total necunoscută. Sau poate a ajuns pînă aici și s-a retras, iar zăpada a mai rămas cîteva zile pînă se va topi de tot.

Toți îl ascultară cu atenție. Chiar și don Rodrig Duarez încetă să mai stea atît de ferm pe poziție, dar jazzbandistul negru veni cu o întrebare de bun simț care îi puse pe ceilalți din nou în încurcătură :

- Prea bine, m-aș împăca cu explicația dumneavoastră, dar atunci cum se face că față de o cantitate de zăpadă atît de masivă aflată în vecinătatea noastră temperatura aerului n-a scăzut aproape deloc ? Eu știu că la noi cînd ninge în munți frigul se simte la sute de kilometri.

Nimeni nu se mai încumetă să dea vreo explicație fiindcă - pur și simplu - nici unul n-avea nici o idee.

Merseră *un timp în tăcere, și, în cele din urmă, don Rodrig Duarez izbucni :*

Și ceea ce consternează e povestea comandantului cu unda falsă de ghidaj. Parcă am fi într-un film de spionaj de modă veche. Cine ar avea interes să provoace devierea unei aeronave intercontinentale ? Trăim doar în plină coexistență pașnică a tuturor popoarelor de pe glob!

Nu, despre un act terorist nici nu poate fi vorba, îl asigură negrul.

Discuția mai continuă un timp pe această temă, rămînînd pînă la urmă tot nesoluționată.

Mergeau de vreo trei ore. Deodată dădură peste o potecă. Apoi poteca se lărgi, deveni un drum de căruțe, și brusc ajunseră într-o poiană.

În poiană, trei piloni de radio, înconjurați de cîteva barăci. În partea opusă începea un drum ultramodern pardosit cu „nylon”, un fel de asfalt care se regenera singur dacă survenea vreo crăpătură. Nici o ființă omenească în apropiere.

Străbătură repede poiana și o porniră pe drumul care tăia ca o alee pădurea. După cîteva minute numai, dădură peste o altă poiană, mult mai mare decît prima. Vreo cîteva zeci de locuințe tip, cu pereți transparenți „fototropici” erau frumos rînduite în jurul unei ciuperci galbene, uriașe avînd în jur încă două ciuperci mai mici. Probabil că aceste pălării de ciuperci fuseseră luate drept acoperișuri de case cînd, din vîrful copacului, Andrei Bujor și Martin Stevenson zăriseră petele galbene răsărite din marea de verdeață.

Un scuar central cu iarba mărunț tunsă și o fîntină arteziană străjuite de palmieri constituiau centrul acestui mic orașel, care impresiona plăcut pe cei cinci călători.

Dar nu văd țipenie de om! Or fi dormind încă la ora asta? se miră don Rodrig. Poate e zi de repaus pentru ei, își dădu canadianul părerea. În orice caz am nimerit într-un loc civilizat și, după cum se pare, de aici ne vom pune repede în legătură, prin radio, cu restul lumii. N-ați văzut, au și piloni de stație emițătoare !

Cred că sîntem undeva pe coasta occidentală a Africii, spuse Louis Osterwald. Auzisem eu de mult că fostele colonii și protectorate de aici, Nigeria, Coasta de Fildeș, Leonia etc., au prosperat într-un ritm uluitor și iată că acum mă pot convinge personal...

La o încrucișare de străzi, săgeata unui stop cu celulă fotoelectrică se răsuci spre stînga.

- Hm ! Iată unul care nu doarme! _rîse Chandra Rajipur. Asta o să ne ghideze pînă la „biroul” lor de „informații”.

Într-adevăr, numai ce dădură colțul, și, în dreptul unei case, începu să sune o sonerie, iar poarta se dădu larg înlături ca să-i poată trece pragul.

- Totuși ar fi putut să apară pînă acum măcar un suflet de om, se arătă don Rodrig nemulțumit, pășind primul în verandă și apoi în casă.

Nimeriră într-o încăpere mobilată, cu cîteva scaune. Piedestale cu flori minunate atîrnau în ghirlande bogate de-a lungul pereților. Pe zidul din fund, un ecran de televiziune. Cum intrară, ecranul se lumină, și o voce îi pofti să ia loc. Apoi apăru pe ecran figura unui... miner, cu... clasică sa cască prevăzută cu un proiector de lumină deasupra cozorocului.

- Fiți bine veniți la noi! Știam că pînă la urmă veți nimeri și singuri aici. Pentru că nu ne-am îndurat să pierdem nici o clipă de muncă, n-am putut să vă ieșim înainte, așa cum, de fapt, ar fi trebuit s-o facem.

Îmi dați voie să mă prezint: Gheară de pumă. Acesta-i numele meu adevărat, din moși-strămoși, însă toată lumea îmi zice Machiavel. Cu ce vă pot servi, dragi oaspeți ?

Cei de față schimbă cîteva priviri, apoi don Rodrig se hotărî :

În primul rînd am vrea să știm unde ne aflăm ? Figura de pe ecran zîmbi:

În viitoarea capitală a lumii. Don Rodrig

zîmbi îngăduitor:

Așa ne-am închipuit și noi ! Ne pare bine că nu ne-am înșelat. Totuși avem o mică nesiguranță privind latitudinea și longitudinea acestui loc. Nu vreți să ne-o risipiți ?

Cine știe prea multe moare prea devreme! zeflemisi figura televizată.

Don Rodrig, temperament vulcanic, începu să-și piardă răbdarea, de aceea discuția o preluă neguțătorul de ceai indian :

Apreciem iscusitele dumneavoastră vorbe de duh, dar tovarășii noștri de drum care ne-au trimis încoace nu înțeleg de glumă în situații delicate ca acestea. V-am ruga să ne permiteți a lansa un apel prin instalația dumneavoastră de radio - căci a noastră s-a stricat - spre a indica celor ce fără îndoială ne caută poziția noastră exactă.

Guvernatorul nu permite folosirea acestor instalații pentru... convorbiri particulare! rînji figura cu mustață neagră de pe ecran.

Mai termină cu „machiavelicurile” astea, domnule Machiavel ! izbucni don Rodrig.

V-ați enervat ? făcu cinic figura. Atunci să vă mai spun ceva, fiindcă, vorba aceea, o nenorocire nu vine niciodată singură ; din acest moment vă declar prizonierii guvernatorului. Stai liniștit pe scaun, domnule negru! Nu te uita că ușa este deschisă; n-ai unde fugi ! E drept că străzile sînt pustii fiindcă toți locuitorii sînt la lucru, în mină, și n-are cine te opri, dar te vei opri singur. Știi unde ? La bariera de gheață și zăpadă, amice! hohoti Gheară de pumă.

Am nimerit într-un ospiciu de nebuni, șopti Martin Ste-venson la urechea lui Andrei Bujor. Să plecăm cît mai repede de aici !

Vă anunț, amicii mei, că guvernatorul mă împrumută să vă fac o propunere mărinimoasă: ar putea să vă taie nasurile, urechile, să vă scalpeze, să vă castreze, în sfîrșit să-și facă orice chef cu dumneavoastră Nu degeaba zice proverbul: la război, ca la război. El vă lasă viața, vă dă aceste locuințe confortabile, vă dă mincare excelentă, dar vă cere numai un lucru : să munciți doi ani în minele noastre de uraniu. Atît. Nimic mai mult. Peste doi ani veți fi liberi să vă întoarceți fiecare la domiciliile voastre.

Don Rodrig se sculă de pe scaun :

- E o farsă de prost gust! Vei da socoteală de ea la timpul potrivit, domnule... Labă de hienă sau cum îți mai zice.

Pe fața celui de pe ecran trecu o umbră. Dar numai o clipă, pe urmă își reveni.

- Știu că nu-i ușor să te deprinzi cu ideea de a munci doi ani în fundul pămîntului, dar n-am ce face. Guvernatorul are nevoie de brațe de lucru, de aceea vă face această ofertă. De altfel n-aveți de ales decît între viață și moarte ; de jur împrejurul acestei insule de verdeață se întinde un deșert de mii de kilometri de gheață și zăpadă. Niciodată, chiar de vă veți încumeta, nu veți trece teferi peste acest pustiu al înghețului. Pîna la prima așezare omenească aveți mii de mile marine... Doar o trombă să vă soarbă de aici și să vă depună iar între ai dumneavoastră !

- De ce ne pierdem vremea ? Hai să plecăm ! Nu vezi că n-o scoatem la capăt cu nebunul ? sări don Rodrig de pe scaun și porni spre ieșire.

Ceilalți se ridicară și ei. Într-adevăr, discuția nu mai avea rost. Trebuiau să dea peste alți oameni mai de înțeles.

- La revedere, amicii și prizonierii mei ! Să știți că data viitoare cînd o să veniți ca să acceptați de bună voie condițiile mele și o să vreți să vorbiți cu mine, nu vă mai permit să mă numiți altfel decît colonelul Machiavel!

Cei cinci ieșiră pe stradă, buimaci, ca după un vis urât. Încercară să intre în prima casă, dar cum puseră mîna pe clanța ușii zidurile deveniră opace, de un alb-lăptos, iar soneria de la intrare zbirnîi violent. Un difuzor începu să repete mecanic: „Nu atingeți, pericol de electrocutare; nu atingeți, pericol...”.

Cînd se potoli vacarmul, canadianul duse mîinile la gură și începu să strige în mijlocul străzii :

- Helo ! Boys... Heloooo !

Louis Ostevwald mărturisi convins:

Să fi avut trompeta cu mine, îi sculam eu și din morți pe ăștia.

Ce palme îmi vine să-i trag domnului Labă de gîscă ăla. Uf! scrișni don Rodrig.

Cred că dacă nu putem comunica cu nimeni, cel mai bun lucru e să ne întoarcem și să raportăm căpitanului, propuse indianul.

Drumul înapoi fu monoton. Discutară ce discutară despre cele întîmplate, dar nimeni nu fu în stare să dea nici o explicație acceptabilă ; toți erau însă de părere c-au dat peste un dement sau un... cabotin, dar substratul lucrurilor nu-l pricepea nimeni.

Spunea - dac-ați fost atenți - că era informat de venirea noastră și ne aștepta.

De unde știa asta ? Întrebă canadianul.

Vorbea de un „guvernator” care ar avea asupra noastră dreptul de viață și moarte - exact ca pe vremea guvernatorilor romani. Ați observat ? remarcă don Rodrig Duarez. În ce colț de lume mai există azi asta ?

De ce oare n-a vrut să ne comunice coordonatele sau măcar numele acestei regiuni ? puse la rîndul lui și Rajipur o întrebare.

Dar toate întrebările rămaseră fără un răspuns mulțumitor.

După un timp se plictisiră să le mai pună cu voce tare și fiecare și le continuă încă o vreme în gînd. Cele cîteva ore de marș neînterupt nu întîrziară să-și facă efectul asupra unor oameni neantrenați ca ei. Deveniră morocânoși.

- Blestemată țară! mormăi negrul enervat, din cauză că o crenguță îl lovea în trecere peste ochi.

Iar don Rodrig, ceva mai încolo, săgeta cu „raza ucigătoare” un biet cuc :

- Du-te naibii, nu ne mai cobi, pasăre nesuferită! blestemă el punîndu-și arma înapoi în buzunarul de la piept, la un loc cu stiloul, cu care se și confunda de altfel la prima vedere.

În sfîrșit zăriră silueta masivă a avorachetei. Grăbiră pasul și începură să strige și să fluiera.

Comandantul le alergă înainte :

- Bine că v-ați întors ! le strînse el mîinile. Prin ce grijă am trecut! Nu vi s-a întîmplat nimic ?

Cei cinci ridicară din umeri.

- În sfîrșit... Mare scofală n-am făcut... Am avut ghinion, asta-i...

Nu v-au atacat cumva ?

Cine?

Indienii ! gemu cineva din apropiere.

Abia atunci observară că ceva mai încolo zăcea pe o buturugă, ținîndu-se cu mîinile de cap, însuși secundul aeronavei. Comandantul le explică :

- Grupul secundului plecat în căutarea profesorului Sarafoga a fost atacat de pieile roșii, de indieni. Numai secundul a scăpat. Ceilalți au fost luați prizonieri. Ne temeam să nu vă fi întîlnit și pe voi în pădure.

Dar grupul care a plecat la zăpadă ? întrebă Andrei Bujor.

S-a întors teafăr !

Și zăpada ?

Există Zăpadă adevărată, de cea mai... autentică și originală fabricație! aduse Madeleine Marquand, profesoara de geografie, o căldare de cauciuc din care răsturnă pe iarbă la picioarele lor un bulgăre de zăpadă înghețată.

Am cîștigat prinsoarea, părinte ? întrebă Martin Stevenson cu aer satisfăcut pe preotul catolic.

- Asta-i o minune! se închină preotul cucernic.

Apoi povestiră la rîndu-le prin ce au trecut. Toată lumea i-a ascultat cu cea mai mare atenție. Chiar și bătrîna doamnă care ■leșinase de repetate ori veni cu un scăunel pliant de fier. ascuțînd numai ochi și urechi. În schimb Pepitta Saratoga, într-o stare de completă apatie, pe un șezlong la marginea poienii, scria ceva pe un carnetel. Întoarsă cu spatele la adunare.

- în concluzie, reluă comandantul, să vă spun și eu o veste proastă: mecanicii nu găsesc cauza defecțiunii motoarelor. Să facem un bilanț scurt, după 24 de ore de la așa-zisa noastră aterizare forțată: profesorul *Saratogn* a fost *atacat* de fiare sălbatice, cinci oameni „răpiți” de... pieile roșii, un orașel ocupat de un dement. Singurul rezultat pozitiv e că am descoperit cu această ocazie un fenomen senzațional: clima tropicală la un loc cu cea polară.

Bătrîna doamnă clătină dezolată din cap, își luă scăunelul și se pregăti să părăsească grupul. Dar brusc scoase un țipăt - unul dintre cunoscutele țipete isterice - și căzu mototol în iarbă.

Cînd își veni în fire, șopti întinzînd degetul spre marginea pădurii :

- Colo... indienii... au răpit-o... Și

leșină iar.

Într-adevăr, șezlongul nu mai era acolo. Îl găsiră răsturnat ceva mai departe în desiș. Probabil că bătrîna văzuse cum pieile roșii o ridicaseră pe sus, prin surprindere, pe fata profesorului și de aceea țipase. Dar leșinul ei dăduse un avans considerabil răpitorilor, cărora li se pierduse din această cauză urma.

Martin Stevenson găsi o filă din carnețelul pe care Pepitta scria în momentul cînd a fost răpită. Foaia era puțin ruptă la o margine și călcată în picioare, dar se mai putea citi, și el o parcurse cu glas tare .

„... deci distruge scrisoarea ce am avut naivitatea să ți-o încredințez. E singura favoare ce ți-o mai cer.”

Bineînțeles nimeni dintre cei de față nu știa cui erau adresate aceste rînduri, de aceea roșeața din obrajii lui Andrei Bujor trecu neobservată.

Martin Stevenson aruncă ghemotocul de hîrtie înapoi în iarbă, socotîndu-l un banal crîmpei din corespondența amoroasă a frumoasei argentinieni.

Mai tîrziu, după ce se asigură că nu-l vede nimeni, Andrei Bujor ridică fila, o privi lung, gînditor și oftă în ciudat : „Ce chip ticălos trebuie să am în fața acestei fete !” - murmură el vîrînd ghemotocul în buzunar și intrînd în avorachetă, căci începuse să se lase amurgul și comandantul hotărîse, față de cele întîmplate, ca nimeni să nu mai părăsească bordul aeronavei.

Nici santinele nu mai fură postate în poiană. Veghea se făcea înăuntru „Meteorului”.

Ca și în noaptea precedentă, amurgul nu fu urmat de întuneric, ci direct de „zori de ziua”. Era încă una din ciudăteniile oazei. Dar acum lumea se obișnuise cu ele și nimeni nu mai era intrigat ca în primele momente.

Trecură cîteva zile.

Pasagerii terminaseră ultimele resturi de mîncare de prin geamantane. La bufetul aeronavei nu se mai găsea nici un strop de băutură și nici o fărîmă de sanviș. Chiar și borcanele de muștar se goliră. Canadienii și don Rodrig Duarez porniră de cîteva ori la vînătoare, dar, în afară de cîteva ghighirițe și niște papagali mimai piele și oase, nu reușiră să împuște nimic, pentru că vînat nu prea se găsea în pădure, iar comandantul le interzisese să treacă de marginile poienii spre a nu fi atacați de indieni.

De fapt profesoara de geografie, bazîndu-se pe descrierea secundului, spusese la început că avuseseră de-a face cu patagonezi. Dar tot ea recunoscuse apoi că rasa acestora dispăruse de aproape o jumătate de secol.

Tuturora le părea rău că se grăbiseră să dea drumul animalelor și înghițeau în sec la gîndul fripturilor de elan pe care le-ar fi putut mîncă dacă ar fi fost mai prevăzători.

Moralul unora dintre pasageri scăzuse mult, ceea ce enerva pe unii ca don Rodrig Duarez sau pe cei trei canadieni, ce nu puteau să-și închipuie cum există pe lume ființe atît de puțin dîrze, care să se descurajeze la primele lovituri ale soartei.

Ceea ce-i scotea mai ales din sărite era faptul că unii începură chiar să șoptească pe la colțuri - și numărul lor creștea teribil de repede -, spunînd că s-au săturat de această așteptare, care nu duce la nici un rezultat.

- Pînă la urmă, argumentau aceștia, ori ne predăm indienilor, patagonezilor sau ce-or fi ei, ca să ne puie la stîlpul de tortură, ori ne prezentăm guvernatorului să ne dea de lucru și de mîncare.

Foarte puțini, din ce în ce mai puțini, erau aceia care nu admiteau nici una dintre soluții, susținînd o a treia, după ei singura onorabilă: să încerce să ajungă iar în lumea din care pleaseră ; dar această soluție cerea luptă și curaj, calități cu care *chiar* la sfîrșitul secolului al XX-lea nu era dotată întreaga omenire.

Întîi ar trebui să dăm roată acestei... insule de vegetație spre a vedea dacă nu cumva ne-a mințit Labă de guzgan ăla. Iar dacă nu găsim nici o ieșire prin bariera de gheață, dacă într-adevăr ea înconjoară oaza aceasta, atunci să încercăm să străbatem deșertul de zăpadă, susținu don Rodrig Duarez.

Oare acum o sută sau două sute de ani, exploratorii Polului Nord și ai Polului Sud nu parcurgeau pe jos sau în sănii trase de cîini distanțe enorme de mii de mile prin pustiurile de gheață arctice sau antarctice? Dacă nu încerci, orice e imposibil. Tentativa noastră nu e supraomenească. Au mai făcut-o și alții și au reușit. Personal nu cred nici un cuvînt din povestea cu deșertul de gheață îndrugată de Laba de hienă..., dădea Louis Osterwald din umeri.

E absolut fantastic, chiar ridicol. E ca și cum ți-ai imagina o oază în mijlocul Polului Nord. E o poveste bună pentru copii, și încă pentru copii naivi, rîse unul din mecanicii de bord.

Cred că sîntem în fundul unui gigantic crater vulcanic, cu marginile foarte înalte, pe ale cărui piscuri a căzut zăpadă abundentă. O avalanșă formidabilă a adus zăpadă pînă în fundul craterului, încercă comandantul o explicație. Cum se împacă prezența unor indieni cu obiceiuri sălbatice cu imediata vecinătate a unor instalații ultramoderne de televiziune și radio ? Eu de mult stau și mă frămînt: nu cumva am dat peste ascunzătoarea unor pirați ai aerului ? Încercă timid Martin Stevenson să-și exprime gîndul.

De data asta nimeni nu-l mai învinui de „romantism”, iar fostul comandant murmură dus pe gînduri:

- Te pomenești că ei ne-au falsificat ghidajul !?

- În orice caz este o prostie să ne predăm de bunăvoie pînă ce *n-am epuizat toate* încercările de salvare! Încheie Louis Osterwald.

Ajunse însă un moment cînd situația devenise insuportabilă. Marea majoritate convocă o adunare și ceru comandantului să-și depună calitatea. Aleseră un nou comandant și hotărîră ca a doua zi să plece la „colonelul Machiavel” spre a discuta condițiile capitulării.

- Sîntem prea puțini și prea slabi ca să rezistăm, nu vedeți ? N-avem ce mîncă. Indigenii ne decimează. Nu-i o rușine să lucrezi. Peste cîteva săptămîni, cînd vom vedea ce-i cu „colonelul” ăsta, îl vom face noi să joace cum îi vom cînta.

Așa se făcu că, în ziua de 20 noiembrie 1978, peste o sută de oameni, bărbați și femei, plecară spre „reședința guvernatorului”.

Un grup restrîns de vreo douăzeci de inși îi priveau compătimator din urmă; erau cei care se încăpățînaseră să rămînă pe loc. Printre ei se numărau : cei trei canadieni, don Rodrig Duarez, Chandra Rajipur, Louis Osterwald, Andrei Bujor, Vladelcine Marquanel, fostul comandant, doi mecanici și alții.

CAPITOLUL VI.

Înapoi la București.

Ion Vîlsan își făcuse un obicei. Cum trecea pragul casei, la prînz, întreba :

- Nici un telefon de la Pepitta, mamă ? ■ Nimic, băiatule. nimic !

În acea zi, el își vesti însă mama altfel :

- Mîine plec la Buenos-Aires, m-am hotărît!

Dar tocmai atunci, spre surprinderea sa, fu anunțat:

Azi ai primit, în sfîrșit. un aviz telefonic. Vîlsan sări bucuros și-și îmbrățișa mama :

În sfîrșit !

Ca niciodată mîncă cu atîta poftă ciorba, încît plescăiturile sale îi atraseră blîndețe muștrări ale mamei.

Telefonă apoi unui prieten ca să contramandeze o întîlnire și, așezîndu-se la masa de scris, începu să lucreze cu atîta chef și spor, fluierînd ca un băiețuș zglobiu în zilele de vacanță școlară, încît bătrîna nu se mai sătura să-l contemple - pe furiș, bineînțeles.

În cele din urmă sosi și ora mult așteptată. La primele acorduri de harfă care constituiau semnalul de apel al telefonului-televizor, Vîlsan sări din fotoliu, dar pe ecranul telefonului apărură figura unui bărbat, necunoscut lui.

- Mă iertați că vă deranjez, spuse el. Sînt inginerul agronom Igor Savciiov din Verhoiansk. Am o scrisoare pentru dumneavoastră. Iat-o, o arată el în așa fel ca Vîlsan să poată citi.

„Dragul meu Juan,

Îți scriu în grabă aceste rînduri. Tata m-a chemat urgent la Paris și de aceea n-am mai avut răgazul să-ți telefonez așa cum te-am anunțat. Mi-e frică, dragă Juan, de o teribilă catastrofă ce ne amenință. Mi-e teamă de ce-o să se întîmple cu tata, cu mine, cu tine, cu noi toți. Sînt doi ani de cînd trebuia să-ți dau un răspuns. «Valul de frig» ce s-a abătut asupra omenirii m-a făcut să întîrzii atît. Înnnebunesc la gîndul că s-ar putea să nu ne mai vedem niciodată din cauza lui. Poate că aceasta e ultima mea scrisoare. Tata e neînduplecat. Nu-l mai recunosc.

Te sărut

Pepitta"

- Scrisoarea, continuă inginerul, mi-a fost încredințată de sig-norina ca să v-o transmit personal. Cum eu mai întîrzii pe aici cîteva săptămîni...

- Vă mulțumesc! răspunse Vîlsan emoționat.

- Mă iertați dacă îmi permit să vă întreb, cunoașteți de mult pe signorina Pepitta ? Întrebă cu un ton dulceag inginerul.

Vîlsan relatează de cînd și în ce împrejurări o cunoscuse pe frumoasa argentiniană.

E scrisul signorinei Pepitta, de aceasta sînteți sigur ? Îi mai arată încă o dată scrisoarea.

Nici vorbă! Îl recunosc dintr-o mie. Dar fiți bun, vă rog și spuneți-mi și mie unde v-ați întâlnit cu signorina! ceru Vîlsan.

În ziua de 16 noiembrie, pe cînd traversam Atlanticul cu avo-racheta „Meteor”. Eu am coborît la Rio de Janeiro.

Cum ? Avoracheta „Meteor” ? ridică Vîlsan dintr-o dată glasul.

Dar interlocutorul său era foarte grăbit ; își ceru scuze și întrerupse convorbirea spunînd că va reveni în altă zi.

Vîlsan căzu zdrobit pe fotoliu. Apoi se ridică încet și porni spre ușă. Maică-sa îl văzu palid în prag și strigă alarmată :

- Ce ai, băiete, ție rău ? Să chem doctorul ? Ce s-a întîmplat ?

Vîlsan o privi drept în ochi. Pe chipul său se zugrăvea o mare tristețe.

- Am primit o veste îngrozitoare... Și-și

îmbrățișă mama cu ochii lacrimînd.

- Pepitta... cred că... în sfîrșit... Să mai am vreo speranță ?... Știi catastrofa „Meteorului” de acum o săptămînă...

Oftă și adăugă :

- Pepitta călătorea cu acest „Meteor” !

●* *

Isabela Bujor se ținea tare. „E un caracter puternic de femeie” - gîndea bărbatul din fața ei. De fapt nici Isabela Bujor nu știa cîtă vreme va reuși să-și stăpînească nodul din gît și usturimea din ochi ; lacrimile o asaltau, o greutate imensă o apăsa pe piept și o durere acută îi zvîcnea în tîmple. Ascultase atentă cuvintele șefului telerecorderii din București. Era sîmbătă 20 noiembrie și chiar atunci se întorsese acasă cu copiii de mînă, furioasă că Andrei nu venise la ora 10,30 la întîlnire în fața statuii lui Matei Corvin. așa cum îi promisese el însuși că va face într-o scrisoare prin care-i vestise laconic, după obicei, că e obligat iar să plece în interes de serviciu, la marginea pămîntului. Tocmai pregătea cuvinte de amar reproș pe care să i le spună soțului la prima ocazie, cînd acest bărbat politicos și rece i-a ieșit în întîmpinare, s-a recomandat, i-a mîngîiat copiii și apoi i-a spus că vrea să-i comunice ceva „personal și confidențial”.

L-a poftit în casă, și el i-a spus cu menajamente, desigur, dar destul de transparent că „Andrei Bujor este deocamdată dispărut împreună cu ceilalți pasageri de pe avoracheta «Meteor»”.

- Se fac cercetări febrile. Avioanele cîtorva companii aeriene din mai multe țări patrulează pe deasupra oceanului spre a-i descoperi. S-a instituit un premiu de mare valoare pentru cine va da un indiciu care să ducă la aflarea dispăruților și unul de și mai mare valoare pentru cine-i va afla. Sînt peste o sută de oameni care trebuie salvați. Este una dintre cele mai misterioase catastrofe aeriene din ultimii 25 de ani, declară șeful telerecorderii căutînd să arate soției lui Andrei Bujor că se fac eforturi intense pentru aflarea telereporterului și a tovarășilor săi de drum.

Apoi, pentru a-și arăta optimismul în această direcție:

- Cînd s-o întoarce Bujor, ce mai reportaj senzațional o să trîntească !

Așa-i citeodată : pleci pentru una și te întorci cu alta... Și în 1966, cînd cu podul peste Niagara, tot așa am pățit-o și eu...

Omul se opri. Femeia din fața sa nu se mai putea stăpîni și plîngea acoperindu-și fața cu amîndouă mîinile. Iată situația pe care de la început bănuia că n-o s-o poată evita. Era un moment delicat. Orice i-ar mai fi spus n-ar fi fost decît încurajări de circumstanță. Nu credea nici el o iotă din ceea ce îndrugase. Cel puțin să dovedească respect pentru durerea acestei soții și să nu mai trîncănească verzi și uscate. Dar această atitudine era cea mai penibilă. Cum să stai nesimțitor la plînsul unei femei ? Dar ce putea face ? S-o mîngîie pe frunte ca pe un copil ?

Isabela se ridică, ceru scuze și dispăru pentru cîteva minute din odaie. Cînd se întoarce, numai ochii ei păstrau urmele groaznicei încordări sufletești prin care trecea.

- Vă rog să mă iertați... E într-adevăr neplăcut... Bărbatul se ridică de

pe scaun :

- Îl admir pe Andrei Bujor că are o soție ca dumneavoastră. I-o voi spune cu prima ocazie.

Apoi luîndu-și rămas bun:

- Orice știre, oricît de- neînsemnată, despre soarta lui, veți fi prima care veți afla. Azi locul unui naufragiu sau al unei aterizări forțate nu se poate să

nu fie grabnic reperat. Deocamdată nu s-a aflat încă nimic. Dacă avoracheta s-ar fi prăbușit, i-am fi găsit resturile. Cît timp nu găsim nimic, înseamnă că pasagerii ei trăiesc. Am socotit că e de datoria noastră să vă spunem adevărul și să vă punem la curent cu situația. Dar, așa cum v-am spus, toate speranțele și șansele sînt încă de partea noastră. La revedere și mult noroc, doamnă !

CAPITOLUL VII.

Un ospăț de pomină și o salvare cam de același fel.

Grupul celor douăzeci de oameni de pe „Meteor” care nu acceptaseră să se supună condițiilor guvernatorului din „Oaza pustului de gheață” se găseau într-o situație destul de dificilă.

În primul rînd dăduseră ocol oazei. Îl terminară în două zile. Socotiră că perimetrul ei nu era mai mare de 50 kilometri. De jur împrejur, din nefericire, se întindea pustiu de gheață, în răstimpul acestor două zile, nimeni nu-i atacă. Întîlniră cîteva dintre animalele cărora le dăduseră libertatea cu puțin înainte - printre ele **săriră** și elanul care de departe fugi din raza privirilor -, dar încolo nu observară nimic deosebit; nici piei roșii, nici alte neamuri de oameni nu le ieșiră în cale. Cînd reveniră la avorachetă, aceasta se afla intactă în poiană.

Scoaseră ultimele lucruri de care crezură că o să aibă nevoie - îmbrăcăminte cît mai, călduroasă și cîteva resturi alimentare: praf de ouă, o lădiță cu marmeladă aproape pietrificată, niște pastile de spirt pentru combustione - și, după ce încărcară toate aceste „prețioase” provizii în rucsacuri, porniră spre bariera de gheață.

- Și totuși, mărturisii excomandantul, parcă nu-mi vine să-mi părăsesc „Meteorul”!

- Dar nu-l părăsiți deloc! replică unul dintre mecanici. Pornim doar în căutarea de ajutoare ca să-l salvăm pe el și pe pasagerii săi.

Poate că ar fi fost bine să vorbesc personal cu „guvernatorul” acela ! stăruind fostul comandant.

De prisos! Îl încredință don Rodrig. E limpede cu ce fel de om avem de-a face. A atacat ceata secundului și a luat prizonieri - fiindcă eu sînt convins că „îndienii” aceia sînt oamenii lui. A răpit pe profesorul Saratoga, căci oamenii lui au făcut asta, nu un biet tigrul, de care profesorul, vîntor iscusit, s-ar fi putut apăra cu succes, și tot aceiași oameni au răpit și pe frumoasa fiică a profesorului !

Și eu tot așa cred! Încuviință canadianul Martin Steven-son. Dacă nu ne-a atacat pînă acum și pe noi e din cauză că sîntem cam mulți la număr și sperăm că foamea și lipsurile de tot felul or să ne silească curînd să ne predăm. Dar se înșală dumnealor! arată el cu pumnul, amenințînd un dușman invizibil din desîș.

Eu cred că aici trebuie să fie un fel de „colonie clandestină”, își dădu părerea negrul Louis Osterwald. De aceea numai aici ni s-a putut face o propunere de muncă forțată în mine, de prizonierat voluntar și așa mai departe. Mă uimește că un asemenea vestigiu a mai putut dăinui undeva pe glob în timpul nostru. Este într-adevăr un caz senzațional.

Oricum, afacerea le merge bine de vreme ce au nevoie de brațe de muncă și vor să profite de orice ocazie spre a le achiziționa ! conchise Chandra Rajipur, negustorul de ceai.

Nici unul dintre cei plecați alaltăieri nu s-a mai întors, observă profesoara de geografie Madeleine Marquand. Probabil că se împacă cu noua situație.

Sau nu mai pot da înapoi. Am impresia că colonelul Machiavel are deviza din „Infernul” lui Dante: „Lăsați orice speranță, voi care intrați!...”.

Cred că datoria noastră e limpede, spuse hotărît don Rodrig, trebuie să ne reîntoarcem cu ajutoare ca să ne salvăm tovarășii și „Meteorul”.

■- Ceea ce nu-mi pot explica este cum de nu ne-au găsit cei trimiși în căutarea noastră ? Din clipa cînd n-am aterizat la ora fixată pe aeroport, o armată întreagă de avioane și radaruri cred că a pornit să ne caute! Își exprimă nedumerirea unul dintre mecanici.

- Și, în definitiv, încotro ne avîntăm ? întrebă Martin Ste-venson.

Don Rodrig îl privi cu un aer superior:

- Facem o mică excursie, amice! Drept peste pustiu de gheață.

-- Cît de mică, dacă nu vă supărați ? surîse Chandra Rajipur. Profesoara de geografie interveni:

Cred că ar fi bine să punem lucrurile la punct. Nu e vorba de nici o excursie „mică” sau „mare”. Personal n-am habar unde ne aflăm. Nu știu ce întindere are pustiu de gheață.

Judecînd după palavrele lui Machiavel-Labă de pumă, pare să fini la Pol și de jur împrejur mii de kilometri numai de zăpadă și gheață ! bombăni Louis Osterwald.

Madeleine Marquand spuse simplu, dar răspicat:

Dacă am avea de străbătut o sută-două de kilometri de zăpadă și gheață, mai merge, dar mai mult nu cred c-am putea suporta neechipați și nealimentați, fără provizii și fără...

Ba vă înșelați ! Dorința noastră de succes..., începu don Rodrig, dar profesoara i-o tăie repede:

Vorbe!... În fața frigului de -40 grade, a viscolului și a foametei, dorința de succes nesprijinită de condiții corespunzătoare rămîne un ideal irealizabil. Singura noastră speranță este să nu fie prea lat acest pustiu de gheață. Propun să pornim să-l străbatem și dacă peste trei zile nu ieșim la liman ne vom întoarce aici, la „Meteor”. În felul acesta nu ne vom expune prea mult nici frigului, nici foamei.

Atunci, înainte, marș ! strigă canadianul Martin și o porni fluierînd.

Prima zi au mers cu spor. Vreo 32 kilometri peste o nesfîrșită cîmpie de zăpadă înghețată. Din loc în loc, grămezi mari de stînci, rocă golașă, silex sau granit, pe care pe ici-colo creștea un mușchi firav în părțile unde nu sufla vîntul și zăpada.

În ziua a doua, către ora prînzului, se porni viscolul, astfel că se opriră și rămaseră pe loc într-un iglu ¹ pînă a doua zi. Băură un ceai cu marmeladă și se culcară destul de indispuși.

În ziua a treia zăriră de departe niște pete roșii și cînd se apropiară avură surpriza să constate că erau un fel de băltoace în care creșteau niște ierburi de culoare roșiatică. Ceea ce era de-a dreptul uluitor era că apa nu înghețase.

- Probabil că este alimentată subteran de o pînză de apă caldă ! explică

Madeleine Marquand.

Toată ziua înaintară printre asemenea lacuri, care, din păcate, nu conțineau decît alge roșiatice și nicidecum animale care să se poată vîna și mîncă.

Foamea începu să-și arate colții :

Cred că ne-am putea întoarce, își dădu părerea unul dintre mecanici.

Ba, dimpotrivă, dac-am ajuns pînă aici ar fi o prostie să ne întoarcem. Poate că mai avem puțin și dăm de liman! se împotriviră canadianii.

Cum cea mai mare parte era pentru continuarea marșului, ceilalți se supuseră, deși cu cîrfele.

În ziua a patra intrară într-o regiune deluroasă. Anevoios urcau și coborau pantele terenului acestuia destul de accidentat.

Seara își făcură coliba mai devreme decît de obicei, obosiți frînți. Cînd se sculară a doua zi, șase persoane dispăruseră...

- S-au reîntors „la bază” ! făcu negrul haz de necaz.

- Mai bine, aprobă Madeleine Marquand. De ce să-i fi avut pe conștiință ?

Și grupul se puse iar în mișcare. Marmelada se terminase. Pastilele de combustibil erau pe sfîrșite. Praful de ouă, avuseseră ghinionul să se spargă punga și să se verse pe jumătate. Nici o vietate cît de mică nu intrase în raza armelor lor.

În ziua a șasea se iscă iar o furtură, și temperatura coborî dintr-o dată la -40°. Un timp după ce se culcară în coliba de zăpadă, Andrei Bujor și comandantul se treziră și-și dădură seama de pericol ; începură să zguduie pe cei adormiți și să-i scoale. Trei dintre ei nu se mai treziră niciodată. Trompetistul Louis Osterwald fu printre ei: înghețase sub crusta de zăpadă ce-i acoperea veșmintele mult prea subțiri.

Viforul încetase, dar cerul rămăsese mohorît. Săpară cu mîinile o groapă în zăpadă și puseră cele trei cadavre înăuntru. În clipa cînd le acoperiră, cerul se aprinse ca o imensă draperie de foc. Se priviră uimiți și se înțeleseseră din priviri : era o auroră polară, nu mai încăpea nici o îndoială. Deci se găseau la Pol. Abia acum se convinseseră de situația îngrozitoare în care se aflau.

Vedeți, acum se explică de ce nu se întunecă aici noaptea și de ce-i lumină aproape în tot timpul celor 24 de ore! murmură Madeleine ca pentru sine, deși de mult bănuia aceasta.

Norocul m-a părăsit de astă dată ! se întinse unul din mecanici pe zăpadă. Nu mai vreau să mă mișc de aici. Încotro să merg ?

Ne vom întoarce în oază, îl zgîlțîi don Rodrig. Scoală-te; dacă adormi, ești pierdut!

Toți sîntem pierduți. Nu vă rog decît să mă lăsați să dorm. Mi-e atît de somn ! Scoală-te, hai ! urlă don Rodrig și începu să îmboldească pe cei din jur.

Și chiar atunci grupul se puse în mișcare. Mici puncte negre, unsprezece infime punctușoare, care se țirau cu greu prin imensul deșert de zăpadă, biete epave aproape degerate, sfîrșite de foame și de puteri.

În față mergea don Rodrig. Convoiul îl încheia Andrei Bujor. La un moment dat, Madeleine căzu.

- Mergeți înainte, gemu ea, pe mine lăsați-mă!

Moartea să mă ia dacă te-oi lăsa aici! se înfurie don Rodrig și, deschindu-și haina, scoase o sticlă de rom.

O păstrez de mult. Acum a sosit momentul. Trage o dușcă. O să te pună iar pe picioare !

Într-adevăr, profesoara se ridică iar, dar pașii ei tot împleticiți erau. Chandra Rajipur și Martin Stevenson o luară fiecare de braț.

Cred că n-o să mai vedem oaza! spuse iar la un popas mecanicul.

Ești un dobitoc ! îl apostrofă don Rodrig. Ai s-o vezi și n-ai decît să mori cînd oi fi pe pragul „Meteorului”, dar acum, hai la drum ! •

Don Rodrig o și porni înainte. Dar nu observă că nimeni nu-l urma. Oamenii nu se îndurau să plece mai departe. Îl urmăreau deocamdată numai cu privirea. Și mare le fu mirarea cînd îl văzură că ridică mîinile în sus, țipă și dispăre ca înghițit de... zăpadă.

Abia atunci Martin Stevenson sări și o porni pe urmele sale.

- Hei, don Rodrig! Alo! Don Rodrig! strigă canadianul, alergînd către locul unde dispăruse Duarez.

Dar fu rîndul celorlalți să rămînă înmărmuriți cînd văzură și pe Martin Stevenson pierind ca înghițit de zăpadă, în același loc unde dispăruse și don Rodrig.

Andrei Bujor se ridică încet. Ceilalți îl priveau speriați și întrebători în același timp.

- Dacă dispar și eu să nu mai vină nimeni după mine! ceru el și o porni călcînd cu băgare de seamă pe urmele lăsate în zăpadă.

Madeleine gemu cu voce deznădăjduită :

- Întoarce-te, nu pleca singur! și întinse o mînă spre el, ridicîndu-se într-o rînă, dar recăzu din nou pe zăpadă.

Vîntul începu să sufle și să spulbere omătul.

Curînd avea să se dezlănțuie o nouă furtună.

Andrei Bujor pășea încet, precaut. Aceasta și din cauză că nu mai avea puteri. De cîteva ori pînă acum fusese gata să arunce aparatul de filmat, destul de greu, pe care îl căra în rucsacul din spinare și care devenise de cîtu timp inutil, dar de fiecare dată amînase pentru mai tîrziu. Ar fi dat bucuros ultramodernul aparat în schimbul unei singure farfurii cu supă. Însă un astfel de schimb nu-i oferea nimeni.

Mai întoarce capul o dată și prin neaua zburătuită văzu în urmă grupul tovarășilor săi ridicîndu-se și pornind pe urmele sale.

Apoi mai făcu un pas, cu privirea tot spre ei, și deodată simți cum se răstoarnă, cum alunecă cu iuteală pe o suprafață înclinată și cum se izbește de ceva dur și păros care-i oprește căderea. În jur o obscuritate în care nu putea deocamdată distinge nimic. Se ridică în picioare ținîndu-se de șold, unde se lovise în cădere, și atunci auzi vocea baritonă - și ca de obicei înfuriată - a lui don Rodrig :

Era să-mi cazi în cap, amice, ce naiba !...

Dar Martin Stevenson, ce-i cu el ? întrebă Andrei Bujor.

- A leșinat. Uite-l colo! arătă negustorul de cafea spre o mogîldeață care zăcea pe jos.

Nu fu nevoie de prea multă vorbărie ca să priceapă că amîndoi alunecaseră într-o crăpătură a gheții. Pentru ca cei de afară să nu pățească același lucru. Își uniră puterile și, ducînd palmele la gură, începură să strige către deschizătura mică cît un chepeng din plafon, prevenindu-i. Martin Stevenson își veni și el în fire și, pipăindu-și cucuiul, bombăni :

Ce trîntă, nu glumă !

N-ai un chibrit ? îl întrebă Duarez.

Canadianul scoase o baterie electrică, o aprinse și-i plimbă lumina peste tot; într-adevăr se aflau într-o crăpătură a gheții. Cînd luminară și peretele din fund, avură surpriza să constate că el era în întregime „tapisat” cu un fel de cojoc imens și lăptos. Într-o parte, un colț de fildeș ca de elefant ieșea din gheață :

- E un mamut! declară don Rodrig. Te pomenești că ne aflăm undeva în Siberia!

În deschizătura de sus apărură capul mecanicului :

- Alo ! Ce-i cu voi ? Unde sînteți ? strigă el.

După ce îi relatară ce s-a întîmplat, acesta le aruncă o frîn-ghie :

- Legați-vă și o să vă tragem noi sus !

Canadianul începu între timp să sfărîme gheața, cu un cuțit, în jurul colțului de fildeș.

- Ai înnebunit complet! îl zeflemisi don Rodrig. Acum ți-ai găsit să aduni comori ?

Canadianul surîse :

- Veți vedea că am dat peste ceva mai valoros decât o comoară! Nu vrei să filmezi, prietene ? se adresează el telereporterului. Un mamut intact prins în aceste ghețuri de cine știe câte mii de ani e un subiect senzațional...

Andrei Bujor își potrivește aparatul să înregistreze la întuneric (datorită unui dispozitiv emițător și proiector de raze infraroșii) și „luă câteva zeci de metri”.

- Scena cea mare o vei filma însă afară! Îl asigură canadianul izbutind între timp să scoată în întregime colții și trompa mamutului de sub gheață.

Primul ieși don Rodrig la lumină, urmat de Andrei Bujor. Martin Stevenson rămase la urmă trăgându-l în jurul mamutului de parcă l-ar fi cuprins brusc o pasiune de biolog mult timp înăbușită.

Îl strigară de câteva ori pînă, în sfîrșit, se îndură să iasă.

Ca să-l scoată afară a fost un chin. Toți trăgeau de frînghie și abia-abia izbutiră să-l ridice.

Cînd apărură la suprafață, canadianul rîdea.

- Îți convine să rîzi după ce cîntărești cît o balenă ! bombăni don Rodrig. Însă toți holbară ochii cînd Stevenson le arată o halcă enormă de carne păroasă din... trompa mamutului.

Faceți foc ! chicoti el. Avem ce mîncă. O friptură delicioasă.

Ești nebun ! Vrei să mîncăm hoituri ?

- Ba e cea mai bună carne congelată, roză și apetisantă. Priviți numai ! desprinse el o bucată din halcă. Cum o dezghețăm, cum începe să picure sîngele din ea. Sîntem salvați !

Mecanicul nu așteaptă de două ori îndemnul canadianului. Aprinse focul, și în curînd carnea începu să sfiirîie, emanînd un miros ispititor de friptură.

Unul cite unul, cei de față, neputînd rezista tentației, începură să guste cîte o bucățică, apoi să mînînce pe săturate din delicioasa friptură de mamut.

- Așa, își linse Martin Stevenson la sfîrșit degetele, mîine facem o supă bună, iar poimîine... poimîine, desigur, vom pregăti un biftec. Ce ziceți?

Într-adevăr, cu stomacul plin, toți aveau chef de vorbă și de glume. Madeleine Marquand se refăcuse și ea și începu să construiască tot felul de ipoteze despre mamutul găsit.

Deci iată cum se confirmă o teorie de mult lansată că și la Polul Sud n-a fost întotdeauna clima și biosfera regiunilor polare de azi ; că și aici frigul și înghețul au invadat treptat continentul...

Părerea mea este că noi tot în Groenlanda ne aflăm ! o necăji canadianul.

În acest anotimp, numai la Polul Sud este „zi veșnică” ca aici ; la Polul Nord, acum, e „noapte veșnică”. Pe de altă parte am urmărit într-unul dintre amurguri” să văd steaua polară... Și n-am văzut-o. Numai din emisfera australă nu se vede niciodată steaua polară, își apără profesoara ipoteza.

- Cine știe cum a fost vizibilitatea...

Între timp vîntul se-ntețise. Viscolul începu să-și arate colții.

- Eu cred că ar fi bine să ne adăpostim în crăpătura de gheață ! propuse canadianul. Ideea fu acceptată. Se transportară deci cu toții acolo.

- Dar știi că bună idee ai avut cu friptura ta ! recunosc don Rodrig între două căscături, înainte de a adormi. Apoi adăugă : Ești un geniu, canadianule! și se cuibări mai adînc în părul mamutului.

Mă culc în sfîrșit mulțumit după atîtea zile de caznă.

Bieții noștri tovarăși de drum.- Au pierit prea devreme. Ce n-aș da să-i avem și pe ei cu noi ! suspină Madeleine.

Parcă pe noi cine știe ce ne așteaptă, șopti ea pentru sine indianul.

Afară viscolul se dezlănțuise în toată urgia sa.

A doua zi fu vreme bună. Încărcară ranițele cu carne de mamut și o porniră de dimineață la drum.

Mergeau cu spor. cînd, deodată, observară la orizont un punct negru ce creștea repede venind spre ei. În urma lui deosebiră curînd un vîrtej de zăpadă spulberată. Cînd puseră binoclul la ochi văzură că era o sanie cu motor.

- Iată salvatorii noștri! chiui don Rodrig.

- V-am spus eu că lumea ne caută, făcu vesel comandantul, iată dovada.

Canadianul aruncă cît colo ranița cu carne de mamut:

- Nu mai avem nevoie de conserve! o împinse el cu piciorul tăvălind-o prin zăpadă.

Erau două sânni cu elice. Sosiră în cîteva minute. Din ele cobo-rîră cîțiva oameni cu haine îmblănite și le făcură semn cu mîna :

- Deci tot spre oază v-ați hotărît să vă întoarceți! Înțelept lucru ! le vorbi cel care mergea în față apropiindu-se de ei.

Cînd ajunse la cîțiva pași, Martin Stevenson strigă:

- Dumneata ești colonelul... Machiavel!

Da, și-mi pare bine că m-ați recunoscut. „Guvernatorul”, în marea și nețărmurita sa generozitate, s-a milostivit de voi și m-a trimis să vă salvez...

Cum, ne permite să ne reîntoarcem în America ? Întrebă don Rodrig bucuros. Atunci tot este om de treabă !

Interlocutorul său rîse ironic:

- Vă face un hatîr mai mare: vă permite să lucrați în mină, chiar acum... Vă spun : viața dumneavoastră e în mîinile sale. Nu știu de ce vă cruță. În alte împrejurări a fost neîndurător.

- Și dacă nu vrem ? făcu don Rodrig un pas înainte.

- Fiți serioși! se încruntă „colonelul”. Poate nu vă dați seama de situația în care vă aflați? Să v-o spun eu: vă aflați la Polul Sud - fără șagă, ați avut doar prilejul s-o constatați! Ați făcut o încercare de... evadare și cred că a doua n-o veți mai risca, fiindcă șansele sînt nule. De aceea ați și pornit-o acum înapoi spre oază. Și în definitiv nu știu de ce pierde vremea ca să vă conving să lucrați în mină. Vă pot constrînge! Vă constrînge natura, la urma urmei. În pădure nu veți găsi de mîncare. Mana cerească din biblie nu cade prin locurile acestea...

Canadianul șopti la urechea lui Bujor:

- De fapt, are dreptate Copită de... măgar ăsta...

- Iată o scrisoare semnată de celălalt grup de pasageri ai rachetei ! le întinse Machiavel o hîrtie. În vreme ce dumneavoastră îndurați mizerie și vă pîndește moartea, cît de bine se simt ei!

- Dă-ne voie să ne sfătuim puțin, interveni comandantul.

- Cum doriți ! se îndreptă Machiavel cu suita spre sănii. Apoi după doi pași:

- La asta nu vreți să vă uitați ?! se întoarse el întinzîndu-le iar scrisoarea de adineauri.

- Nu. mulțumesc ! refuză comandantul.

Grupul celor unsprezece călători se depărtă și se adună ceva mai încolo, după un dîmb. Trebuia să ia o hotărîre. La început cei mai mulți fură de părere să nu accepte propunerea, dar după un timp Ma-deleine reuși să-i determine să primească, deoarece convingerea ei era că se aflau într-adevăr la Polul Sud, iar cu mijloacele ce le aveau n-ar fi putut niciodată înfrunta mii de kilometri de gheață și zăpadă.

- Tot ne hotărîsem singuri să ne întoarcem la oază, încheie ea.

- După ce vom vedea cum merge treaba și ne-om întări puțin, vom face o răscoală, vom pune mîna pe guvernator și-l vom sili să ne redea libertatea...! plănui mecanicul.

Ideea aceasta fu acceptată în unanimitate.

Întinderile nesfîrșite de gheață defilau cu peisajul lor sfîșietor de monoton de-a lungul ferestrelor săniei.

N-am întîlnit nici un animal viu pe aici, în atîtea zile! Nu-mi închipuiam că o să fim atît de ghinionişti, mărturisi Andrei Bujor.

E și greu de întîlnit vreo vietate pe aici ! clătină Machiavel capul. Doar sîntem foarte aproape de Polul Sud.

Am mai auzit povestea asta și tot nu o cred. Nu știu de ce vrei să ne induci în eroare! se amestecă în vorbă canadianul din spatele lor. Acum sîntem „prizonierii” dumitale. Poți să ne spui adevărul.

- Pe cuvînt de onoare. Ne aflăm la 88° latitudine sudică!

Și cu oaza, cu ea ce-i ? Ea-i pe linia tropicului ? rîse batjocoritor Martin Stevenson.

Nu. și ea este tot la **88°!** își dădu Machiavel gluga pe ceafă și-și desfăcu gulerul. Mustața neagră și tenul măsliniu îi dădeau un aer ciudat.

Mă iertați, cred că sîntem la Polul Sud, dar în ceea ce privește oaza..., interveni Madeleine Marquand.

În oaza noastră, „guvernatorul” a stabilit alte legi geografice !

întotdeauna am apreciat felul dumneavoastră de a glumi... serios... Acum însă ați fost delicios ! pufni în rîs profesoara, iar după ea, contaminați, toți ceilalți. Numai elevii mei, continuă ea în același ton de glumă, „stabilesc” alte legi decît cele din manualele de geografie, dar atunci le dau nota 1.

Ah! sînteți profesoară de geografie... Guvernatorul se va bucura cînd va afla. De mult avea nevoie de un geograf, iată, **88°** să nu vă mai frămîntați zadarnic. Sînteți la Polul Sud, o repet, la **88°** latitudine sudică. Mai mult nu vă pot spune, fiindcă dacă ați cunoaște secretul oazei ar trebui să muriți. Guvernatorul e neînduplecat în privința asta. Vă avertizez.

De altfel, se întoarse el spre ei, descheindu-și complet haina și scoțîndu-și mînușile, nici acum nu-mi pot explica de ce s-a purtat guvernatorul atît de blînd cu dumneavoastră De ce nu v-a lăsat să muriți în pustiul acesta de gheață ?

Dumneavoastră nu sînteți oameni ? Nu aveți nici un pic de omenie ? Guvernatorul n-a făcut decît ceea ce era dator să facă. Nici nu trebuia să ne lase să ajungem în situația asta ! se revoltă Madeleine.

În grupul celălalt am dat peste un preot. Preoții dumneavoastră tot așa vorbesc : să fii bun, să ajuți pe semenii tăi etc. etc. Dar eu, colonelul Machiavel, Gheară de pumă pe numele meu de patagonez, am constatat de mult că ceea ce spun preoții dumneavoastră și dumneavoastră înșivă e o minciună ; cine crede în ea este cel mai mare dobitoc. Omul alb se naște cu instincte criminale. El trebuie să piară. Noi, ultimii locuitori ai Țării de Foc, ne-am refugiat aici ca să scăpăm de albi și de blestemățiile lor. Am jurat cu toții să ne răzbunăm strămoșii exterminați de albi, exterminînd și noi la rîndul nostru pe toți albi din lume...

Patagonezul vorbea cu un ton aspru. Vocea avea duritatea și patosul urii. Mustata mică, neagră parcă i se zburlase, și buzele dezveliseră în crisparea lor caninii, ca ai unui dulău ce-și arată colții, în uruiala motorului, vorbele sale aduceau chiar cu un fel de mîriit.

— Parcă-mi pare rău că ne-am predat acestui paranoic ! murmură Martin Stevenson.

În curînd însă va veni ziua cea mare a judecății supreme; atunci vom privi leșurile miliardelor de albi semănate pe întinderile pustii ale lumii, și neamul nostru va reîntra iar în posesia pămînturilor de pe care a fost alungat.

Și dacă vor mai rămîne cîțiva albi... de sămînță? O să-i omori și pe aceia ? Îl zeflemisi don Rodrig.

Patagonezul îl privi cu ochii aproape închiși de ură:

- Vor munci ca sclavi pentru gloria și mărirea străbunilor noștri din Țara de Foc !

Voi să mai adauge ceva, dar se opri :

- V-am spus destul. V-am spus poate prea mult. Dar mi-a fost necaz. Guvernatorul nostru a jurat împreună cu noi că n-o să cruțe niciodată viața vreunui alb și iată că acum și-a călcat jurămîntul.

Și întorcîndu-se brusc spre Andrei Bujor:

Dumitale să-ți mulțumească dumnealor, făcu el un gest cu mîna roată, că de hațîrul dumitale mi-a dat ordin guvernatorul să plec în căutarea voastră și să vă salvez.

Mare trecere au telereporterii, n-am ce zice! Îl complimentă pe șoptite canadianul pe Andrei Bujor.

Sînteți sigur că pentru mine, pentru persoana mea s-a făcut această expediție de salvare ? Eu cred că guvernatorul mă confundă. Poate caută pe altcineva.

Ba nu ! Știe el ce vrea ! De fapt nu guvernatorul se interesează de dumneata, oftă patagonezul vîrîndu-și iar mîimile în mînuși.

- Dar cine ? deveni Andrei curios.

- Hm ! Vrei să știi cine ? În definitiv cred că pot să-ți spun : o femeie !

Cei de față scoaseră murmure de exclamație.

- Ai căzut cu tronc la inima vreunei patagoneze ! Îl bătu Madeleine pe umăr. Și nu ne-ai spus nimic. Ești un cavaler autentic !

- Cum o cheamă ? Nu cunosc nici o femeie ! Cred că glumești, colonele! se apără Bujor.

Dar ceilalți clipeau șiret din ochi și-i făceau semne de liniștire ca și cînd ar fi înțeles că protestele sale sînt numai de formă.

- Cherchez toujours la femme ! rosti sentențios comandantul.

-La donna e mobile... începu să fredoneze mecanicul. Chandra Rajipur, liniștit, murmură filozofînd ca pentru sine :

- Poate că de aici se trage ori tot ghinionul, ori tot norocul nostru.

Andrei Bujor încercă să mai obțină cîteva informații de la patagonez, dar acesta se încăpățîna în muțenie și nu mai scoase nici un cuvînt în tot restul drumului.

Cînd ajunseră la marginea oazei și părăsiră săniile, Andrei încercă o ultimă și unică manevră :

Aș vrea să mulțumesc guvernatorului, încercă el cu gîndul ascuns de a se înfățișa acelui misterios personaj încă nevăzut de nimeni și mai ales dornic de a afla cine este femeia care... îi „protejează”

Absolut imposibil ! declară patagonezul categoric. Niciodată un alb nu va vedea „fața” guvernatorului. „Marele creator al lumii” nu poate fi pîngărit de privirile „prizonierilor” săi. De altfel legea oazei pedepsește cu moartea pe oricine ar încerca acest lucru.

CAPITOLUL VIII.

În care agronomul Igor Savciiov ne apare a fi complet nesperios.

În moderna bibliodiscofilmotecă din Rio de Janeiro dăm peste o cunoștință veche, peste Igor Savciiov, agronomul siberian. Ce caută el aici ?

Studiază lăcustele pampasurilor ? Cercetează publicațiile agrotehnice ale statelor din America de Sud ?

Are niște fotografii în față și le privește comparându-le unele cu altele. Ele înfățișează chipuri de... femei bineînțele. De fapt, dacă privim mai cu atenție, observăm în toate pozele una și aceeași femeie. O minunată spaniolă cu o coafură clasică susținută de un pieptene. Apoi aceeași persoană cu un superb șal de mătase pe umeri. Și în multe alte atitudini și situații : într-o barcă pe lac, în balconul locuinței udând un ghiveci de flori, la brațul unui bărbat...

Aici privirea lui Igor se întunecă. El trîntește fotografiile pe masă și apucă în ciudat colecția microfilmată a ziarului „Pueblo” cu-fundîndu-se, vizibil indispus, în lectura unei informații prizărite într-un colț de pagină :

„Aflăm că un inginer sosit din Buenos Aires a propus trustului «Refrigeration» - cel mai mare concern de frigorigere și carne congelată din lume - o invenție interesantă care ar putea revoluționa tehnica «industrii frigului».

Igor Savciiov răsfoi cîteva pagini plictisit.

Apoi citi în alt număr al ziarului:

„Inginerul Alvarez y Sevilla a prezentat zilele acestea direcției trustului «Refrigeration» o invenție extraordinară : «aparatură generator de temperaturi joase». Este o invenție epocală. La înfățișare, aparatul arată ca un stingător de incendiu de acum cîteva zeci de ani. El funcționează chiar după același sistem : adică prin răsturnare, numai că, în loc de a împrăști spumă și lichid, proiectează un snop de raze care îngheață orice obstacol organic pe o rază de 200 metri. Aparatură realizează aceste temperaturi joase, transmițînd la distanță o energie considerabilă rezultată din descompunerea nucleară a uraniului.

Aparatură poate produce însă și temperaturi înalte. Acțiunea sa accelerează sau încetinește mișcarea electronilor materiei asupra căreia este îndreptată. Din accelerare rezultă temperaturi ridicate (corpul respectiv «se înfierbîntă»), iar din încetinire, temperaturi joase (corpul «se răcește»). Pentru cine dorește să cunoască îndeaproape acest aparat, există banda microfilmului numărul 167.184 C. pe care reporterul nostru, prezent la demonstrația inginerului, a făcut-o la fața locului.”

Siberianul își însemnă numărul microfilmului și-l ceru, formîndu-i cifrele pe claviatura unei mașini asemănătoare cu cea de calculat aflată pe masa sa. Peste cîteva clipe, pe mașina pe care claviase numărul, se lumină un mic ecran pe care scria: „sînteți servit”.

Igor trase de o clapă, iar un burduf cum aveau pe vremuri aparatură fotografică se desfăcu, lungindu-se cu cîteva palme. În fundul acestui burduf era un ecran de televiziune. Siberianul își vîrî capul în burduf și apăsă pe buton.

Pe ecran începură să se deruleze imagini :

Un elicopter aterizează în pampas alături de o cireadă de bivoli. Gauchosii călări cu pălăriile lor tradiționale și pături pe umeri îl înconjoară numaidecît, primitivi și expansivi.

Din elicopter coboară cîțiva oameni. Unul duce un geamantan. O persoană din grup spune gauchosilor că vor experimenta un aparat de curînd inventat și că orice s-ar întîmpla să nu se neliștească nimeni.

Apoi bărbatul cu geamantanul, probabil inventatorul, scoate la lumină un fel de stingător de incendiu și-l arată celor de față. Cineva din comisie ciocănește pereții aparatului și întreabă dacă e greu.

Inventatorul îl informează: 5 kilograme.

Apoi inventatorul îl răstoarnă, îl duce la umeri și ochește - de parcă ar avea o pușcă în mîini - un cîrd de ciori gălăgioase care zboară pe deasupra. Cîteva cad la pămînt. Gauchosii se reped pe caii lor și le ridică din fugă aducîndu-le comisiei. Ciorile sînt moarte. Penele lor acoperite de brumă și zăpadă stau țepene: ciorile au înghețat.

Apoi experimentatorul îndreaptă aparatul spre suprafața ierbii. Pe loc vîrful ei îngălbenește, pălește, se răsușește și se rupe, acoperindu-se de cristale fine, albe de gheață.

Un bivoli răzlețit de cireadă paște liniștit la o aruncătură de laso depărtare.

În această bibliotecă, deservirea cititorilor se făcea pe baza unui detector electronic de titluri care găsea în cîteva secunde materialul cerut. În loc de catalog pe autori și probleme sau în loc de fișe, aici existau bande de magnetofon pe care se imprimaseră titlurile materialelor, și detectorul electronic le identifica pe baza unui sistem asemănător cuplajelor de la centralele telefonice automate.

Inventatorul îl ochește cu stingătorul lui.

Bivolul se cutremură, face cîțiva pași împleticiți, începe să ragă, cade în genunchi, apoi se prăbușește de tot și în sfîrșit cade țepăn pe o rină.

experimentatorul rîde înveselit. Gauchosii supărați vociferează.

Treptat - deși destul de repede -, bivolul negru se acoperă de promoroacă. Pe grumajii lui încep să crească țurțuri de gheață.

Inventatorul hohotește și-l ține mai departe în bătaia aparatului. Un gauchos vine supărat la inventator și vrea să-i smulgă aparatul. Cei de față îl rețin.

În cele din urmă, bivolul e complet acoperit de promoroacă și de țurțuri de gheață, cu toate că în jur e cald, iarbă verde și soare strălucitor.

Experimentatorul se decide în sfîrșit să nu mai țină animalul sub proiecția aparatului. Un gauchos ia un topor și începe să taie hălci din bivol. Cineva din comisie scoate portofelul și oferă gau-chosilor o compensație bănească pentru paguba suferită, apoi grupul se urcă în elicopter și-și ia zborul, în vreme ce gauchosul cu toporul în mînă se oprește din tăiat, se închină și apoi amenință cu pumnul pe cei din elicopterul de sus.

După ce termină vizionarea microfilmului numărul 167.184 C, Igor dădu nemulțumit din cap și reîncepu ocupația sa favorită: contemplarea fotografiilor frumoasei femei și a însoțitorului ei. Rînd pe rînd le cercetă cu atenție, le suci și le răsuci pe toate fețele, ba chiar scoase din buzunar o lupă cu care examină îndeaproape trăsăturile bărbatului. Hotărît lucru, acest inginer din Extremul Nord fusese atins de lovitura de trăsnet a îndrăgostiților, căci numai astfel se poate explica de ce acorda atîta importanță unui bărbat pentru că acesta se plimba la braț cu femeia visurilor sale !... * De fapt trebuie să recunoaștem că această femeie l-a pasionat din prima clipă pe Igor Savcirov. Ea nu era alta decît Pepitta, frumoasa argentiniană pe care a cunoscut-o în avorachetă.

Desigur că aceeași pasiune l-a împins să telefoneze și lui Vîlsan: a dorit să-și cunoască rivalul (închipuitul său rival !...). Altfel ce rost a avut intervenția sa, mai ales că altfel Vîlsan nici n-ar fi știut de dispariția Pepitței ! Este evident că urmărirea sa semene descurajare în sufletul logodnicului Pepitței spre a-și asigura mai mulți sorți de izbîndă în cucerirea tinerei femei.

Pe de altă parte trebuia să fii de un optimism cum numai un îndrăgostit e capabil să fie spre a-și pregăti terenul viitoarei fericiri cu o ființă care, după toate datele, nu mai este printre cei vii. Dar speranțele amoraților sînt proverbiale !...

Și cînd te uiți la acest Igor Savcirov, solid, mătăhălos, blond, cu fața lată, ți-l imaginezi foarte ușor colindînd prin tundră inco-toșmănat în blănuri, într-o sanie trasă de reni sau bînd ceai sub un pin, într-o margine de pădure înghețată, pe unde lupii cu ochii sticlind verzui în depărtare dau tîrcoale într-o noapte întunecoasă și geroasă, dar cine ar putea bănuî că sub înfățișarea aceasta se ascunde un suflet pasionat !...

Sau poate că inginerul trecea printr-una dintre acele crize sentimentale care lovesc uneori chiar și pe acești severi și cumpătați oameni din nord. crize în care nu-s de recunoscut sub raportul vieții sufletești.

Întă-l cum oftează privind drept în ochii femeii din fotografie.

cum se încruntă și pufnește pe nas cînd se uită la necunoscutul ce o ține de braț, cum dă cu degetul un bobîrnac peste fotografie, încludat, și o aruncă pe birou, cum o reia și o vîră în buzunar. Pe urmă răsfoiește iar ziarul...

A găsit în sfîrșit ceva ce-l interesează. Ah, e vechea poveste cu „mașina de produs frig”. Să vedem ce mai scrie ziarul :

„Aflăm din surse sigure că, în urma experiențelor reușite și a demonstrațiilor concludente pe care le-a făcut cu aparatul generator de frig, inginerul Alvarez y Sevilla tratează cu marele trust exportator de carne congelată «Refrigeration» vînzarea brevetului acestei invenții.

Inginerul ne-a declarat textual :

- Am propus consiliului de administrație introducerea aparatului meu. Se știe cît de complicate și de scumpe sînt instalațiile frigorifere de astăzi. Ele comportă tone de fierărie și soluții chimice și absorb importante cantități de energie electrică, ceea ce le face să fie foarte costisitoare. Imensele abatoare din Chicago, modernele instalații de depozitare a cărnii congelate din Buenos Aires și anexele lor consumă anual cam o cincime din bugetul lor pentru întreținerea rețelei frigorifere pînă la consumarea cărnii congelate de către marele public.

În general s-a extins atît de mult metoda de conservare a alimentelor încît industria alimentară nici nu mai este de conceput fără acest auxiliar prețios care este frigul artificial. Dar trebuie să recunoaștem că actuala metodă de produs «frig industrial» este prea costisitoare. Avem nevoie de ceva cu mult mai rentabil.

Invenția mea, mașina de produs frig «a.y.s.», va revoluționa «industria frigului». Ea va face ca actualele instalații frigorifere pe care le folosesc marile trusturi să ajungă niște simple fiare vechi, bune de aruncat la gunoi. Productivitatea muncii va crește, iar prețul de cost va scădea uluitor. Am calculat că dacă în uriașa hală de stocaj a cărnii congelate din Chicago se

cheltuiește azi pentru fiecare grad sub zero circa 1.000 de dolari pe oră, cu «a.y.s.»-ul meu se vor cheltui numai 10 dolari, sumă desigur derizorie...

Pe de altă parte, mister Randolph Gansboroug, președintele trustului «Refrigeration», ne-a făcut următoarea comunicare:

- Da, este adevărat. Consiliul de administrație studiază propunerea inginerului Alvarez y Sevilla. S-au făcut probe pe teren. Așteptăm rezultatele experților".

Igor Savcirov își scoase carnetul și-și notă ceva. Apoi răsfoi mai departe. Deodată fu cuprins de nervozitate. Cu mâinile tremurînde, cotrobăi prin buzunare și scoase fotografiile cercetate adineauri. Alese în grabă pe cea unde tînăra argentiniană apărea la brațul unui străin și, tremurînd de emoție, o puse alături de o fotografie apărută în „Pueblo".

Păcat că nu i-ați văzut expresia feței cînd a descoperit, în sfîrșit, ceea ce probabil căuta : portretul publicat de ziar ca fiind al inginerului Alvarez y Sevilla, inventatorul „a.y.s.”-ului semăna perfect cu omul din fotografie !...

Igor pocni din degete. Exuberanța sa atrase privirile celor din jur. Într-adevăr era pradă unei mari surescîtări. Ca să și-o calmeze, începu iar să răsfoiască ziarul.

În numărul 189 040 citi iar :

„Președintele consiliului de administrație al trustului «Refrige-ration» ne-a făcut următoarea declarație în legătură cu invenția «a.y.s.»-ului (mașina de produs frig).

- Raportul experților noștri conchide că «a.y.s.»-ul inginerului Alvarez y Sevilla este un aparat util. Consorțiul îi va cumpăra brevetul."

Igor Savcirov își notă iar în carnețel. Apoi răsfoi multe pagini pînă cînd, în sfîrșit, dădu peste un anunț cu privire la persoana ce-l interesa.

Iată ce conținea nota :

„La redacție s-a prezentat inginerul Alvarez y Sevilla. despre a cărei invenție, mașina de produs frig, am scris acum un an relatînd că marele trust «Refrigeration» i-a cumpărat brevetul. Ingerul ne-a declarat următoarele:

- Am încheiat acum un an un contract cu consiliul de administrație al lui «Refrigeration» prin care mi-am vîndut brevetul numărul 30.748 privind invenția mea «a.y.s.» (mașina de produs frig). Nu am acceptat decît 25.000 de dolari avans, urmînd ca trustul să-mi plătească dividende din aplicarea și exploatarea invenției mele. înlocuind vechile instalații frigorifere, uzate și demodate, cu aparatura propusă de mine. A trecut un an de atunci, și trustul nu-mi introduce aparatura în halele sale de stocaj. Mă voi adresa justiției".

Igor Savcirov începu să se înveselească. Se părea că este satisfăcut că lui Sevilla îi merg prost afacerile ! Cu cîtă plăcere a citit el în alt număr al ziarului nota apărută sub titlul :

Mult ZGOMOT PENTRU NIMIC.

S-a primit la redacție următoarea scrisoare cu rugămîntea de a fi publicată :

„Onoratului director al ziarului «Pueblo»

În ziarul dumneavoastră numărul 189.401 ați publicat o declarație a inginerului Alvarez y Sevilla în legătură cu o invenție a sa. Vă vom fi recunoscători dacă, în scopul lămuririi cititorilor, veți publica și declarația noastră. Este adevărat că anul trecut consiliul de administrație a încheiat un contract pentru exploatarea brevetului numărul 30.748 (mașina de produs frig) a susnumitului inginer. De asemenea este adevărat că trustul s-a angajat să introducă aparatul «a.y.s.» al inventatorului în locul actualelor instalații frigorifere, dar - nota bene - numai dacă aceasta nu va prejudicia interesele acționarilor noștri. Există această clauză în contract, și consorțiul nostru trebuie s-o respecte. Or, în urma raportului numărul 0374 I.B. din martie 1975 făcut consiliului de administrație de către o comisie specială, s-a constatat că introducerea aparaturii «a.y.s.» în industria frigului nu-i oportună. Trustul nostru a adus la cunoștință acest lucru inginerului Sevilla și s-a obligat a-l despăgubi cu suma de 100.000 de dolari numai în cazul cînd consimte să abandoneze proiectele sale de comercializare a «a.y.s.»-ului și să nu mai aducă nici o îmbunătățire actualei aparaturi a mașinii de produs frig. Ținem să subliniem că ne-am putea adresa și noi justiției și am avea cîștig de cauză, nemaifiind obligați la plata nici unei compensații, dar considerente de ordin umanitar care au călăuzit și călăuzesc permanent consiliul de administrație al acestui consorțiu ne-au îndemnat la compromisul echitabil ce îl propunem într-o chestiune în care s-a făcut cam prea mult zgomot.

Al dumneavoastră sincer Randolph Gansboroug
președintele consiliului de administrație al
trustului «Refrigeration»".

Peste câteva săptămîni la rubrica juridică a ziarului „Pueblo” a apărut o mică dare de seamă:

„AFACEREA ALVAREZ Y SEVILLA

Curtea de casație a respins ieri ca nefondat recursul inginerului Alvarez y Sevilla îndreptat împotriva consorțiului «Refrigeration». Dosarul întregii afaceri a fost astfel definitiv clasat, cîștig de cauză obținînd trustul. Cheltuielile de judecată la care a fost obligat reclamantul în urma respingerii acțiunii sale au fost cu generozitate suportate de firma pe care acesta a încercat s-o șantajeze în interesul său”.

Igor mai răsfoi cîtăva vreme ziarul, apoi întrebă vorbind într-un microfon :

- Vă rog, mai există vreo publicație care s-a ocupat de cazul Alvarez y Sevilla după data de 1 iulie 1976 ?

O voce îi răspunse:

Un moment... Să consultăm detectorul electronic. Da, încă șapte publicații. Să vi le dăm ?

Desigur! În fișierele de documentație bibliografică pe benzi de magnetofon privind campaniile de presă asta-i tot ce există în legătură cu invenția lui Alvarez y Sevilla ?

După câteva clipe, răspunsul veni prompt:

- Deocamdată, da. Să mai căutăm pe la clasoarele cu „efemeride” ale cotidianelor. Dacă vom găsi, vă vom înștiința.

Un teanc de ziare și reviste sosiră pe o bandă rulantă. Siberianul le luă și le răsfoi plictisit.

Un singur articol îi atrase atenția. Apăruse într-o revistă de format mic și cam sărăcuță. Purta un titlu sugestiv însă:

„GENEROZITATEA CUI?

Zilele trecute s-a dat sentința în procesul intentat de inginerul Alvarez marelui consorțiu «Refrigeration». Cine credeți c-a cîștigat ? Cine poate avea dreptate ? Un inventator sau un bancher ? Dar poate că nu acesta e lucrul cel mai important, dar e concludent pentru cine știe cît de cît cum merg lucrurile la noi. Alt aspect vrem să-l relevăm : «generozitatea marelui capital».

Imaginați-vă: un pirlit de inventator vine cu un aparat care reduce prețul de cost de o sută de ori. În primul moment conducerea e uluită. Apoi se entuziasmează. Face un contract cu omul salvator și îi promite marea cu sarea. El e fericit. Apoi o comisie vine la consiliul de administrație și-l cheamă la ordine. «Vă dați seama ce faceți ? Am investit o sumă uriașă acum șase luni în construirea noilor noastre instalații a căror montare e încă în curs. Instalațiile noastre sînt evident inferioare deocamdată față de recenta invenție și dau o producție mică și scumpă. Dar am băgat bani în ele. Trebuie întîi să ne scoatem capitalul investit și abia după aceea le vom putea schimba. Altfel dividendele noastre se duc dracului...

În consecință, achiziționați pe o sumă minimă invenția inginerului Alvarez ca să nu se găsească cumva alt trust s-o fructifice, fiindcă atunci am avea un concurent primejdios, dar în nici un caz să nu i-o puneți în aplicare...»

Nu-i așa că în lumina aceasta «generozitatea» trustului «Refrigeration», care se oferă să despăgubească cu 100.000 de dolari un inventator încăpățînat și să plătească cheltuielile de judecată atunci cînd justiția noastră «oarbă» - într-adevăr oarbă - l-a condamnat la plata cheltuielilor de judecată apare ca un gest nespus de grăitor ?

În alte publicații, diferite note, reportaje și comentarii întregeau epilogul „afacerii a.y.s”.

„Între geniu și nebulie există doar un mic prag despărțitor ce poate fi sărit cu multă ușurință - scria ziarul „Noticias”. Inginerul Alvarez y Sevilla a avut incontestabil o idee genială cu mașina de produs frig. dar, din păcate, invenția sa este încă incomplet pusă la punct, iar pe de altă parte, evenimentele din ultima vreme pun sub semn de îndoială facultățile mintale ale inventatorului, care se comportă într-un mod cel puțin... straniu pentru un om în toate mințile. Spre a dovedi lumii eficacitatea invenției sale, el s-a dus cu aparatul de produs frig în grădina publică «Il conquistadore» din centrul orașului și a «înghețat» toate fîntînile arteziene din grădină. În bazinul central unde creșteau celebrele flori de lotus a făcut un minunat teren de patinaj, spre marea bucurie a copiilor prezenți.

Pe de altă parte a declarat reporterilor sosiți la fața locului că, dacă ar vrea, ar putea să facă să înghețe și celebra cascadă a Niagarei, dar dorește mai întîi «să-i înghețe sîngele în vine» lui sir Randolph Gansboroug, președintele consiliului de administrație al trustului «Refrigeration».

De asemenea și-a permis să insulte justiția țării și să declare că tot aparatul nostru judecătoresc nu-i decît o jalnică marionetă care joacă după cum trage sforile marele capital”.

În ziarul „Los cabaleros” numărul 1.087 din august 1976 se putea citi :

„Un SCANDALAGIU NEBUN.

În urma repetatelor scandaluri și amenințări, a nenumăratelor insulte și jigniri pe care inginerul Alvarez y Sevilla le-a adus organelor conducătoare ale economiei noastre naționale, procurorul public a intentat un proces numitului inginer, acuzându-l de calomnierea și ultragiarea personalităților noastre de răspundere din conducerea statului. În fața instanței, avocatul acuzatului a cerut circumstanțe atenuante invocând... dezechilibrul mintal al clientului său. Acesta a protestat vehement. Există oare vreun nebun care să-și recunoască propria nebulie? Dar experții medicali s-au pronunțat pozitiv în această privință, așa că acuzatul a fost achitat ca iresponsabil, iar trustul «Refrigeration» s-a obligat să suporte cheltuielile cu internarea fostului colaborator într-un ospiciu de alienați mintali, gest care a impresionat profund opinia publică, căci el arată cât de generoase sînt marile noastre consorții chiar cu aceia care caută să le exploateze într-un fel sau altul, făcînd caz de un contract pe care atunci cînd îl semnează îl socotesc mană cerească, iar după aceea încearcă să stoarcă un profit exagerat".

Nici acest ironic articol din revista de format mic și cam sărăcăcioasă „Iltoreadore" nu a scăpat neobservat lui Igor.

„NEBUNUL Ingerul Alvarez y Sevilla a înnebunit !...

A inventat un aparat de produs frigul, a vîndut brevetul, a așteptat un an să i se comercializeze invenția, a acționat trustul achizitor în judecată, nevrînd să primească recompensa oferită de *trust* pentru că s-a răzgîndit să-i mai folosească invenția, a pierdut procesul pentru că «așa i-a fost scris», este la rîndu-i judecat pentru ultragiarea unor reprezentanți de seamă ai vieții noastre publice și poate că și-ar fi ispășit cutezanțele la închisoare dacă medicii nu l-ar fi declarat... nebun.

Cum să nu înnebunești cînd ai trecut prin atîtea ?

Credem însă că nebun a fost bietul Alvarez cu *mult mai dinainte*. Numai astfel se explică cum de a fost atît de naiv să creadă că un trust ca «Refrigeration» o să-și vîndă instalațiile la fier vechi și o să introducă în schimb aparatură nouă pretutindeni ? Marele consorțiu are o mulțime de furnizori care trăiesc «cum pot și ei» din dividendele fabricilor ce produc materialele necesare instalațiilor actuale ale trustului «Refrigeration». p. acesteia cine le va mai alimenta cu comenzi ? Și pe urmă e o nebulie să-ți inchipui că poți emite noi acțiuni pe piață pentru a strînge un alt capital necesar noilor instalații, deoarece acest lucru ar atrage după sine scăderea cursului vechilor acțiuni...

Te-ai gîndit la toate acestea, don Alvarez, cînd ai intentat proces firmei «Refrigeration» ? La asta numai un om sănătos la cap se poate gîndi. De altfel nici prin minte nu ți-a trecut - nu-i așa? - că judecătorii cărora te-ai înfățișat la Curtea de casație or să aibă un cap limpede și or să-și dea seama că prosperitatea Americii au făcut-o marile trusturi și consorții, iar nu niște incorigibili visători ca tine !...

Du-te la ospiciu, Alvarez ! Acolo generozitatea «protectorilor» tăi îți asigură un blid cu linte. Mănîncă-l pînă la fund. Ai plătit fiecare bob mult prea scump pentru ca să pierzi vreunul. Dacă în cămașa de forță o să-ți mai vină vreo idee, nu o breveta și nu încheia nici un contract. Spune-o mai bine unui nebun de-al tău. El ți-o va plăti cu o ceapă degerată și va pretinde că ți-a dat un milion de dolari. Nu-i judeca prea aspru : e nebun, dar e sincer. Ceilalți nu sînt nebuni, dar în schimb... nu-s sinceri.

Te-ai lămurit ? Nu prea cred, pentru că un nebun din momentul în care recunoaște că-i nebun înseamnă că s-a vindecat de nebulie, că nu mai e nebun....".

Articolul era semnat: Nicolo Allieri.

Igor se sculă brusc de la masă.

O satisfacție greu de reținut se vedea pe fața sa.

Leși val-vîrtej din bibliotecă și, luînd un elicopter-taxi, se duse la redacția revistei în care apăruse ultimul articol semnat de Allieri cerînd să vorbească cu acesta.

Redacția revistei „Iltoreadore" nu cuprindea decît o singură cameră la etajul 27 al unui imens bloc de pe bulevardul central. Un singur om l-a întîmpinat pe Igor, secretarul de redacție.

Nicolo Altieri, zîmbi el scoțîndu-și ochelarii și frecîndu-și fruntea cu un gest obosit, Nicolo Alfieri nu mai lucrează de mult la noi, signor. Cred că îl găsiți în Antile, dacă aveți absolută nevoie de el. A primit o moștenire grasă de la o mătușă bătrînă. care, murind, i-a lăsat o imensă plantație de cacao în insula Curatau. •

Păcat ! suspină Igor tamponîndu-și fața cu batista, ostenit de grabă și alergătură. Am citit ceva în revista dumneavoastră și m-ar fi interesat unele amănunte.

Ce amănunte, signor? Își puse secretarul iar ochelarii pe nas. Poate vă pot servi eu !

Savciiov ezită câteva clipe, apoi se hotărăște :

- Vedeți, eu... sînt reprezentantul firmei „Holod” din Verhoiansk...

Interlocutorul său începu să rîdă și puse în mișcare un ventilator pe care-l îndreptă spre siberian :

Trebuie să vă fie foarte cald, insuportabil de cald, signor, dacă veniți de acolo...

Într-adevăr, își trase Igor gulerul cu degetele, încercînd să-l mai lărgească, este cald, dar totuși suportabil... Firma noastră se interesează de invenția inginerului Álvarez y Sevilla, despre care Alfieri a scris un articol în revista dumneavoastră

Ah, inginerul acela nebun !... Știu ! Îmi amintesc E o chestiune mai veche asta. Sînt vreo doi ani, îmi pare, de atunci... Era vorba de un aparat de produs frig... Exact ! Voiam să știu unde-i inginerul acum și dacă mă pot pune în legătură cu el. Credeam că Alfieri mă va putea pune pe urmele celui pe care-l caut.

E o afacere serioasă, signor ? Întrebă secretarul oferînd lui Savciiov o havană. Dacă e o afacere „importantă”, aș încerca să vă informez eu...

În orice caz, firma „Holod” nu uită niciodată să-și recompenseze colaboratorii.

Cu ce se ocupă firma „Holod”? mai întrebă secretarul.

Cu... v-am spus, cu... frigul.

Secretarul se răsturnă pe spătarul scaunului și hohoti copios :

- Adică... vindeți înghețată la Polul Nord ? Asta-i bună ! ...Păi la Verhoiansk nu-i punctul cu temperatura cea mai scăzută de pe glob? Acolo n-aveți cel mai... autentic „frig natural” din lume Sancta Madona, să mă fi trăsniț, dar n-aș fi putut să-mi imaginez așa ceva ! Și vă merg bine afacerile, signor ?

Secretarul rîdea în gura mare. Scăpase havana pe jos și acum se aplecase s-o ridice. Dar Igor vorbi pe un ton serios, cît se poate de convins :

- Degeaba rîzi, signor. La noi frigul produce căldură.» Secretarul conțeni hohotitul și suflă un rotogol de fum din havană.

- Da, reluă Igor, frigul produce căldură. Nu vă pot dezvălui secrete de... fabricație, dar atît pot să vă spun : dacă închideți un circuit electric cu două bare de metal diferit sudate între ele și dacă lăsați să treacă un curent electric prin circuit, una dintre barele sudate se încălzește, alta se răcește... Sînt aproape 150 de ani de cînd Charles Peltier a descoperit acest fenomen. Ei bine, noi am reușit, prin mijlocirea unor semiconductori, să facem să se încălzească bara caldă în aceeași proporție în care o răcim pe cea rece. Cu alte cuvinte, cu cît bara rece este supusă unei temperaturi mai joase, cu atît cea caldă dă o temperatură mai înaltă. E de ajuns la noi, la Verhoiansk, ca într-o astfel de instalație bara rece să stea afară în aer liber, iar cea caldă în casă. pentru ca cea din casă să devină „calorifer”, în vreme ce bara din exterior să suporte temperaturi de - 40° sau - 50°. Cu cît va fi mai frig afară, cu atît va fi mai cald în casă... Și invers : în țările calde, bara rece instalată în frigider dă temperaturi joase cu atît mai joase, cu cît clima este mai caldă și aerul mai fierbinte... Firma „Holod” tocmai aceasta face : utilizează frigul pentru a produce căldură. Dar temperaturile joase naturale din Extremul Nord nu ne mai sînt suficiente pentru că, înțelegeți dumneavoastră. ca să produci căldură mare este nevoie implicit și de frig corespunzător... Invenția lui Álvarez y Sevilla în acest scop ne interesează.

- Mă iertați, signor. A fost o mică indiscreție gazetărească. Sigur, n-am nici un drept să mă interesez de afacerile firmei „Holod”, dar, vedeți, aș sînt gazetarii dacă sînt gazetari : trebuie să iscodească și să întrebe pretutindeni și mereu. Acum, în schimb, să vă dau și eu câteva informații.

Igor își scoase carnetul din buzunar pregătindu-se să noteze:

- După cîte știu, începu să-și exploreze secretarul memoria, cazul Alvarez s-a terminat cam așa : inginerul a stat cît a stat la ospiciu, dar nu prea mult, o lună, două, și într-o zi a evadat. De unde știu acest lucru ? Iată de unde ! se sculă el și porni spre un dulap, de unde scoase o colecție de ziare. Scurt timp după evadare, toate ziarurile au fost pline pe pagini întregi de un reportaj senzațional : jefuirea Băncii Naționale. În aceste reportaje se făcea evidentă legătura dintre evadarea inginerului Alvarez și spargerea băncii. Citiți și pe urmă vom mai discuta, signor, apoi îi puse colecția lui „Pueblo” în față.

„CEA MAI MARE LOVITURĂ A SECOLULUI : ATACUL BANDITESC DE LA BANCA NAȚIONALĂ.

*O lovitură în stil gangsteresc. Cine este autorul ? Misterul *celor trei sloiuri de gheață».*

În ziua de 13 decembrie, la ora 5 dimineața, rondul obișnuit a dat semnalul de alarmă. Într-o clipă, toate sirenele au început să urle, și tot cartierul a apărut la ferestre.

Prima mașină a poliției, sosind în fața porții de intrare a băncii, a găsit rondul care dăduse alarma păzind intrarea. În ghereta din stînga, unde trebuia

să se afle paznicul, poliția dădu peste un om, dar acesta era... congelat. Un strat gros de doi centimetri de gheață îl poleia de sus pînă jos. Semăna cu un bloc de marmură în care un sculptor a început să fasoneze, rudimentar încă, statuia unui om. Bineînțeles că paznicul era mort. Înghețase de frig. Calota de gheață îl omorîse. Buletinele noastre meteorologice, din care reproducem în facsimil unul, ne arată însă că în noaptea de 12 spre 13 decembrie cea mai scăzută temperatură înregistrată a fost de +21°.

Frigul care ucide Pătrunzînd în interior, poliția a găsit pe al doilea paznic transformat la fel într-o statuie de gheață. Al treilea paznic de la camera de tezaur era în schimb neacoperit de gheață, dar rece ca *un mort*. Ușa blindată a camerei de tezaur larg deschisă dădea indicii asupra mobilului. Într-adevăr, din camera de tezaur s-au furat circa 200.000.000 de dolari - sumă compusă în mică parte din bancnote, grosul fiind alcătuit din giuvaericele lingouri de aur. Astfel hoțul sau hoții au și avantajul de a fi pus mîna pe o pradă greu de identificat. Dacă ar fi furat pachete cu bani, monedă națională, cum seria acestor bancnote este de obicei notată, urmărirea acestor serii ar fi dus pînă la urmă la indicii care să i demaște pe gangsteri. Dar diamantele, perlele, giuvaericele. lingourile de aur și celelalte se pot plasa ușor, cu mici transformări, pe piața mondială.

Cine-i păgubașul ?

Ceea ce a surprins organele anchetatoare a fost faptul că dintre toate boxele camerei de tezaur numai una a fost jefuită : boxa cu safeul concernului «Refrigeration». Caseta ei a fost golită pînă la o centimă. Toate celelalte au rămas neatînse.

Un medic a reușit să aducă în simțiri pe cel de-al treilea paznic, cel de la camera de tezaur, care a declarat următoarele la primul interogatoriu sumar :
- Îmi făceam serviciul ca de obicei. Pe la ora trei, după ce am întors cheia ceasului de control, am simțit că mă cuprinde frigul. Am început să tremur. Apoi îmi clănțăniră dinții. N-am mai avut timp să mă gîndesc prea mult ce se întîmplă cu mine. În cîteva clipe m-a cuprins o toropeală adîncă. M-am întins pe podea și m-am culcat. Singurul lucru ce mi-l mai amintesc este că în jurul meu se făcuse atît de frig, încît răsufarea mea se vedea ca un abur gros, care se depunea pe podea sub forma unor steluțe fine. Mie mi-era totuși cald și bine...

Medicul a declarat că paznicul a trecut prin fazele morții prin îngheț, căreia îi sînt caracteristice somnul și toropeala.

Bănuielile păgubașului

Președintele trustului «Refrigeration», jefuit de colosala sumă de bani, a dat indicii sigure poliției. Randolph Gansboroug s-a prezentat imediat la ministrul de Interne, căruia i-a cerut să emită mandat de arestare pe numele inginerului Alvarez y Sevilla, un inventa, tor dement, care - după cum s-a aflat în ultimul moment - a evadat cu cîteva săptămîni înainte din ospiciul unde fusese internat pe seama firmei «Refrigeration». Se pare că inventatorul dement, din răzbunare pentru pierderile unor preținse drepturi bănești care le-ar fi avut de primit de la trust, a pus la cale jefuirea băncii. El a decis să ia singur ceea ce nu i s-a dat de bunăvoie. În felul acesta se și explică de ce a fost golit dintre toate safeurile numai cel al trustului «Refrigeration» - cel cu care nebunul avea litigiul.

Tot Randolph Gansboroug a lămurit și misterul celor trei paznici «congețați». Inventatorul dement, inginerul Alvarez y Sevilla, a născocit o mașină de produs frigul. Cu ajutorul ei, el a transformat pe paznicii băncii în sloiuri de gheață. Apoi a jefuit banca după bunul plac.

Măsurile luate de poliție

Autoritățile polițienești au pornit imediat în căutarea inginerului dement. Pînă în clipa cînd închidem ediția, urma nu i-a fost descoperită. Autoritățile de frontieră și vamale sînt în stare de alarmă.

Arestarea banditului este iminentă. (Amănunte în telejurnalul nostru de prînz R. F. numărul 174.204, seria a II-a)".

S-a pus premiu 1.000.000 de dolari pe capul lui Alvarez, îl informă secretarul de redacție pe Igor cînd acesta își ridică privirea din ziar. Și la ce închisoare se află acum Alvarez ? întrebă Savcirov mereu cu carnețelul în mînă.

Secretarul dădu din umeri ■

După cîte știu e liber încă.

Cum ? N-a fost prins ?

Nu. Cel puțin eu n-am citit nicăieri să le fi căzut în mînă. Și poliția ar fi avut tot interesul să nu tacă dacă l-ar fi arestat. Ar fi fost un bun prilej pentru copiii ei de a-și ridica prestigiul... Dar n-aveți decît să vă adresați poliției! Poate că ea știe mai multe.

Poliției ? se strîmbă Igor. În viața mea n-am avut de-a face cu poliția.

Nu-i așa, signor. Își scoase secretarul iar ochelarii și se frecă pe frunte, nu-i așa că poliștii din ziua de azi...

Ar fi în stare să mă aresteze pe mine în locul lui Alvarez? hohoti de data asta pentru prima oară binedispus, la rîndu-i, Igor Savcirov. Și, în afară de asta, vedeți, firma „Holod” e o firmă cu reputație mondială. Nu știam că inginerul Alvarez a făcut faptele reprobabile ce i se pun în sarcină... Credeam că e un inventator cîstit. Firma mea nu poate încheia afaceri cu un gangster. Nu, hotărît că nu, inginerul inventator nu ne mai interesează ! se ridică Igor la plecare. De fapt cred că firmei noastre nici nu i-ar conveni să se afle că s-a interesat de un om reprobabil ca Alvarez... Știți, afacerile sînt afaceri, totuși..."

- Puteți conta pe discreția mea. signor! se înclină secretarul. Igor depuse o carte de vizită pe birou :

- Vă invit să cinăm împreună mîine seară la restaurantul „Ar-riba”. Mai avem de discutat împreună.

- În ^n^at, signor! Se cunoaște că sînteți un mare om de afaceri! În ascensor, Igor scoase fotografiile ce le avea în buzunar și contemplă din nou pe frumoasa argentiniană și pe însoțitorul ei privindu-i pe fiecare în chip diferit - pe Pepitta cu aerul: „vezi ce fac eu pentru tine?”, iar pe Alvarez: „în sfîrșit, m-am lămurit cine ești”.

CAPITOLUL IX.

Ne pune 'iar față în față cu reprezentanții științei meteorologice, care, orice s-ar zice, nu sînt totuși niște simpli alarmiști.

În marele amfiteatru al Institutului meteorologic internațional din Stockholm se adunaseră la 28 decembrie 1978 reprezentanții institutelor meteorologice din toată lumea. Se lansase o convocare extraordinară cu o ordine de zi excepțională, de aceea nu lipsea nimeni: cele mai îndepărtate țări erau reprezentate, căci problema ce urma să se dezbată merita într-adevăr toată atenția.

Olaf Fiordsen, președintele adunării și în același timp reprezentantul țării gazdă, deschise sesiunea cu următoarea cuvîntare:

- Stimați confracți.

Nu sînt nici trei luni de cînd ne-am despărțit. În rîndurile dumneavoastră zăresc multe figuri pe care am avut plăcerea să le cunosc atunci, cu ocazia congresului nostru anual. De ce a fost nevoie să ne revedem atît de curînd ? În circulara de convocare am indicat clar obiectivul: grave perturbații în clima globului terestru. De altfel, numeroasele dumneavoastră sezișări trimise la sediul institutului nostru meteorologic internațional sînt materialul faptic pe baza căruia am socotit de cuviință să ne adunăm din nou și la un interval atît de scurt. Primele sezișări ne-au fost trimise de colegul nostru Ion Vîlsan din România, căruia îi revine meritul de a fi descoperit primul indicii ce s-au verificat ulterior ca fiind concludente în problema ce ne interesează. Institutul mulțumește stimatului nostru confrate și a socotit, dat fiind această situație specială a sa, că încredințîndu-i sarcina de a face un referat asupra acestei probleme va reuși să asigure bazele cele mai solide pentru o discuție rodnică.

Dăm cuvîntul, așadar, colegului nostru Ion Vîlsan, care va citi referatul dumisale.

În aplauzele asistenței Vîlsan se urcă la tribună. Olaf Fiordsen îi zîmbi încurajator. Vîlsan scoase niște foi din buzunar și le așeză pe pupitru în fața sa. Apoi începu ■

- Stimate colege, stimați colegi.

Acum câteva săptămîni, pe baza unor materiale factice, am ajuns la concluzia că un val de frig neobișnuit s-a abătut asupra Polului Sud și a vecinătăților sale imediate. Președintele nostru v-a informat adineauri că am fost primul descoperitor de indicii în această direcție, dar acum, în fața dumneavoastră, mă simt dator să fac o mărturisire pe care, în virtutea onestității principiale a omului de știință, nu pot s-o trec sub tăcere: primele sugestii le-am primit de la altcineva, de la o colegă din America de Sud, cu care am făcut împreună studii de specialitate în Elveția...

Murmure, șoapte, rumoare în sală. Cineva se ridică și spuse :

- Apreciem această, sinceritate, dar ne exprimăm totodată mirarea și regretul că n-ați găsit de cuviință să invitați la această adunare și pe stimata

noastră colegă din America...

Olaf Fiordsen privi și el întrebător la Vîlsan, cerînd parcă o explicație :

- N-am invitat-o, reluă Vîlsan firul vorbelor, pentru că... fosta mea colegă a dispărut... Da, a dispărut în urma catastrofei aeriene a „Meteorului”, dacă vă aduceți aminte, din ziua de 16 noiembrie 1978... cînd avoracheta intercontinentală se afla în zbor pe ruta ei obișnuită Paris-Buenos Aires...

În sală se făcu o tăcere mormîntală.

Olaf Fiordsen se ridică de pe locu-i și propuse un minut de reculegere în memoria dispărutei. Asistența se ridică în picioare.

Apoi Vîlsan își continuă referatul. Asistența își notă cifre și da'te pe care, timp de două ore, meteorologul le aduse în sprijinul afirmației sale. În concluzie el spuse următoarele :

- Este neîndoiel deosebit de interesant că dacă se va menține viteza de 10 kilometri pe zi cu care înaintează actualmente valul de frig de la Polul Sud, atunci putem face calculul matematic al zilelor pe care le mai are de trăit globul nostru : în vreo doi-trei ani, pămîntul va fi de nelocuit. Care sînt sarcinile noastre? Le putem grupa astfel:

Întîi, stabilirea cauzelor ce determină acest val de frig :

Al doilea, legile sale de acțiune ;

În al treilea rînd, pe baza cunoașterii cauzelor și a modului cum acționează valul de frig, să încercăm redresarea echilibrului climatic al globului terestru.

În acest scop, președintele ne-a convocat aici. Din dezbaterile a-cestui congres vom vedea ce măsuri trebuie să luăm spre a împiedica cataclismul iminent ce amenință omenirea și civilizația noastră actuală.

Cînd auziră ultimele cuvinte ale lui Vîlsan, un grup numeros de ziariști o zbughiră zgomotos pe ușile aulei, și, în timp ce în sală mai răsunau aplauzele auditorilor, în redacțiile marilor ziare și ale posturilor de radioteleviziune se și discutau titlurile senzaționale ale edițiilor speciale ce urmau să împrăștie „urbi et orbi” ultima veste: „METEOROLOGII REUNIȚI ÎN CONGRESUL EXTRAORDINAR DE LA STOCKHOLM PREVĂD SFÎRȘITUL PĂMÎNTULUI PESTE NUMAI DOI ANI”.

În pauza care urmă referatului ținut de Vîlsan, pe coridoare fu o animație neobișnuită. Grupuri-grupuri discutau aprins și se pare în contradictoriu. Cînd se reluă ședința, la tribună urcă delegatul Canadei. A fost o ședință furtunoasă, iat-o în parte reconstituită pe baza bandei de magnetofon.

Delegatul Canadei :

- Domnilor,

Am ascultat cu toții, cu cel mai viu interes, comunicarea distinsului nostru coleg din România și-i sîntem recunoscători pentru sezi-sările sale. În anul geometeorologic care s-a scurs, cred că descoperirile sale sînt cele mai importante și de aceea propun acordarea premiului „Marele curcubeu”, ca supremă distincție profesională, pentru merite, colegului nostru Vîlsan.

(Aplauze. O voce din sală : „Trăiască știința meteorologică!...” Asistența ovaționează în picioare.)

Dar, stimați colegi, pe cît de importantă este comunicarea confratelui nostru, pe atît de însemnate - dacă nu și mai însemnate - sînt urmările ei, de aceea am impresia că ne-am cam grăbit...

(O voce : „Cum adică ? Explicați-vă !”)

Să fiu clar : oare am făcut bine că am adus la cunoștință marelui public fenomene pe care abia le constatăm și ale căror cauze nu le cunoaștem încă ? Sau, mai bine zis, am procedat oare bine că am tras o concluzie gravă din observații încă neîndestul de verificate? Căci noi, nici mai mult nici mai puțin, am anunțat de la această tribună sfîrșitul pămîntului! Pur și simplu, sfîrșitul pămîntului... Și încă cu termen ; în circa doi-trei ani de aici încolo. Avem noi oare dreptul să stîrim valul de panică ce va cuprinde acum omenirea cîtă vreme nu avem toate datele problemei în fața noastră ? Nu ne-am pripit ? N-o să regretăm ? Nu ne găsim oare în poziția unor alarmiști prostănaci ? Așa trebuie să se comporte un om de știință? (Rumore crescînd în sală.) Mă întreb • dacă un astronom ar descoperi prin calcul o cometă care nici nu se zărește încă cu cele mai moderne telescoape și ar constata, tot prin calcul, că

această cometă s-ar putea ciocni cu pământul, deoarece drumul ei intersectează orbita noastră exact în punctul unde se va afla în acel moment și globul terestru, mă întreb: oare un astronom ar țipa în gura mare la toate răspîntiile acest „adevăr”?...

(Rumoare. O voce: „Este cu totul altceva”.)

Nu e altceva. E același lucru. Îmi amintesc că pe vremuri apăruse o întreagă literatură mistică prevăzînd sfîrșitul pămîntului în diferite moduri : omenirea va pieri din cauză că pămîntul se va ciocni cu o planetă sau va trece prin coada incandescentă a vreunei nebuloase cu mii de grade temperatură, ori Soarele se va stinge, și globul terestru va fi acoperit de gheață, ori o altă planetă ne va „răpi” atmosfera, cum am răpit-o noi Lunei, și atunci pămîntul va deveni de nelocuit, viața fiind imposibilă fără oxigen și așa mai departe. Există scriitori clasici în privința aceasta: Camil Flammarion, Upton Sinclair, Jack London etc. Și ei au pornit de la anumite „da'te” observate de oamenii de știință ai timpului. Dar scriitorii sînt scriitori, ei își pot permite orice fantezie, acesta e farmecul meseriei lor, pe cînd noi sîntem cercetători științifici, oameni cu judecata rece, cărora imaginația le poate juca numai feste, noi sîntem robii faptelor și ai cifrelor. Să nu încercăm a fi scriitori, căci vom fi și scriitori ratați, și meteorologi ratați. Să rămînem oameni de știință.

(Rumoare. Proteste. Voci: „Foarte bine!”, „Nu-i adevărați”. „Așa-i. Are dreptate. Tăcere .)

Am lansat acum acest „adevăr” în lume de aici, de la această tribună cu autoritate științifică, ia imaginați-vă o clipă ce efect va produce el în lume !...

(O voce: „Meteorologul n-are nevoie de fantezie.”. Rîsete.)

Cum doriți! Dar chiar dacă nu facem apel la imaginație, e de ajuns să răsfoim paginile romanelor cu subiectul „sfîrșitul lumii” din secolul trecut spre a ne reaminti ce se poate întîmpla. Panica va cuprinde masele, le va demobiliza, cei slabi cu duhul vor încrucișa brațele așteptînd cu resemnare clipa supremă, iar alții se vor deda la fărâdelegi și josnicii spre „a trăi din plin” ultimele zile ale vieții lor.

(Rumoare crescîndă. Voci: „Are perfectă dreptate! Astea-s speculații! Halal congres științific!”)

Și, în definitiv, pe ce ne bazăm ? E drept, colegul nostru ne-a pus da'te la dispoziție. Noi înșine observăm de la o vreme fenomenul neliniștitor al valului de frig. Dar să nu ne pripim. Faptele sînt blocul de granit pe care se reazemă teorii. De pe piscul acestui bloc, noi putem prevedea efecte îndepărtate Dar în cazul de față, faptele adunate de noi sînt chiar atît de multe, de masive și de concludente încît pe baza lor să facem suprema prognoză : sfîrșitul lumii peste doi ani ? Cred că vom compromite tot viitorul acestei tinere științe, care este meteorologia, lansîndu-ne în speculații atît de hazardate. Să mai așteptăm! Să nu ne grăbim! Punctele trasate ca sarcină de referat sînt bune. Să căutăm deocamdată a descoperi legile ce guvernează acest straniu val de frig. Să ștergem însă caracterul alarmist pe care acest congres e pe cale să-l adopte prin previziunea pripită mai sus menționată.

(Aplauze. Vacarm. Tumult. Voci: „Bravo!”)

Președintele: „Are cuvîntul Mohamed El Sabri, delegatul grupului de țări arabe”.

El Sabri : Permiteți-mi să iau cuvîntul dînd în același timp glas unei vechi povestiri arabe pe care poporul nostru, în marea sa înțelepciune, a creat-o cine știe cu cîte secole înaintea noastră...

La cadiu vine Ali cu o reclamare : „Cadiule - spune Ali - ieri am închiriat măgărușul meu lui Etern Efendi ca să-l plimb la piramide. Fiind cald, Etern Efendi s-a oprit și s-a culcat la umbră sub burta măgarului. Eu i-am cerut un spor de 5 piaștri fiindcă i-am închiriat numai măgarul, nu și umbra lui”.

- Ai dreptate, i-a zis cadiul, să vină pîrîtul. Etern Efendi se înfățișă cadiului și-i spuse :

Cadiule, am închiriat măgarul **lui** Ali pe o zi. Ali îmi cere 5 piaștri în plus pentru umbra măgarului. N-are dreptate fiindcă atunci cînd am închiriat măgarul l-am luat cu toate ale lui: coadă, urechi și... umbră. Umbra aparține măgarului ca și celelalte amintite. De aceea i-am spus că n-are decît să-și ia înapoi umbra, dar măgarul să mi-l lase, căci l-am închiriat în regulă. Știi că și tu ai dreptate , clătină cadiul din cap, vizibil încurcat.

Și așa, ascultînd ba pe unul, ba pe altul, cadiul le dădea dreptate pe rînd, fiecărui, fiindcă de fapt fiecare avea dreptate în felul său.

(Veselie. Rumoare. Voci : „Bravo !”. Aplauze.)

Dar să revenim la problema ce ne interesează. Colegul nostru Vîl-san are incontestabil un merit uriaș. Viitorul i-l va consacra fără îndoială. Sînt foarte contrariat de severitatea cu care antevorbitorul meu a **condamnat** imaginația savantului. Dar oare Arhimede cînd și-a închipuit că prin sistenu”l pîrghiilor poate arunca globul terestru de pe orbita sa, dacă i se dă un punct fix în spațiu, a făcut o faptă condamnată ? Ce să mai zicem de Cuvier, care dintr-o falcă și un femur fosile a reconstituit un animal antediluvian ? Oare toate ipotezele în știință nu se fac la început pe bază de imaginație?

De aceea socotesc că imaginația este absolut necesară savantului, în special meteorologului, pentru că în meteorologie există încă destul imprevizibil.

Țările pe care le reprezintă sînt extrem de interesate în evoluția valului de frig. Noi am „dispărea” acoperiți de gheață cu mult înaintea Canadei, de exemplu, de aceea nu cred că trebuie să pășim atît de... precaut, de lent, în cercetările noastre. Ritmul trebuie, dimpotrivă, accelerat la maximum. Să nu facem un secret din primejdia modală a valului de frig. Să nu lucrăm în taină, izolați. E bine să vorbim deschis, sincer. E drept, s-ar crea poate multe confuzii, mulți ar pescui în apă tulbure. Dar noi avem nevoie de colaboratori, de cît mai mulți colaboratori. În orice parte a lumii, oriunde, oricine, chiar dacă e profan în știința meteorologiei poate observa și ne poate comunica fenomene care pînă la urmă vor contribui oarecum la rezolvarea problemei. Cîți amatori anonimi n-au observat cu lunete primitive cerul înstelat de vară și au făcut descoperiri importante pentru progresul astronomiei ! Oare în meteorologie n-avem asemenea modești colaboratori ?

În consecință, să nu ascundem nimic. Nu e nevoie, e drept, să fixăm un

termen pentru... sfîrșitul pămîntului. Să se vadă totuși că primejdia aceasta este iminentă. Noi trebuie să prevenim omenirea că însăși actuala generație e în primejdie. Cred că e de ajuns ca s-o impulsioneze. (Vorbitorul coboară de la tribună. Aplauze însuflețite. Vociferări. Un grup aleargă și întîmpină cu felicitări pe delegat.) Președintele : „Are cuvîntul delegatul Filipinelor.

Picaro Amatore este întîmpinat cu aplauze, fiind o figură cunoscută congresiștilor.

- Onorați confrați, drept să vă spun : nu bănuiam că discuția noastră va fi atît de animată.

În clipa de față cred că e prematur să dăm o sentință : Pămîntul va pieri de frig în atîta vreme. Dar nu e rău că ne-am pus această ipoteză. Ea ne va stimula în cercetările noastre, care vor avea astfel un mobil precis, fapt ce are întotdeauna repercursiuni din cele mai bune asupra rezultatelor unei munci.

S-a întîmplat adesea în știință să se facă descoperiri teoretice și să se formuleze legi și principii cărora să nu li se întrezărească pentru moment nici o aplicație practică. Mai mult, s-au făcut unele descoperiri epocale din întîmplare sau chiar datorită unui accident.

Noi observăm acum un fenomen îngrijorător : un val de frig co-tropește în mod constant emisfera australă. Dar poate că, studiindu-l mai temeinic, cunoscîndu-i legile, vom putea să abatem efectul său distructiv, ba chiar să-l deturnăm în așa fel încît să slujească scopurilor noastre constructive. Pentru moment, desigur, observațiile noastre asupra valului de frig răstoarnă toate legile anterioare descoperite de noi, semănînd derută în rîndurile noastre. Abia ajunseserăm și noi la unele succese în meteorologie : sincronizarea strictă a lucrărilor agricole în funcție de ploile locale, al căror regim cantitativ și calendaristic îl puteam indica în multe țări cu aproximativ 90%. Ba, cu ajutorul unor explozii artificiale în straturile superioare ale troposferei, creăm curenți aerieni locali favorabili condensării umezelii din atmosferă, precipitațiilor sub formă de averse. Și iată acum, ca să spun așa, din senin, acest uluitor val de frig... Deocamdată sîm-tem neputincioși în fața lui. îl observăm numai. Dar cine știe dacă în aceste observații nu vom ajunge la generalizări, la abstractizări care să ne permită în cele din urmă cuceriri și mai mari în meteorologie.

Felicit din toată inima pe tînărul nostru coleg Vîlsan și propun de asemenea decorarea post-mortem și a colaboratoarei sale dispărute în tragica catastrofă aeriană...

(Vorbitorul e întrerupt de aplauze aprobative.) ...și propun să ne adresăm Uniunii interparlamentare cu rugămintea de a face din problema valului de frig o problemă de stat, o problemă pentru fiecare guvern în sensul ca el să acorde tuturor colaboratorilor noștri cel mai larg sprijin.

În acest chip, „valul de frig” nu va mai fi un motiv de panică și speculații deșarte, ci va fi un fenomen studiat cu seriozitate, în mod organizat, oficial, ceea ce va folosi încrederii cu care ne va privi publicul și creditului moral ce ni-l va acorda.

Aplauzele continuă multă vreme după ce delegatul filipinez coborîse de la tribună, auditorul dovedind astfel că prețuise expunerea și cumpănită. Președintele consultă lista celor înscrși la cuvînt, dar aproape toți refuzară să mai vorbească motivînd că subscriu întru totul declarațiilor lui Amatore. Ca atare, președintele suspendă ședința, urmînd s-o reia după-amiază, cînd trebuia să se voteze și rezoluția către Uniunea interparlamentară.

Ajuns la hotel, Vîlsan găsi imprimată pe banda magnetofonică a telefonului-televizor o comunicare ce i s-a făcut în lipsă din Buenos aires.

Maestre.

Permiteți-mi să vă felicit pentru triumful reputat azi la congres. V-am urmărit prin radioteleviziune. Datele expuse de

dumneavoastră mi-au fost de mare folos. într-o zi, fără îndoială, ne vom întâlni.

Al
dumneavoaș
tră
Igor Savetov -
inginer agronom și
meteorolog
amator"

CAPITOLUL X.

Unde, revenind în oaza
desertului de gheață, aflăm o
parte din taina ce o învaluiе.

- Requiescat în pace et lux perpetua luceat ei sil, se aplecă bine-cuvîntînd padre Giovanni și aruncînd totodată un bulgăre de țărîna peste sicriul coborît în groapa proaspăt făcută.

Frații canadieni începură să arunce lopeți cu pămînt și să acopere mormîntul. Cei de față ieșiră încet, în grupuri, din cimitir.

Era un loc curios cimitirul acesta N-avea prea multe morminte, iar la căpățiul lor străjuia numai cîte un stîlp de piatră, înalt de un metru. Pe fiecare era sculptată cîte o figură ciudată : un urs, un bizon, o coadă de lup, o pană de vultur... încolo nici o inițială, fotografii sau inscripții, cum se obișnuiește să se incrusteze pe pietrele funerare.

Martin Stevenson înfîgea acum prima cruce în acest cimitir. Pe ea scrisese :

Anita Legrain născută la 2 aprilie 1900 la Paris
decedată la 12 februarie 1979 la Pol-city.

- îmi dai voie să-l duc eu ? se oferă Chandra Rajipur să ia patefonul de la Madeleine Marquand.

Numai cu cîteva minute înainte, patefonul răsunase în micul cimitir cîntînd valsul „Dunărea albastră”, așa cum bătrîna doamnă lăsase cu limbă de moarte să i se cînte.

Padre Giovanni îl ajunse din urmă:

Este primul mort pe care-l slujesc în această blestemată țară...

Noi am mai îngropat cîtiva dincolo de bariera de gheață, dar nu erai cu noi, părinte, spuse comandantul aeronavei.

Ah, amenința Duarez cu pumnul, ticălosul de Machiavel! O să ne-o plătească scump corcitură asta !

Te înșeli, nu-i corcitură, e patagonez adevărat ca și ceilalți, interveni comandantul aeronavei.

Ăsta e capul de viperă pe care trebuie să-l strivim aici în Pol-city, zise Duarez sfărîmînd cu piciorul un bolovan din drum. Altfel vom putrezi cu toții, unii mai devreme - ca bătrîna pe care am îngropat-o adineauri -, alții mai tîrziu. Dar sfîrșitul va fi același.

Mai am lista pasagerilor de pe „Meteor”, scoase comandantul o hîrtie din buzunar. Au fost în total 137 de oameni, cu personal de deservire, navigant și mecanic. Nu mai răspund azi la apel următoarele persoane dispărute, răpite, ucise sau moarte de frig și foame, acestea pe care le-am însemnat cu o cruciuliță pe margine : profesor Saratoga, Pepitta Saratoga, Jack Falada, primul mecanic, Hans Weber, Wilhelm Orenburg, Prospere François, Eugen Radovan, Geor Sandor, Vicente Bonifacio, toți din personalul navigant și de deservire, Louis Osterwald, trompetist, și Anita Legrain, ultima în ordine cronologică.

Astea-s pierderile „de efectiv” pe trei luni ! dădu amărît din cap moș Green,

bătrînul excowboy, care mergea schiopătînd ceva mai înaintea lor. Putem face socoteala pe degete în cîte trimestre nu va mai rămîne viu nici unul dintre noi.

Am citit pe vremuri o carte de reportaje care a făcut senzație, spuse Madeleine Marquand. Se descria într-unul din reportaje viața infernală pe care o duceau bieții lucrători din minele de mercur ale Spaniei pe la sfîrșitul secolului al XIX-lea. Nici un miner nu trăia mai mult de doi ani în condițiile de muncă de atunci. Se intoxica cu emanațiile argintului viu, le cădeau părul și dinții, și pînă la urmă survenea moartea, o moarte lentă, îngrozitoare, care le sugea vîaga din trup zi cu zi. oră cu oră, otrăvindur-l cu veninul mortal al mercurului. Am impresia că soarta asta ne așteaptă și pe noi.

¹ Să se odihnească
ceașcă (1b. lat.).

întîi îi sfîşii beregata patagonezului, se răsti înfuriat Duarez, şi pe urmă pot să mor ! Noi avem haine de protecţie cu care intrăm în mină. Pe noi emanaţiile radioactive nu ne ating.

M-am întrebat de multe ori la ce dracu îi trebuie „guvernatorului” atîta minereu de uraniu ? se întoarse excowboyul din nou spre ei.

Eu cred că nici nu există „guvernator”. Cred că ticălosul de Machiavel e guvernator aici ! ripostă Chandra Rajipur.

Asta-l o colonie de patagonezi, n-aţi observat ? le atrase comandantul atenţia. N-am văzut pînă acum nici un alb, numai pocitanii de astea măslinii cu uitături poncişe şi cu vorba aceea repezită pe care o folosesc între ei ca să nu-i înţelegem noi.

Au crăpat şi dintre ei destui în mină pînă acum ! făcu don Rodrig.

Cred că au mai rămas totuşi vreo cîteva duzini ! Nu observi cum îi cruţă căpetenia ? Schimbul lor e de numai trei ore, al nostru e de şase, le atrase atenţia Rajipur.

Şi femeile lor nu lucrează în mină, preciză Madeleine. Şi nu poţi scoate nici o vorbuliţă de la ele. Am încercat eu să le trag de limbă, dar totul a fost zadarnic.

Ce-ar fi, părinte, să încerci să faci prozeleţi pe aici ? glumi comandantul. Un misionar adevărat de asta s-ar apuca !

Au zeii lor şi tare mă tem să nu le cadă într-o zi şi vreunul dintre noi jertfă. O femeie m-a întrebat odată dacă crucea de pe pieptul meu este „totemul”¹ nostru. Ei, ce spuneţi de asta ? îi întrebă preotul.

Nu te teme, părinte, dumneata, care porţi „totemul tribului nostru”, n-o să fii sacrificat, căci eşti, prin însuşi acest fapt, „tabu”! rîse comandantul. Apropo, duse comandantul iar mîna la buzunar şi scoase lista pasagerilor aeronavei, ar trebui să-l rugăm pe Machiavel **să** ne dea voie să aducem osemintele morţilor noştri din pustiul de gheaţă în cimitir.

Dacă-i vorba de intervenţie, apoi să recurgem la telereporterul Bujor, sugeră Duarez. N-aţi văzut că are trecere la guvernator ?

Deocamdată Andrei e bolnav şi e la infirmerie! îi anunţă Madeleine.

E ceva grav ? se interesă comandantul.

Cine poate şti ? Ieri a fost încă perfect sănătos.

- Atunci să trecem pe la el să vedem ce are, decise don Rodrig.

Şi grupul porni spre infirmerie.

Cînd intrară mai apucară să vadă din spate o soră care, cu o compresă în mînă, tocmai ieşea din cameră pe o altă uşă.

Telereporterul, congestionat la faţă, cînd dădu cu ochii de ei, tresări şi le aruncă o privire ciudată ; puteai să juri că, în loc să-l facă plăcere, vizita prietenilor săi îl enerva. Ba s-ar fi putut spune că manifesta chiar nerăbdare să-i vadă plecaţi. Nu scotea nici un cuvînt şi se uita mereu la uşa pe unde ieşise sora, aşteptînd-o parcă să revină.

Văzîndu-l atît de indispus, prietenii săi nu mai stăruiră; se retraseră pe rînd şi cît mai repede.

- Bietul Bujor, trebuie să aibă febră mare! se mulţumi să-l căineze bătrînul Green.

Într-adevăr, ce se întîmplase oare cu Bujor ?

Dacă cu jumătate de oră înainte l-ar fi observat cineva pe ascuns ar fi văzut cum telereporterul scoate de sub pernă un bilet şi-l citeşte - pentru a nu ştiu cîta oară în ziua aceea Biletul cuprindea numai cîteva cuvinte, era scurt, iar scrisul îi păru cunoscut lui Andrei.

„la o doză masivă de cretă ca să-ţi ridice temperatura şi internează-te urgent la infirmerie.”

Numai atît. Nimic mai mult; nici măcar o iscălitură, fie ea şi indescifrabilă.

Cine îi trimisese biletul ? Şi oare lui îi era adresat sau altuia ? Îl găsise la cină, înfîpt în bucata de piine, pe care o lua întotdeauna de pe tejgheaua de distribuţie înainte de a se așeza la masă.

În primul rînd a crezut că-i o farsă. Dar cui îi ardea de farse ? Munca grea, istovitoare, din mină numai la astfel de glume nu predispunea !

Ceva trebuia să fie la mijloc. Andrei se decise să asculte de prescripţiile biletului. A doua zi, fu internat. De altfel la Pol-city Machiavel avea interesul să vindece pe bolnavii de boli uşoare căci îi lipsea cumplit mîna de lucru. Numai cei gravi, fără nici o speranţă de vindecare, „erau scoşi din inventar şi aruncaţi la rebut”.

Andrei simţi oarecare jenă cînd se văzu în patul infirmeriei, îi era, oricum, penibil că trîndăvea în cearşafuri albe, în vreme ce tovarăşii săi de muncă se vlăguiesc în măruntaiele pămîntului. „Chiulul” i se părea partea cea mai grea de suportat din tot acest episod.

O soră deschise uşa, îl întrebă cum se simte, apoi trase jaluzelele ferestrelor. Andrei protestă : lumina nu-i făcea nici un rău. Dar ea duse degetul la buze în semn de tăcere, întredeschise precaut o uşişă ce dădea în

altă sală și, după ce mai aruncă o privire scrutătoare prin cameră, se strecură tiptil afară.

Andrei se întoarce cu fața la perete.

Ușița se deschise iar, dar el nu se mai deranjă. Cu coada ochiului însă văzu sora reintrînd cu o compresă pe care probabil voia să i-o pună pe frunte. Atunci întoarse capul și vru să spună că n-are nevoie de compresă, dar nu mai era aceeași soră; alta, o figură pe care ar fi putut să jure c-o cunoscuse cîndva, se aplecă peste patul său- și-l privi cu niște ochi mari, negri... ochi care, sub boneta cu boruri largi de călugăriță, îl priveau cu totul altfel de cum privește o infirmieră.

Nu mă recunoașteți, signor ? Eu v-am trimis biletul. Andrei fu cît p-aci să sară din pat:

Signorina Pepitta !

Argentineana îl împinse ușurel cu palma înapoi:

- Liniștești-vă, signor! Vorbiți încet, vă conjur!

- Trăiești, signorina! Cum mă bucur. Credeam că... atunci ai dispărut fără urmă. V-au răpit...

Pepitta se duse în vârful picioarelor pînă la ușă, o deschise și aruncă o privire pe culoar. Apoi reveni :

Mi-e frică să nu ne surprindă cineva. Dacă intră cumva vreo persoană străină, voi lua compresa și voi ieși pe ușiță, să știu.

Signorina, ce s-a întîmplat cu dumneavoastră ? V-au răpit patagonezii...

Tocmai îmi scriați un bilet... Vai, signorina, se ridică Andrei într-un cot, cît sînt de mîhnit că s-a întîmplat nenorocirea să pierd scrisoarea dumneavoastră!...

Mi-a furat-o... omul acela care era cu mine în avorachetă. Dorea să vă cunoască adresa. Spera s-o afle din scrisoare... N-am- fost precaut, signorina.-

Regret din suflet că v-am necăjit... Credeți-mă !

Vă cred. Dar vă rog, vorbiți mai pe șoptite și fiți mai calm ! Dacă ne surprinde cineva?

Am febră, am 40 de grade, zîmbi Andrei, am scuze pentru agitația mea... Dar spuneți-mi ce s-a întîmplat cu dumneavoastră ? De ce n-ați apărut pînă acum? De cine vă feriți să nu ne surprindă? Ce-i cu bilețelul pe care l-am găsit în pîlne?

Pepitta desfăcu compresa și o puse pe speteaza patului:

În ciuda celor întîmplate, mai am încredere în dumneavoastră ca și în prima clipă cînd v-am încredințat o scrisoare de mare importanță... Fiindcă... sînteți compatriotul logodnicului meu... în sfîrșit...

Să nu mai vorbim de asta !

și acum tot o taină vă voi mărturisi. După ce m-au răpit patagonezii, căpetenia lor, Machiavel...

creatura aceea imposibilă !

Închipuiți-vă ghinion pe capul meu : Machiavel s-a îndrăgostit de mine !

Nu-i de mirare, signorina!

Să lăsăm glumele galante ! Acest patagonez vrea să-i devin soție! Mi-a propus deschis. Este îngrozitor!... Dacă nu există scăpare, mă sinucid...

Andrei îi apucă brațul :

Curaj! Sîntem numai o mînă de oameni, dar asta nu se va întîmpla.

Mă ține prizonieră în apartamentele sale. O patagoneză mă supraveghează îndeaproape. Femeile, chiar patagoneze, au totuși slăbiciuni. Oricărei femei, de altfel, îi plac podoabele ; mi-am corupt gardiana dăruindu-i o splendidă broșă de aur și diamante. Așa s-a făcut că ți-am putut strecura biletul și am venit aici...

Mă voi sfătui cu prietenii mei și...

încă nu !

De ce? Sînt oameni minunați! Tot unul și unul!

Sînt convinsă, dar n-a sosit încă momentul. Trebuie să căutăm să găsim ceva sigur... Eu îl cunosc acum foarte bine pe Ma-chiavel. Să nu cumva să afle ceva vreo iscoadă înainte de a fi totul pregătit. S-ar răzbuna fără milă. E feroce.

Este unul dintre ultimii descendenți ai căpeteniei Colț de stîncă, șeful patagonezilor din Țara de Foc. E o istorie întreagă cu ei. De fapt trebuie să ți-o spun ca să te pun în gardă. Vei vedea că nu trebuie să-i subestimezi. Sînt puternici, sînt bogați, sîntem cu totul în mîinile lor momentan. Eu am izbutit să-i cunosc mai intim decît voi și știu ce planuri urzesc.

Ni le-a cam spus și nouă. Dar ne-a mai spus că există și un guvernator...

Da! i-adevărât. Dar Machiavel-Gheară de pumă rezolvă totul.

Signorina, zîmbi Andrei, Machiavel s-a îndrăgostit de dumneavoastră, dar și de mine s-a îndrăgostit aici o femeie... Poate putem folosi aceste... mici amoruri în interesul salvării noastre și al prietenilor noștri.

Cine te iubește ? strînse Pepitta compresa de pe spătarul scaunului, vădit interesată.

Vedeți, eu sînt iubit de departe... în taină. Asta-i mai nostim. Pînă azi n-am putut afla cine, dar însuși Machiavel-Gheară de pumă mi-a comunicat acest lucru.

Pepitta se încruntă.

- Trebuie să fie vreun șiretlic la mijloc!

- Mi-a spus că, datorită rugămintilor unei patagoneze pe lîngă guvernator, s-a organizat expediția de salvare care ne-a găsit în pustiu de gheață.

Pepitta pufni în rîs, apoi, speriată, își acoperi gura cu palma, uitîndu-se temătoare în jur:

Dacă-i așa, apoi „eu sînt patagoneza”.

Andrei se înfundă în perne:

Dumneata? Cum?

- Eu am intervenit, dar nu pe lîngă guvernator, ci pe lîngă Machiavel însuși... Deși prețul acestei intervenții a fost destul de mare. Am vrut însă să vă am pe toți în jurul meu. N-am vrut să piară nimeni dintre voi...

- Ce preț, signorina? se încruntă Andrei.

I-am promis că... dacă pînă într-un an nimeni din lumea civilizată nu ne va da de urmă, ca să ne salveze, mă voi căsători cu el.' suspină Pepitta așezîndu-se pe marginea patului.

Fiți pe pace! N-o să stăm noi un an întreg cu mîinile în sîn. Dar ce-i cu oaza asta înconjurată de gheață? E adevărat că ne aflăm la Pol? E cu puțință acest lucru?

Pepitta îl privi lung.

Am aflat unele lucruri... Machiavel este extrem de orgolios, și uneori orgoliul l-a împins să-mi facă destăinui. Bineînțeles nu mi-a spus decît ce a vrut el. De pildă mi-a făcut un mic istoric al acestei oaze...

Da, signorina? se bucură Andrei. Atunci înseamnă că i-ați cîștigat oarecum încrederea.

Deloc. A făcut-o numai ca să-mi dovedească originea sa... nobilă. Pretinde că nu e patagonez de rînd... Istoria e cam lungă, se deplasă Pepitta din nou la ușă ascultînd dacă nu se auzeau pași pe coridor.

Apoi, revenind lîngă pat, despături iar compresa punînd-o pe spătar.

- Cînd Magellan trecea acum cîteva sute de ani cu corăbiile sale prin strîmtoarea ce-i poartă numele, care unește apele Atlanticului cu cele ale Pacificului, a zărit pe țărmuri niște focuri aprinse de indigeni, focuri ce i-au semnalat țărmul și l-au ferit de a se sfîrîma de stînci. Magellan a pus acestor regiuni din America de Sud numele de „Țara Focului”, în amintirea focurilor aprinse de indigeni. Ulterior Darwin și alți cercetători care au trecut prin același loc au constatat că locuitorii acestui ținut aparțin unor triburi primitive pe treapta cea mai de jos a umanității. Trăind în cete nomade, veșnic în căutarea hranei, băștinașii aceștia, denumiți mai tîrziu patagonezi, erau dați ca exemplu de primitivism. Între altele, ei își mîncau propriii părinți cînd îmbătrîneau și deveneau o povară pentru restul tribului. Desigur că condițiile vitrege de climă și sol în vremuri de calamitate și instinctul de conservare la ei - singur și atotputernic călăuzitor - îi îndemneau la acest act.

„Civilizația” europenilor i-a gonit din ce în ce mai spre sud. În locuri mai neprimitoare, cu climă și mai insuportabilă, unde încet, încet spița lor pieră în mod sigur, decimată nu numai de boli și lipsuri, ci și de alcoolism - această plagă pe care albiu au adus-o cu ei și au transmis-o nenorociților de patagonezi spre și mai marea lor nefericire... Pe la sfîrșitul secolului al XIX-lea mai existau doar 2 000 de patagonezi în toată Țara de Foc și insulele mărginașe. Mizeria și otrava alcoolului i-au redus la vreo 200 pe la mijlocul secolului nostru. Dintre aceștia o parte fugise departe în sud, și nimeni nu mai știa nimic de ei. Alții se încrucișară cu albiu și dădură generații de meșteri din ce în ce mai lipsite de caracterele rasei originare. Cîțiva însă izbutiră să învețe carte. Veniră la oraș și căpătară o educație corespunzătoare, citadină. Datorită instrucției primite, „ultimii mohikani” își dădură seama de unde se trage nenorocirea. Printre ei se afla și tînărul Gheară de pumă, trecut în matricolele colegiului iezuiților din Punta Arenas sub numele de Machiavel. Bunicul său fusese ultimul șef al tribului Foca albă înainte de dizolvarea și împrăștierea lui în lumea largă. Iar tatăl său fusese spînzurat pentru jaf și omor la drumul mare. Machiavel avea atunci numai trei ani. Mama lui l-a depus la poarta mănăstirii „Madona” din oraș. Asta a aflat-o Machiavel mai tîrziu. Cînd-unul dintre hoții întovărășiți cu taică-său l-a vizitat cu ocazia majoratului său și a ținut să-i spună toate aceste amănunte... Din acea clipă, Machiavel a început să se simtă mai mult Gheară de pumă decît Machiavel. Instrucția primită l-a deschis mai bine ochii, iar „vorbele ocnașului, pârtaș pe vremuri la fărâdelegile tatălui său. l-au biciuit cumplit, începu să caute pe membrii risipiți ai tribului, l-a găsit prin cîrciumi, ferme, fabrici, i-a întîlnit cerșind, i-a văzut umiliți, ostracizați, vagabondînd fără rost în așteptarea morții, care să le împlinească amarul destin și să-i strîngă de pe drumuri.

Atunci a jurat răzbunare. Un fel de „bellum omnia contra omnes”. Nu știa încă în ce fel își va împlini vendetta-, dar glasul străbunilor săi exterminați de

albi îi cerea acest lucru, iar el socotea că are datoria, ca unul dintre ultimii lor reprezentanți, să-l împlinească.

Așa a luat ființă asociația teroristă „Răzbunarea indianului”, al cărei șef era Gheară de pumă. Ea reunea pe ultimii patagonezi, vreo câteva duzini, cîți mai rămăseseră în viață.

Într-o zi, un gauchos din bandă povesti căpeteniei că a văzut o minune : „un vrăjitor care îngheață apele”. În realitate acest gauchos asistase la o experiență pe care un inventator o făcea cu un aparat de produs frigul la distanță.

Machiavel intră în legătură cu acest inventator, care din nefericire era un... om obsedat de o idee fixă, un maniac, i-a fost ușor să se înțeleagă cu acest iresponsabil. Au pus la cale jefuirea tezaurului unei bănci, lucru pe care l-au realizat prin înghețarea paznicilor cu ajutorul aparatului de produs frig. Astfel banda a pus mîna pe o sumă formidabilă de bani. Acum se putea trece la o acțiune mare pe care cei doi, căpetenia patagonezilor și inventatorul, o ticluiseră în capetele lor înfierbântate încă de mult...

Pepitta se ridică brusc de pe pat ; afară se auzeau glasuri, pași pe coridor... Luă compresa de pe marginea patului și ieși grăbită tocmai în clipa cînd grupul prietenilor lui Bujor, întorși de la cimitir, intrau în cameră.

Ce vizită inoportună !

Andrei nu mai putea de necaz. De altfel această stare se citea și pe figura sa, profund nemulțumită. Bunii săi prieteni au pus pe seama febrei comportarea lui Andrei și de aceea s-au retras numaidecît.

Dar telereporterul a așteptat apoi zadarnic să mai apară Pepitta pe ușiță cu compresa în mînă. Probabil că n-a mai putut veni sau i-a fost frică să n-o descopere cineva.

CAPITOLUL XI.

Ne arată cum se pescuiește în apă tulbure.

Pe bulevardul Trinidad din Buenos Aires stăteau față în față două clădiri, adevărate opere de artă, ce se înfruntau reciproc etalîndu-și splendorile arhitecturale.

Pe partea numerelor cu soț se afla catedrala Santa Catalina, masivă, în stil roman, pe a cărei turlă strălucea noaptea o imensă cruce fosforescentă, vizibilă din orice parte a orașului.

Peste drum, zgîrienorul bursei, cu sutele de ferestre sclipitoare și cu balconașele escamotabile ca niște fluturași, nu-și stingea luminile nici ziua, nici noaptea.

Dacă ai fi făcut o statistică, n-ai fi putut spune cu precizie care din cele două instituții are mai mulți vizitatori. Dimineața agenții intrau în catedrală mai înainte de a merge La bursă, pentru că o superstiție, ajunsă tradiție, cerea acest ritual în scopul unei „captatio benevolentiae” din partea providenței. Iar cei care în cursul zilei cîștigau la bursă dădeau și pe la Santa Cătălina spre a mulțumi cerului și a lăsa cîțiva gologani în „cutia milei”, care devenise, datorită acestei practici, un fel de „caniotă” a bursei și în același timp un barometru extrem de sensibil al fluctuațiilor bursiere, cînd era plină marca urcarea cotelor, cînd era pe fund, scăderea lor.

De trei zile, cutia milei era plină pînă la refuz. Padre Michele nu mai prididea să numere banii și se gîndea serios să înceapă golirea casetei de două ori pe zi, pentru că o dată numai, ca pînă acum, nu mai era suficient.

Ce se întîmplase ?

E adevărat că bursa cunoștea o animație neobișnuită, dar nu numai urcarea formidabilă a acțiunilor celei mai noi societăți, „Venus și Co.”, era cauza pentru care curgeau gologanii în „cutia milei”, ci, ca să fim dreپți, și pateticele predici pe care le ținea padre Michele în fiecare marți și joi de la înălțimea amvonului sculptat ca o dantelă fină.

Să fim mai expliciți.

Este drept că în ultima vreme afacerile bursei scăzuseră simțitor.

Congresul meteorologilor de la Stockholm lansase în lume o știre care a produs efectele unei bombe. În primele săptămîni după ce s-a cunoscut reala amenințare a valului de frig, înșiși meteorologii, speriați de consecințele pe care panica le-ar produce în lume, au căutat să atenueze efectele acestui șoc. În interviurile din presă și radiotelevizate, în reportaje și în articole, în conferințele de popularizare, ei au prezentat chestiunea valului de frig ca un fenomen în orice caz nu într-atît de îngrijorător pe cît s-a crezut.

Dar în curînd știrile și reportajele publicate de la fața locului începură să dea de gîndit opiniei publice. Corespondențele primite confirmau înaintarea

constantă și concomitentă a valului de frig în emisfera australă. Primii refugiați trebuiau să se deplaseze la rudele sau cunoscuții lor mai din nord, iar zvonurile împrăștiate cu această ocazie se întinseră cu mare repeziciune. Faptul că meteorologii nu puteau da nici o explicație plauzibilă din punct de vedere științific sporea confuziile și temerile.

Ca să contracareze influența acestei psihoze, unii publiciști începură să scrie articole și să țină conferințe în care se străduiau să convingă publicul, făcând „un istoric al tuturor sfârșiturilor pământului” prezise până atunci, că această gogoriță nu e „nouă sub soare” și că în fiecare secol de când există omenirea s-au găsit profeți care să prorocească sfârșitul ei.

În unele țări din America și Europa, marii afaceriști n-au lăsat să le scape acest senzațional prilej de îmbogățire. Astfel editările lor au reeditat cărți de mult uitate : „Sfârșitul lumii” de Camile Flammarion. „Cataclismul” de Upton Sinclair... etc.

Casele de filme nu s-au lăsat mai prejos. Întîi au adaptat pentru ecran

Edițiile acestea s-au epuizat ca pîinea

respectivele opere, apoi scenariștii au compus filme noi pe tema aceasta.

Scriitorii cu renume fură captivați de idei

și garantară cu sem

nătura lor tot felul de nuvele și romane fantastice pe această temă. Ideea sfârșitului lumii deveni prezentă în teatru, în muzică, în sculptură ca și în pictură de altfel, iar în balet, grandioase înscenări simbolice pline de expresivitate ritmică și captivante ca spectaculozitate tratară același subiect cu multiple posibilități scenice.

Moda fu și ea influențată. Marile case lansară ultimul model de rochie „pelerina morții” și ultima creație pariziană fusta „faldurile frigului”. Bărbaților li se recomanda ceva practic : demiul „antiger”. croit special contra apropiatului val de frig.

În magazinele de jucării se vindea pentru copii o piesă care pînă nu de mult nu exista decît la muzeele arheologice : amnarul cu cremene - „ca să se învețe din vreme cum să facă focul cu mijloace primitive”, glăsuiau instrucțiunile cu „modul de întrebuințare” puse alături.

Dar valul de frig nu știa de glumă !

El înainta mereu cu fatala și constanta sa viteză, urcînd încet, dar sigur, mereu mai spre nord.

La început, nu cu toată convingerea, dar mai pe urmă din ce în ce mai convinse, academiile luară în discuție problema valului de frig. Membri marcanți făceau tot mai des „comunicări” în legătură cu această chestiune, iar cînd tomurile destul de numeroase publicate nu mai satisfăcură pe specialiști se creă un „Institut de eschimo-gie” cu sediul într-un arhipelag din Marea Baffin, unde cercetători din lumea întreagă își dădeau concursul pentru a studia la fața locului viața eschimoșilor. Scopul acestor studii era „cunoașterea metodelor primitive de luptă contra frigului sau de acomodare la ger”.

Cu această ocazie, unii cercetători științifici mai tineri făcură și imprudențe : șapte din ei pieriră înghețați, și numele lor va figura întotdeauna printre primele victime jertfite molohului acestuia

- valul de frig. Mai tîrziu experiența locuitorilor din aceste regiuni fu atît de prețuită, încît trei eschimoși și doi laponi deveniră membri onorifici ai academiilor din Berlin și Madrid, în semn de mulțumire pentru serviciile aduse uneia dintre cele mai noi științe ce luase ființă pe lume: „frigologia”.

Dar cea mai răsunătoare știre a fost înființarea societății pe acțiuni „Venus și Co.”, ultima „afacere în stil mare a capitalismului”.

Un grup de „oameni de afaceri” dădură dovadă, de „spirit comercial” și de „inițiativă creatoare” - cum specifică prospectul

- punînd bazele sus-numitei societăți anonime pe acțiuni cu scopul de a „coloniza terenurile virgine din planeta Venus cînd pămîntenii vor porni exodul, goniți de valul de frig de pe ultima bucățică de pămînt necotropită de lînțolul de gheață”.

Societatea vindea parcele de teren în Venus tuturor doritorilor de proprietate particulară extraterestră. Prețul nu era exagerat : un dolar hectarul.

Afacerea, deși denunțată de presă ca fiind cea mai crasă escrocherie a secolului, luă o amploare extraordinară. Oamenii se încăpățî-nau să cumpere „castele în Spania” - cum zice un vechi proverb spre a desemna iluzii deșarte. Acțiunile societății creșteau amețitor. Nimeni nu voia să le dea din mînă.

O altă serie de „oameni de afaceri”, mai întreprinzători decît primii, lansară o afacere și mai formidabilă : societatea de asigurări „Terra”. Pentru o sumă într-adevăr modică, numita societate se obliga să achite contractantului unei astfel de asigurări costul integral al loturilor extraterestre în cazul că proprietarul lor le va pierde...

Afluența în primele zile când s-au deschis ghișeele de asigurare a fost atât de mare încât s-a dublat numărul contoarelor automate de contractare în toate sucursalele principale din marile orașe ale Americii.

Față de această stare de lucruri, a socotit potrivit și padre Michele să intervină. Predicile sale fulminante începură să vibreze în catedrală îndemnând credincioșii la pocăință și cumpătare și la pregătirea pentru apropiata - mai mult ca oricând - „clipa de apoi”.

În aceste împrejurări este explicabil - desigur - de ce „cutia milei” se umplea vertiginos, iar padre Michele se gîndea serios s-o golească de două ori pe zi, nu o dată ca pînă atunci.

CAPITOLUL XII.

Al cărui titlu poate fi și „cherchez la femme”.

Închipuți-vă pentru ce m-a chemat Machiavel! Intră Madeleine îmbufnată în sala de mese luînd loc alături de meseni.

Deocămdată ia o porție de spaghetti, că pe urmă se răcesc și nu mai fac doi bani! o sfătui don Rodrig Duarez, iar Martin Ste-venson, canadianul, îi și împinse o farfurie cu macaroane în față.

În orice caz, e cam nepolíticos individul. Putea să te rețină la masă! sublinie malițios Jimmy mecanicul.

Ba, drept să spun, începu Madeleine să înfulece din spaghetti, cred că tocmai faptul că nu m-a invitat la masă a fost supremul lui gest de gentilețe. În fond n-a vrut cine știe ce mare lucru: să fac un glob terestru cu un diametru de trei metri pe care să reprezint toate țările din lume.

Ce idee! se miră excowboyul. De cînd i-a venit chef de jucăria asta ?

Nu-i pentru el, e pentru guvernator.

Iar cu „gogorița” asta: guvernatorul! se înfurie Duarez.

Nu, răsuci Madeleine spaghetti pe furculiță, există realmente un guvernator !

L-ai văzut ? se interesea canadianul. Dacă ai reușit să-l vezi, meriți încă o porție de spaghetti.

Nu, dar a vorbit cu mine prin microfon. Mi-a dat lămuriri cu privire la globul terestru, cum să l-l fac.

Nu cred în povestea cu guvernatorul, făcu comandantul un semn dezaprobator. Ce nevoie este aici de un guvernator? La ce bun ? Pe cine reprezintă el și în numele cui guvernează ?

Ba există . Și, judecînd după vocabularul și felul lui de exprimare, se pare că-i un om cultivat... chiar spiritual.

Cîte poate observa o femeie și cît de repede! filozofă Chandra Rajipur în timp ce se ridică de la masă.

De altfel Machiavel mi-a spus de mult că guvernatorul are nevoie de un geograf, adăugă Madeleine.

Apoi către Andrei Bujor:

- Să nu pleci. Am să-ți vorbesc ceva. Rînd pe rînd, ieșiră toți comesenii. În cele din urmă nu mai rămăseseră decît Madeleine și telereporterul.

Andrei, își apropie profesoara scaunul, avea dreptate Rajipur că, o femeie observă multe. Știi pe cine am avut prilejul să zăresc la Machiavel ? Pe fata aceea a profesorului Saratoga, care a dispărut - știi tu - răpită de indieni, în vreme ce ședea pe un șezlong în poiană, încă din primele zile ale aterizării forțate a „Meteorului”.

Pepitta?

Da ! Și mă mir că nu ești prea surprins. De altfel ea însăși s-a strecurat pînă la mine, cînd am rămas singură în cameră spre a face unele măsurători, și ce crezi că m-a întrebat în primul rînd ? De tine! Îl amenință Madeleine șăgalnic cu degetul. Apoi m-a rugat să te aduc mîine cu mine printre lucrători.

Neapărat! M-a implorat chiar. Dar în același timp m-a conjurat ca nu cumva să scap cuiva o vorbuliță. Ștregarule! rîse profesoara aprinzîndu-și o țigară. Vă cunoașteți mai de mult?...

Apoi ridicîndu-se:

- Așadar, mîine la 8, mergem la lucru, da ?

În sfîrșit, clipa mult așteptată sosi.

O slujnică deschise ușa și, făcînd cu degetul arătător un gest discret, chemă pe Andrei la ea.

Madeleine nu scăpă nimic din toată scena, dar se prefăcu că n-a băgat de seamă. Iar cei doi tîmplari și vopsitorul nu acordară nici o importanță acestui fapt.

Tăcut, Andrei o urmă pe slujnică.
Nu străbătu decât un scurt culoar. În dreptul unei uși, o mână îl trase încetîșor pe telereporter "înăuntru.
Signorina. ce bine-mi pare !
N-avem timp de pierdut. Machiavel a coborît deocamdată în puțul, cel mai adînc puț al minei. O să treacă cel puțin o oră- pînă se va reîntoarce. Te-am chemat pentru că trebuie să ne grăbim...

Tocmai...

Trebuie să intrăm prin orice mijloace în comunicație cu restul lumii.
Polcity are o instalație de radio puternică, dar ce folos...

Nu ! Pe calea aceasta nu-i posibil.
Și de-ar fi, signorina, ce poziție indicăm ? Cunoaștem noi coordonatele acestei oaze ?

Pepitta își înveli înfrigurată umerii cu șalul :
- Da : Polul Sud. Aproape de polul geografic! Latitudine 88°15'; longitudine 60°47'18" vest de Greenwich.
Andrei își notă repede datele într-un carnețel, apoi închizîndu-l :
Sper că sînt exacte!

Precise! făcu Pepitta un gest liniștitor cu mîna. Dacă iscoadele lui ar afla ceva, Machiavel și-ar pierde orice încredere în mine.
Signorina, de ce nu căutați să vorbiți cu guvernatorul? Poate...

Guvernatorul ? clătină negativ Pepitta capul. Guvernatorul e mai pornit decât Machiavel.

- De unde știți ?
Judecă și dumneata : știi că Machiavel a jefuit împreună cu un inventator o bancă. Ți-am spus asta, nu ? El bine, „guvernatorul" e chiar inventatorul..
Aha ! rămase Andrei pe gînduri. Și cum de a ajuns aici guvernator ?
I-a unit același sentiment: ura împotriva semenilor lor. Și unul, și altul fuseseră adînc loviți de nedreptățile societății în mijlocul căreia trăiau. Machiavel într-un fel, inventatorul într-alt fel. Machiavel dorea să se răzbune pe alții care i-au decimat neamul, iar inventatorul, scîrbit de șicanele ce i se făceau și din pricina cărora nu-și putea realiza invenția, nu avea alt țel decât să plătească cu aceeași poliță nedreptățile ce i s-au făcut. Inventatorul, de fapt, datorită acestor nedreptăți și șicane, a devenit un paranoic. Cînd Machiavel, speculînd situația, i-a sugerat „un plan grandios", bietul nebun l-a acceptat bucuros pentru că-i dădea satisfacția mult dorită. Machiavel i-a propus, nici mai mult, nici mai puțin, să construiască cu banii furați o mașină uriașă de produs frig și să distrugă cu ea omenirea...

Andrei se dădu un pas îndărăt. Instinctul de reporter se trezise imediat în el. Mașina scoase carnețelul din buzunar, dar Pepitta i-l virî înapoi.

- Nici o urmă, "e mai bine
așa !... Apoi, după o pauză:
Ei bine, la Polul Sud s-a instalat această mașină infernală prin care doi demenți vor să distrugă o omenire spre... a crea alta mai bună. Căci inventatorul, naiv ca orice savant, își închipuie că e în puterea sa să facă acest lucru.
Dar este extraordinar! Am aflat azi una dintre cele mai senzaționale știri din cariera mea de telereporter. Am plecat din țara mea ca să filmez scene din înaintarea unui neobișnuit val de frig ce pornise de la Polul Sud... Și iată că am dezlegat misterul valului de frig... Și-l aflu din gura unei femei care nu e nici meteorolog, nici detectiv și nici ziarist... Ah, de ce nu sînt acum la București! ce reportaj formidabil aș trînti, signorina, o apucă el de umeri. Trebuie să fugim de aici, să scăpăm... Mîine evadez, fug, încerc iar să străbat pustiu de gheață. Trebuie să ajung, să...

Pepitta îl privi îngăduitoare, zîmbind:
- Liniștește-te, signor! A doua expediție de salvare nu va mai porni după dumneata..

Andrei coborî privirile, strîmătorat:
- Vă datorez viața, iertați-mă
- Nu-i vorba de asta, se împotrivi Pepitta, dar îmi ești prea necesar ca să riști o tentativă lipsită de orice șansă. Trebuie să găsim ceva mai sigur...

- Să aruncăm în aer mașina infernală! Pepitta zîmbi iar cu o nuanță aproape ironică:
Am sări și noi în aer o dată cu ea. Mașina aceasta e instalată într-un luminiș, nu departe de aici. Seamănă cu o ciupercă uriașă și are două ciuperci mai mici lîngă ea.
Am văzut-o în pădure din prima dată !
Funcționează pe baza energiei nucleare produse de dezagregarea atomilor de uraniu. A fost instalată aici pentru că aici sînt cele mai bogate zăcămintele de uraniu din lume. Ciupercă cea mare lansează unde concentrice de frig care încetul cu încetul vor transforma întregul glob terestru într-un sloi de gheață. Cînd actuala civilizație și omenire vor pieri, Machiavel și inventatorul vor începe construirea altei societăți mai bune...

- Uluitori șopti Andrei înfrigurat.
- Machiavel îmi face concesiile de a-mi oferi coroana de... regină și întemeietoare a noii dinastii ce va guverna lumea, dinastia lui „Gheară de pumă” din tribul „Foca albă”, își strânse Pepitta șalul mai tare pe umeri. Închipuie-ți ce șansă unică pentru o strănepoată a Evei ! surîse ea căutînd să facă haz de necaz.

Apoi scuturîndu-și minunatul păr negru :
Pe voi, cei de aici, vă va extermina, căci lumea trebuie repopulată numai cu sînge curat patagonez.

E atît de fantastic, signorina, încît mă tem că reportajul meu nu va fi crezut !
murmură Andrei.

Apoi dîndu-și seama de realitate :
E mai grav decît și-ar fi putut închipui cineva. Dar permiteți-mi o întrebare, signorina : de ce nu e frig și aici în oază dacă ciuperca produce frig ? Mai ales că ne aflăm la Polul Sud.
Numai ciuperca mare produce frig. Cele două mai mici produc... căldură.
Căldura e generată pe baza aceluiași principii nucleare. Ciupercile mici focalizează razele solare și le răspîndesc numai pe teritoriul oazei. De fapt numai una dintre cele două ciuperci mici funcționează, cealaltă fiind de rezervă în cazul defectării primei. Căci orice încetare în activitatea acestui aparat ar duce la înghețarea rapidă a oazei. Machiavel și inventatorul ar cădea primii victime ale monstruoasei lor fărădelegi.

Aici trebuie să ne îndreptăm lovitura, signorina!
Să mai reflectăm !

- Dacă am face grevă ? Dacă n-am mai intra în mină ?
Pepitta își clătină negativ capul :
E drept că Machiavel a pus mîna pe aeronava noastră în primul rînd pentru că avea nevoie de brațe de muncă, căci o parte din patagonezii care lucrau în mină au murit la început intoxicați de emanațiile radioactive, pînă ce costumele de protecție au fost bine puse la punct. Dar acum are rezerve de uraniu berechet. Aici, unde e oaza, a fost un crater de vulcan. În acest loc au instalat întîi ciuperca mică dătătoare de căldură. Vegetația pe care o vezi e recentă. Ea a crescut așa de repede datorită unor emanații radioactive ale pămîntului ce a fost scos din mină cu ocazia săpăturilor. Acum cîțiva ani aici nu era decît pămînt sterp, rocă aproape goală acoperită de puțin mușchi...
Ați aflat lucruri extraordinare, signorina ! Ce împlinire să cădem tocmai noi în capcana asta !
Au pus mîna pe „Meteorul” nostru și nu pe altul fiindcă, în afară de mîna de lucru, aveau nevoie și de faună... pentru repopularea pămîntului. Căci, întocmai ca legendarul Noe după potop, cei doi intenționează să răspîndească în lume după distrugerea ei și animale, nu numai oameni...

Lui Andrei îi veni deodată s-o întrebe :
- Ați aflat multe, signorina. Dar despre tatăl dumneavoastră n-ați aflat nimic ? Pentru noi e evident că nu fiarele cvadripede, ci... cele bipede l-au răpit...

Pepitta încetă să-l mai privească pe Andrei în față. O paloare bruscă i se întinse pe obraz. Mîinile începură să tragă nervos de franjurile șalului.

Telereporterul, observîndu-i emoția, interveni :
Scuzați, signorina, știu că v-am răscolit o adîncă durere... Dar credeam că... în sfîrșit... speram că... poate...
Pentru azi este de ajuns, îi întinse ea mîna. Să nu ne surprindă cineva ! Se retrase grăbită.

Andrei porni și el înapoi, pe culoar, vizibil indispus de gafa ce-o făcuse răscolind amintiri triste bietei fete.

Cînd reveni în camera de unde plecase, Madeleine îi aruncă o privire de complice, un amestec de ironie și interes.

Mai trebăluiră un timp în tăcere, apoi cei doi tîmplari plecară să-și aducă niște unelte, iar vopsitorul ieși să fumeze o țigară.

Madeleine ardea de curiozitate, dar juca mai departe rolul femeii discrete.

Andrei se amuză un timp s-o tachineze prin muțenie. În cele din urmă se simți totuși dator să vorbească :

- De ce naiba își face guvernatorul globul ăsta imens ? se ridică el în picioare dintr-un colț unde măsurase ceva.

Profesoara însă nu se grăbi să-i răspundă, socotind că prin prelungirea jocului o să-l ațîțe să fie mai vorbăreț. Ceea ce se și întîmplă, căci Andrei, strîngînd panglica metrică, veni spre ea și-i spuse :

- Madeleine, am aflat lucruri importante azi... Pepitta crede că n-ar trebui să le afle și ceilalți. Părerea mea este însă că există aici un pumn de oameni care știu și pot să țină un secret...

Madeleine îi răspunse clipind îngăduitor, ca și cum ar fi voit să-l asigure de complicitatea sa protectoare.

Telereporterul începu să-i relateze pe șoptite cele discutate cu argentineana. Pe măsură ce înainta în explicații, Madeleine îl privea cu alți ochi și pînă la urmă rămase chiar cu aerul unei persoane care se simte rușinată pentru faptele năstrușnice puse în seama altuia :
De cînd susțineam eu că ne aflăm la Polul Sud, spuse ea la sfîrșit. Dar un lucru nu înțeleg - și păcat că n-ai întreb-o - de ce n-a dat peste oaza aceasta nici unul dintre avioanele care desigur că au fost trimise în căutarea noastră din momentul cînd s-a anunțat dispariția „Meteorului” ? încolo multe lucruri se explică acum. Vezi, de aceea pădurea de aici e lipsită de faună, și în special de insectele, păianjenii și muștele care roiesc în regiunile tropicale, pentru că oaza aceasta e mult prea tînără ca să fi avut timp să ajungă și pe aici aceste gîngănii. Dar dacă am fi fost mai atenți, ne puteam da seama de la început că ne aflăm în regiunea Polului Sud fiindcă în pădure am găsit totuși muște, dar fără aripi. Or se știe că numai aici trăiesc aceste exemplare care s-au adaptat astfel vînturilor extrem de puternice ce bîntuie în regiunea Polului Sud. Trebuie să ne organizăm, Madeleine ! Oare alți albi n-or mai fi pe aici ? arunca Bujor priviri scrutătoare în jur. Instalațiile acestea moderne din Pol-city le-or fi ridicat numai patagonezii ? Cred că-i imposibil. Ei n-au cunoștințele tehnice necesare.
Poate că au lucrat și tehnicieni albi, dar dacă Machiavel i-o fi lichidat tocmai ca să nu divulge...
Și ce naiba o fi avînd nevoie guvernatorul de globul ăsta terestru ? schimbă Andrei vorba cînd vopsitorul reîntră în cameră.

Apoi pe șoptite :

- *De mîine vom forma o nouă echipă de lucrători. În ea îi vom strînge pe toți bunii noștri prieteni : comandantul, mecanicii, canadienii, bătrînul excowboy, Rajipur... Este bine să fim pe cît putem toți la un loc.*

CAPITOLUL XIII.

În care reapare un individ a cărui purtare intrigă întotdeauna.

În ziua de 16 noiembrie 1979, pe la ora 10,30 dimineața, trecă-torii grăbiți ai Clujului nu luară seama la femeia în mantou gri ce trecea cu pași rari prin fața statuii lui Matei Corvin.

Oricine ar fi privit-o cu puțină atenție ar fi observat însă că tînăra în mantou gri, cu mersul elastic și gleznele fine, era pradă unei profunde răscoliri interioare. Lupta din sufletul ei s-ar fi putut ghici de altfel și după ochii înlăcrimați cu care se prefăcea că privește indiferent monumentul din fața ei.

După ce trecu de cîteva ori agale prin fața statuii, după ce privi de repetate ori ceasornicul de mină, se hotărî în sfîrșit să plece mai departe.

Pașii ei o duceau mașinal spre casă. Cînd deschise ușa apartamentului, doi copilași o întîmpinară sărindu-i de gît.

- Mămico, bine c-ai venit ! Te-a căutat cineva la telefonul-televizor și a spus c-o să mai revină.

Într-adevăr nici nu-și scoase bine mantoul că sunete armonice de harfă vestiră tonul apelului binecunoscut al telefonului-televizor.

- Alo ! Dumneavoastră sînteți Isabela Bujor ? Încîntat să vă cunosc...

Aici Igor Savcirov din Verhoiansk.... Bună ziua! Am călătorit de la Paris la Rio de Janeiro împreună cu soțul dumneavoastră..

Isabela simți o împunsătură în inimă. Azi doar se împlinea anul de cînd Andrei Bujor îi fixase întîlnirea în fața statuii lui Matei Corvin spre a immortaliza în policromorelief o fotografie, cei unsprezece ani de căsnicie...

Telefonul acestui necunoscut îi răscolise mai rău durerea.

- Și eu am fost unul dintre pasagerii de pe bordul „Meteorului” în ziua fatală, reluă Igor. Regret mult cele întîmplate, stimată doamnă...

Urmă o pauză. Se vedea că Igor vrea să spună ceva, dar nu găsește cuvinte potrivite. În cele din urmă se decide :

- Eu... Mă rog... Poate vi se pare curios, dar aș vrea să vă cunosc personal... Aș avea să vă comunic cîteva lucruri importante.

Din partea soțului meu ? se miră Isabela.

Nu. din partea mea, dragă doamnă !

Nu știu ce ați putea să-mi comunicați...

- Oh, nu vă cer prea mult. Soțul dumneavoastră mi-a spus că sînteți so-ciabilă și...

- Ce-I mai amestecați și pe el în chestiunea aceasta?

- Dacă vă voi comunica ceva cu privire la soțul dumneavoastră, veți primi să ne întîlnim ?

Isabela simți că-i bate inima din ce în ce mai tare :

- Dacă-i adevărat că...

- Nici vorbă ! N-o să vă pară rău, vă asigur ! Atunci pe duminică în sala de așteptare a aerodromului Băneasa. Sosesc cu cursa de Paris, la ora 14.

CAPITOLUL XIV.

În care se pare că eroii noștri nu prea au noroc.

În dormitor la Pol-city, lumea se pregătea de culcare. Oamenii, obosiți de munca istovitoare din mină, stăteau pe marginea paturilor sau se duceau și veneau de la spălător. În curînd, rondul le va inspecta dormitorul ; ca de obicei, unul cite unul, oamenii vor mai **căsca**, se vor mai **întoarce** pe o parte sau pe alta **și apoi vor cădea** în somnul adînc și odihnitor al celor trudiți.

De mai bine de un an, foștii pasageri ai „Meteorului” lucrau în minele oazei de la Polul Sud. De cînd Andrei **Bujor** aflase misterul lui Pol-city, grupul nestrămutaților săi prieteni se frămîntau să găsească o ieșire, dar soluția nu era ușor de aflat. Era acum clar pentru ei că lucrau spre a asigura cu uraniu instalațiile ciupericii uriașe de produs frig. Știau scopul monstruos pentru care se construise ciuperca: distrugerea întregii lumi. Ceea ce era mai tragic era faptul că, deși cunoșteau toate acestea și-și dădeau prea bine seama că și ei, prin munca lor, contribuie la desăvîrșirea oribilului plan descreierat al celor doi maniaci, nu puteau în nici un fel împiedica desfășurarea lui.

În ziua cînd fu gata marele glob terestru construit pentru guvernator, Madeleine a avut neplăcuta surpriză de a afla **și la** ce slujește acest glob; pe el Machiavel urmărea înaintarea continuă a valului de frig. Era suficient să apese pe un buton, și o calotă glisantă de material plastic alb se lăța de la Polul Sud, treptat, spre ecuator. O mașinărie de ceasornic, minunat pusă la punct, mișca în așa fel obloanele calotei încît alunecarea lor putea fi reglată după voință, calota acoperind globul exact pînă la latitudinea dorită. În orice moment, deci, sinistrii conducători ai oazei puteau să aibă satisfacția contemplării lumii cotropite de lințoliul rece al gheții.

A fost, de altfel, o zi de mare triumf pentru Machiavel ziua cînd a „inaugurat” această „mică distracție” - reprezentare concretă și

convingătoare a diabolicei lor acțiuni.

Pe fața sa pergamentoasă se întinse un rînjit de totală satisfacție la vederea calotei care acoperise aproape întreaga emisferă australă, oprindu-se nu departe de tropice.

Machiavel, văzînd-o palidă pe Madeleine, rînji :

- Ți-e rău, madamme ? Ai lucrat cam mult în ultima vreme la acest

glob, dar eu **îți aduc complimentele mele**. E o capodoperă !

N-ai scăpat nici o insuliță, nici un atol. Ai păstrat proporțiile exacte chiar la scara asta neobișnuită. Sînt mulțumit. Ți acord două săptămîni concediu !

Madeleine ar fi avut poftă să-l plesnească sau să-i arunce cu ceva în cap, dar **socoti** că **s-ar putea da de gol** arătînd că știe mai multe lucruri decît își închipuie Machiavel și de aceea, înfigîndu-și unghiile în palme, se abțînu de la orice ripostă.

Tovarășii ei rămaseră de asemenea extrem de afectați cînd fură puși de ea în curent cu situația.

E mult mai grav decît ne-am închipuit, spuse don Rodrig. Și nu înțeleg de ce stă omenirea cu mîinile în sîn ? E revoltător, se indignă el ca de obicei.

Dar tot atît de revoltător e faptul că și noi stăm cu mîinile încrucișate ! spuse comandantul. Andrei, se adresă el telereporterului, cred că Pepitta trebuie să acționeze cu mai multă hotărîre.

- Adică cum ? întrebă Andrei. Am examinat cu ea toate posibilitățile.

Greva noastră nu Folosește la nimic; Machiavel are rezerve mari de minereu radioactiv. Revolta noastră ? N-avem arme.

Atunci excowboyul făcu un pas înainte :

- Am o fiolă, o scoase el din buzunarul vestei. S-o pună signorina Pepitta în mîncarea lui Machiavel.

Martin Anderson începu să rîdă.

Ca în literatura de duzină a comicsurilor de pe vremuri. Cum dracu ți-a venit ideea asta bună doar pentru răzbunarea amoroasă a unei muieri înșelate în dragoste !

La atingerea scopului nu mai stăm să alegem mijloacele, nu se dădu bătut excowboyul.

Nu-i vorba de asta, interveni Rajipur, dar ce rezolvăm prin otrăvirea lui Machiavel ? Abia deșteptăm bănuiele! Guvernatorul va strînge șurubul...

Trebuie să distrugem instalația ciupericii centrale. Scopul nostru nu e lichidarea unuia sau altuia dintre cei doi paranoici, ci să scoatem din uz instalația de produs frig, luă iar cuvântul Madeleine. Inima acestei instalații e sala reactorului principal din ciuperca centrală, vorbi Andrei Bujor. Din păcate numai un specialist poate cauza o blocare mai îndelungată a acestui reactor.

- Să-l aruncăm în aer, propuse tumultuos don Rodrig.
Crezi că un reactor atomic se aruncă în aer cu dinamită, cum ai face cu un pod sau cu o clădire? dădu din umeri comandantul. Nu uita că o dată cu el am face și noi „explozie” prin energia radioactivă ce s-ar dezlănțui în acest caz. Și pe urmă, fie și așa : dacă e vorba de un scop nobil, viața noastră nu contează. Dar o instalație cu puterea acesteia dacă explodează ar putea produce - cine știe - distrugerea instantanee a întregului pământ cu toată suflarea de pe el... Adică tocmai ceea ce vrem noi să împiedicăm.
E clar, dădu canadianul aprobativ din cap. asemenea mijloace extreme nu-s preferabile

Cred că efortul nostru trebuie să se îndrepte momentan în a semnala restului lumii locul exact de unde pornesc catastrofalele valuri de ger, conchise Madeleine. Dacă ar ști dincotro vine primejdia, omenirea ar putea s-o combată. Se vor găsi mijloace tehnice superioare care să contracareze acțiunea mașinii de produs frig. Cred că dacă putem semnala aceste lucruri omenirii, sîntem pe jumătate salvați, și noi, și ei. -Sînt convinsă că aici e cheia problemei. Nu vedeți că cea mai mare grijă în Pol-city e să fim cît mai izolați de restul lumii? Dacă-am construi un aparat de radioemisiune cu care să încercăm legătura cu restul lumii ? Telegraștii dumitale nu ne-ar putea ajuta? se adresă ea comandantului.

Uiti că aparatele noastre de radioemisiune și recepție de pe „Meteor” au fost blocate tocmai de instalațiile de la Pol-city din momentul în care am intrat în zona lui de ghidaj? Și apoi crezi că Machiavel n-are aparate de înregistrare a unor eventuale emisiuni „clandestine” transmise din Pol-city ?
Ce n-aș da ca oaza aceasta să fie înconjurată de un ocean ! declară canadianul oftînd. Am fi aruncat o sticlă cu coordonatele insulei, iar curenții apei ar fi dus-o poate în mîinile... Ah, strigă el deodată, și-și chemă tovarășii aproape. Am o idee...

Cercul se strînse.

- îmi amintesc că în pădure am văzut ghighirițe polare...

Spuneai că vin din Groenlanda...

Exact ! Ele migrează de acolo; în fiecare an fac ruta aceasta dus-întors. În curînd ghighirițele vor migra în nord...

Ei și ? Vrei să ne urcăm în spinarea lor ca Nils Holgerson, care a zburat cu gîștele sălbatice! îl zeflemisi don Rodrig.

Canadianul îi aruncă o privire nu tocmai plăcută :

- Ai cam multă imaginație... Eu sînt mai modest în privința asta. Mă gîndeam să prindem cîteva bilețele de aripile sau piciorușele ghighirițelor, poate vor cădea în mîini bune!

Din privirile celor de față se vedea că ideea lui Martin surîdea tuturor.

A doua zi, canadianul și excowboyul se furișau prin pădure în-delețnicindu-se cu o ocupație copilărească : puneau prin copaci lațuri de prins păsările. Numai Pepitta și Madeleine știau cîte fire își smulseseră din frumosul lor păr ca să aibă cei doi din ce face prinzători.'

Dar rezultatele nu fură pe măsura așteptărilor: abia prinseră trei ghighirițe într-o săptămînă. Se pare că păsările nu erau proaste și rupeau lațul cu ciocul.

- Ne-ar fi trebuit păr din coadă de cal! Cu asta făceam treabă în copilăria mea..., conchise Martin.

Madeleine zîmbi :

- Dacă-aș avea puteri ca-n poveste, mi-aș preface părul într-o coadă stufoasă de cal!

În acea seară urma să dea drumul ghighirițelor prinse. Pregătiseră biletele:

„Către orice om de bine! Valul de frig ce amenință omenirea e produs de o instalație corespunzătoare funcționînd la Polul Sud (latitudine sud, 88°15, longitudine vest, 60°47 18"). Predați acest bilet autorităților.

Grupul pasagerilor de pe bordul
«Meteorului» dispărut **la** 16.XI.1978."

Ghighirițele erau ținute de canadian într-o ladă sub pat. După ce rondul își făcu obișnuita inspecție, iar oamenii începură pe rînd să adoarmă, cîteva umbre se strecuraseră tiptil printre paturi, adu-nîndu-se în spălătorie.

Le-ai adus ? întrebă pe șoptite Andrei.

Le am în sîn, sub pijama ! răspunse Martin. Nici n-au cîrîit bietele păsări.

- *Iată tubulețele cu bilețelele respective, le înmînă Madeleine. În acest moment, o umbră apăru la fereastră și o voce reținută și speriată șopti:*

- *Pst! Alo! Andrei! Madeleine! Aici sînteți ?*

Da, signorina ! Dăm drumul ghîghirițelor! se apropie Andrei cu o pasăre de fereastră.

Nu dați drumul nici unei păsări ! șopti Pepitta grăbită. În-toarceți-vă în dormitor imediat!

De ce, signorina ? se apropie și Don Rodrig de fereastră. Nu văd de ce...

- *Andrei, îl apucă Pepitta de braț strecurîndu-și mîna prin fereastră, te implor, renunță!... Sînt pe urmele voastre... Am riscat totul ca să vin să vă vestesc...*

În clipa aceea, în prag apăru Machiavel însoțit de o gardă.

- *Bună seara, amicii mei! îi zeflemisi el. Ce parloar potrivit ați găsit ca să vă schimbați impresiile! Și dumneavoastră signorina, dacă aveți nevoie de un braț protector, ați făcut o alegere greșită. Individul a cărui mînă ați strîns-o adineauri e mult inferior dumneavoastră.*

Buimăciți, Andrei și Pepitta abia atunci își dădură seama de gravitatea situației; Machiavel i-a văzut împreună ! Pepitta suspină și-și trase mîna.

Andrei nu știa ce să facă cu pasărea pe care o ținea la piept. Madeleine Marquand vru să înghită tubulețele cu bilețele, dar Machiavel o zări:

- *Fii cuminte, madamme ! o împiedică el și, răsucindu-i brațul, i le luă din palmă.*

Apoi ironizînd-o :

- *N-ai dumneata atîtea fire de păr în cap cîte păsărele sînt la Pol-city! între timp ridică bluza pijamalei canadianului:*

Numai atîtea ? făcu el pe deziluzionatul. Și întorcîndu-se spre profesoară : Merita oare să „chelești” pentru cîteva sărmane păsărele ? De ce nu mi-ai spus mie ?

*Îți dădeam eu și papagali, și sticleți, și pițigoii, și tot ce **vrei**.*

Pe urmă desfăcu un tubuleț:

Aha, aveți chef de corespondență ? rînji el și citi în fugă un bilețel.

Perfect! îndoii el bilețelul și-l puse înapoi în tub. Se cunoaște **că** aveți o profesoară de geografie printre voi! Coordonatele **lui Pol-city** sînt exacte! Felicitările **mele!**

Deodată însă făcu doi pași și se propti în fața lui Andrei. De pe chipul lui Machiavel căzu masca prefăcătoriei. În ochii săi se citeau acum ură și perfidie :

- *Și dumneata, făcu un gest nerăbdător cu mîna către tele-reporter, faci pe prim-amorezu! ? Nu crezi că ți-ai ales o parteneră care nu-i de nasul dumitale ?*

*Pepitta dispăru de la fereastră. Probabil o luaseră oamenii **ui** Machiavel sau fugise, ceea ce era tot una, fiindcă de ei tot nu putea scăpa.*

*Andrei răsuflă adînc **Se** simțea **ca** și cum ar fi avut un căluș în gură. Se temea să spună ceva ca să nu descopere față de patagonez indicii pe care acesta nu le cunoștea. Se hotărî să rămînă **mut**. Socotea că-i tactica cea mai **bună** deocamdată.*

Machiavel își zburli mustața :

- *Am să-ți dau un amor, să **nu**-l poți duce !*

Făcu un pas înapoi, și privirile îi căzură asupra excowboyului :

- *Ți-ai uitat meseria, bătrîne ! De ce n-ai șters „urmele” ? Și scoțînd din buzunar un pumn de lațuri de prins păsărele:*

- *Ați umplut toți copacii și le-ați lăsat acolo ca să vadă toată lumea ce a început să crească în pomi la Pol-city!... Te-ai ramolit, cowboy! ! Ai uitat că ai de-a face cu „pieile roșii”.*

În cele din urmă, făcu un gest cu mîna către gardă:

- *Conduceți aceste ilustre figuri acolo unde căutau cu lumînarea să ajungă și nu găseau cum!*

Grupul ieși din spălătorie flancat de garda lui Machiavel și porni spre mină. Intrară în ascensor, dar se opriră pe la jumătatea coborîșului. Machiavel le ură noapte bună și închise ușa ascensorului în urmă, iar ei porniră pe o galerie.

De o parte și de alta erau uși. Rînd pe rînd, garda vîra cîte un arestat în celula dîndărătul unei astfel de uși.

Cînd fu împins în celulă, Andrei zări la lumina slabă a unui bec electric doi bărbați întinși pe paturi. Cei doi îl priviră cu interes. Andrei îi puse repede în curent cu cele întîmplate. Apoi află și de la ei - cei doi se numeau Dickson și

Steinberg - că erau închiși de vreo doi ani, că în închisoare mai zac vreo două duzini de oameni albi, ingineri și tehnicieni, pe care Alvarez y Sevilla i-a momit cu sume mari de bani la început ca să semneze contracte prin care se angajau să lucreze șase luni la minele sale. Au fost îmbarcați pe un avion și duși într-un loc necunoscut - mai târziu au aflat că-i Polul -, unde au lucrat la instalarea unor reactoare uriașe. Dickson, de altfel, fusese mai înainte prieten bun cu Sevilla, făcuseră chiar facultatea împreună. Când a aflat - căci pînă la urmă ca specialist tot și-a dat seama de scopurile urmărite de Sevilla, - era prea târziu. Instalațiile, în partea lor cea mai importantă, erau terminate. Atunci s-au dus cu toții la Sevilla și i-au cerut să le dea banii și avionul spre a se întoarce acasă, învinuindu-l că i-a înșelat.

Sevilla s-a prefăcut că le primește condițiile, dar în aceeași noapte i-a arestat și i-a vîrît în celulele unde stau de atîta amar de vreme.

- întotdeauna am sperat, mărturisi pe un ton amar Dickson, că se va găsi cineva care să deoace planurile acestui descreierat. Și iată că n-avem noroc !

În aceeași noapte, Machiavel avu o explicație cu Pepitta :

Mă iertați, signorina, se plimba el tacticos prin cameră încercînd să afișeze un aer independent, mă iertați, vă rog, că m-am prezentat la un rendez-vous pe care nu mi l-ați acordat... Dar așa-i în viață: nu-i pentru cine se pregătește, ci-i pentru cine se nimerește...

Ne-ați urmărit de mult ? îl înfruntă Pepitta.

Spre binele dumneavoastră, signorina, și al lui don Alvarez, bineînțeles. Nici nu știu dacă trebuie să-i aduc la cunoștință că sînteți amestecată în toată afacerea asta sentimental-dramatică. S-ar înfuria rău. I-ați strica liniștea, zău așa! Însă vă dați seama, signorina, că ceea ce ați făcut este trădare ?

Numește-o cum vrei!
Îndrăgostiților trebuie să li se ierte mult, fiindcă mult au iubit! exclamă Machiavel, oprindu-se pe loc.

Ce vrei să spui ?

Îl iubiți pe telereporterul acela...

Machiavel rosti aceste cuvinte cu teamă parcă, iar privirile sale, care pînă atunci priveau ținta în ochii Pepittei, acum căutau pieziș.

Vorbești prostii! Nu iubesc pe nimeni! Machiavel deveni dintr-o dată extrem de vesel:

Pe nimeni ? Nici pe telereporter ?

- **Absolut pe nimeni! Și nici pe dumneata, mai ales pe dumneata !**

Declarația aceasta, departe de a-l dezamăgi, îl făcu și mai expansiv :

- **Sînt fericit, signorina, voi el s-o apuce de braț, dar argentinieana se refugie în colțul opus, sînt fericit că nu v-ați dat încă nimănui inima. Eu am răbdare, aștept, sper... Va veni ziua cînd mă veți prețui, cînd veți vedea cît sînt de puternic, de nobil, de bun...**

Apoi, deodată, fulgerat de-o bănuială:

- **Și totuși nu cred... Mi s-a raportat tot! Camerista dumitale ți-a luat bijuteriile, dar în același timp m-a prevenit și pe mine... V-ați întîlnit de cîteva ori... V-am lăsat nestîngheriți ca să aflu cît mai multe... Vrei să fugi cu el, probabil ! Vă iubiți și aici nu puteți fi fericiți. Dar degeaba fugiți - valul de frig vă urmează oriunde, făcu el încă un pas spre Pepittă, și dacă nu vă dau drumul, n-o fac pentru că n-aș fi sigur de sfîrșitul vostru, ci pentru că te iubesc, signorina. Au trecut atîția ani de cînd te-am cunoscut, și mi-a atîțat și mai mult pasiunea. Signorina, căzu el în genunchi, și fizionomia sa umilită avea aerul unui ciine bătut ce se tîrăște la picioarele stăpînei, acordă-mi inima dumitale, fă-mă fericit și-ți va sta o lume la picioare. Puterea mea și divina dumitale frumusețe se vor uni pe veci în tot ce poate fi mai superb pe acest Pămînt. Istoria va începe cu noi și va sfîrși cu noi căci nimeni nu ne va întrece vreodată în măreție !**

Pepitta îl privea cu un dispreț suveran.

Aproape că-i venea să-l izbească cu tocul pantofilor.

- Mă plectisești ! Ridică-te ! Pleacă! șopti ea cu buzele strânse. Machiavel îi cuprinse picioarele cu brațele și încerca să i le acopere cu sărutări.
- Cere-mi orice, iubito, orice, mă înțelegi, dar fii a mea! Îți cerșesc această iubire, nu mi-o refuza! Sînt în stare să fac orice pentru tine...

Pepitta căută să-și debaraseze pulpele de îmbrățișările pătimase.

Faci orice pentru mine ? Orice ?

Jur că orice, își îngropă el obrazul într-un colț al fustei.

Atunci eliberează imediat pe arestați ! Machiavel rămase perplex :

Pe toți ?... Chiar... pe... toți ? bâlbîi el.

Absolut pe toți !

Și pe... telereporter ?

Și pe el !

Atunci Machiavel sări în sus. Fața i se schimonosi iar:

- Aha, urlă el amenințînd cu pumnul, ăsta ți-e visul : să-ți scapi amantul ! Ei bine, Manitu, marele zeu al străbunilor mei, mi-e martor că le voi da drumul tuturor, numai lui nu. Telereporterul n-o să mai vadă lumina zilei. Ți-o jur !

Și, clătinîndu-se ca beat, fugi pe ușă.

CAPITOLUL XV.

Care va fi o surpriză pentru noi.

- îmi permiteți să mă recomand: Igor Savcirov, detectiv din Verhoiansk !

Cel care spusese aceste cuvinte nu era altul decît binecunoscutul nostru Igor Savcirov, care se dăduse rînd pe rînd ba inginer cultivator de lăcuste, ba reprezentantul comercial al firmei „Holod”. ba meteorolog amator. De data asta, el se prezenta în noua sa calitate șefului teleredacției posturilor române de televiziune.

În același birou era și Isabela Bujor, pe care Igor o adusese de la aeroportul Băneasa, unde se întîlniseră cu o oră mai înainte.

Ușa biroului se deschise, și în prag apărură meteorologul Ion Vîlsan, cu o telegramă în mînă. Igor îl văzu, îi întinse mîna și-l pofti să ia loc !

- Eu v-am chemat și-mi pare bine că ați sosit punctual. Gazda noastră, se întoarse el spre șeful teleredacției, o să ne scuze că am fixat tocmai acest birou ca loc de întîlnire. Dar n-am avut prea mult timp de pierdut.

Apoi, așezîndu-se la rîndu-i pe scaun, ceru șefului teleredacției să dea dispoziție ca nimeni să nu-i mai tulbure vreme de cel puțin o oră.

- Vedeți aceste fotografii ? scoase el în sfîrșit un teanc de poze din buzunar risipindu-le pe birou.
Recunoașteți figurile ?

Vîlsan luă una:

Da, e o prietenă... O argentiniană... Dumneata însuși mi-ai comunicat că a dispărut în catastrofa aeriană a „Meteorului”.

Exact! luă Igor fotografia și o puse deoparte. Să încep de la... început, dragii mei... În primăvara anului 1978, în taigaua siberiana a sosit un vîntător străin...

Un om cu părul nins, contrastînd puternic cu chipu-i deloc îmbătrînit. Își spunea profesor Saratoga. Și eu sint un pasionat vînat, dar mai presus de toate îmi place profesia mea de detectiv: o ador ! Nu știu, dar probabil din cauza unei „tare” profesionale, văd mereu în jur numai „afaceri senzaționale”. Intuitiv, cu acest „al șaselea” simț, „am mirosit” că profesorul Saratoga e „un caz”. L-am urmărit îndeaproape. M-a intrigat în primul rînd că nu ucidea nici un animal și că le prindea de vii, deși nu era nici director de circ și nici de grădină zoologică. Apoi am observat că vînatărea nici nu-l pasiona. Ceea ce-l interesa erau observațiile asupra climei și în special aduna da'te asupra unor fenomene particulare de frig... Nu vreau să înșir toate etapele cercetărilor mele. Vreau să vă expun numai concluziile la care am ajuns după aproximativ un an de cercetări în America de Sud. Am stabilit că profesorul Saratoga e una și aceeași persoană cu inginerul Alva-rez y Sevilla, un inventator din America de Sud, care a înnebunit din pricina unor șicane făcute de marile concerne.

Priviți aceste fotografii, le întinse el două. Aici e un om cu mustață mică neagră, după portul spaniol. Aici e altul cu barbișon și părul nins. Un fotograf mi-a retușat clișeul persoanei cu barbă. Prin acest mic truc, am văzut că cele două persoane sînt identice.

Convingeți-vă și dumneavoastră!

Fotografiile trecură din mîna în mîna.

De asemenea, urmă el, am stabilit în mod neîndoios că signorina Pepitta Saratoga e fiica lui Alvarez y Sevilla și deci implicit a lui Saratoga.

Apoi întorcîndu-se spre Vîlsan:

- Signorina Pepitta și-a întrerupt brusc studiile în Elveția, unde ai cunoscut-o dumneata, în clipa cînd a primit vestea internării tatălui ei într-un ospiciu de alienați mintali...

Și ducînd mîna în buzunarul interior al hainei :
Iată o scrisoare care vă aparține. Este cea pe care v-am transmis-o la telefonul-televizor. Cred că Andrei Bujor trebuie să fie foarte supărat pe mine pentru trucul de care m-am folosit atunci... După ce i-am „sustras” scrisoarea, am șters-o repede din avorachetă căci îmi era frică ca Andrei să nu observe dispariția scrisorii din buzunarul său. De fapt am avut mare noroc... Dacă n-aș fi coborît atunci, înaintea lor, cădeam și eu în cursa profesorului Saratoga și m-aș fi aflat și eu, azi, prizonier la Pol... Apoi Igor le relatează pe scurt mersul cercetărilor sale din America și, în sfîrșit, concluziile la care a ajuns:

Deci, la Polul Sud, există o instalație infernală căreia îi datorăm valul de frig ce amenință azi lumea. Niște demenți țin captivi pe foștii pasageri ai avorachetei „Meteor”.

Cîteva secunde domni tăcere. Apoi Isabela întrebă:

- Crezi într-adevăr că pasagerii de pe „Meteor” mai trăiesc ? Șeful teleredacției se grăbi să răspundă, deși nesolicitat:

- Cu siguranță ! Cel puțin pe Andrei Bujor nici nu mi-l închi-pui altfel ! E un om și jumătate. Nu se lasă el așa ușor biruit de împrejurări potrivnice!

Isabela se luminează în sfîrșit la față :

Un lucru mă întreb însă : de ce pînă în prezent nici un avion dintre cele trimise în căutarea avorachetei „Meteor” sau dintre cele ce zboară uneori deasupra Polului Sud spre a sonda atmosfera în vederea prognozei meteorologice n-a dat peste instalațiile inginerului Sevilla ? Dar instalațiile moderne de radar...?

Fiindcă inginerul are posibilitatea de a crea deviații avioanelor ce survolează Polul. O abatere de cîteva

sute de kilometri la stînga sau la dreapta face practic imposibil de reperat în condițiile de zbor de la Polul Sud, unde există aproape în permanență un plafon de nori compacți ce împiedică vizibilitatea solului.

Pe de altă parte, Polul Sud nu e încă des survolat. Avorachetele intercontinentale au altă rută. A fost, într-adevăr, bine ales din acest punct de vedere. Se află izolat în afara itinerariilor obișnuite ale transporturilor terestre, maritime sau aeriene. Polul Nord e mult mai frecventat. Apoi, lansînd de la Polul Sud valul de frig, Sevilla i-a dat un curs cît se poate de firesc. Nimeni n-avea cum presupune că un val de frig pornit de aci ar fi un fenomen artificial și nu unul cît se poate de natural. Fără sezisarea signorinei Pepitta n-am fi bănuît multă vreme, desigur, nimica... Vilsan se mișcă în scaun. Ascultase pînă atunci fără să scoată nici un cuvînt.

Se vedea bine că era stupefiat mai cu seamă din cauza acelei părți din relatarea detectivului care dezvăluise filiațiunea dintre dementul inginer de la Pol și Pepitta.

- Signorina trebuie să se afle într-un greu impas, continuă Igor. De cîteva ori a încercat să vă dezvăluie taina valului de frig și dacă tatăl ei n-ar fi ^{luat-o} imediat de la Paris cu el în „Meteor”, fără ca ea să se fi așteptat la aceasta, sînt sigur că ar fi sosit la București pentru a vă mărturisi tot ce avea pe inimă, încercă el să-l îmbărbăteze pe Vilsan.

Se făcu iar o pauză. Igor își strînsese fotografiile și le vîrî în buzunar. Apoi vorbi iar :

Pînă acum întregul meu efort s-a concentrat în depistări. Am lucrat de unul singur, în cel mai mare secret, așa cum o cer canoanele meseriei mele spre a asigura succesul cercetărilor. Acum am-dezlegat enigma. Problema ce se pune de acum încolo mă depășește.

Mie mi se pare o chestiune foarte simplă ! spuse șeful tele-redacției. Vrem să împiedicăm pe descreierații de la Polul Sud să-și continue nefasta operă; vrem să salvăm pasagerii „Meteorului”.

- Perfect! aprobă Igor. Dar crezi că-i simplu ?

Vilsan, care se ținuse deoparte de discuție, interveni :

- Propun să cerem Uniunii Interparlamentare sprijinul ei în această problemă. Să ne dea vase, avioane, oameni și în general tot ce e necesar pentru o campanie la Polul Sud. Sînt sigur că ne va ajuta. În fața unei forțe de asemenea proporții, nebunii de la Pol vor capitula.

Igor le făcu un semn să vină mai aproape :

- Fiindcă sîntem la capitolul destăinuirilor, să-l epuizez în întregime...

Apoi cu un aer de scuză:

- Vedeți, chiar de la început, de cînd mi s-a părut ciudată purtarea lui Saratoga în taigaua siberiană și am adus la cunoștință superiorilor mei impresia mea, depistările mele au fost urmărite și susținute îndeaproape de forul de resort din țara mea. Pe baza rapoartelor mele înaintate de superiorii mei Uniunii Interparlamentare, s-a pornit încă de acum două luni o expediție de cucerire a Polului Sud. Expediția s-a făcut în cel mai mare secret spre a nu produce panică în omenire... Dar n-a reușit. De aceea se păstrează încă taina ei. Să fiu mai explicit :

La 20 septembrie 1979, dincolo de cercul polar austral, un convoi de tancuri și săniile elicopturate înaintau vijelios pe zăpadă spre sud... Era expediția creată de Uniunea interparlamentară...

Și deodată prima sanie, cea din frunte, explodă și sări în aer de parcă ar fi trecut peste o mină. A doua avu aceeași soartă. A treia încercă să oprească, dar

totuși prea târziu. Abia a patra izbuti să frîneze. Cînd lungul șir al celor cîteva sute de vehicule încremeni în zăpadă și oamenii dădură buzna spre locul accidentului, fiecare individ care trecea dincolo de prima sanie exploda în mii de bucățele de parcă ar fi avut o bombă atomică în piept.

Generalul Spigler, care comanda convoiul, ordonă retragerea. La consfătuirea ce urmă, deciseră să trimită avioane în recunoaștere. Nici un avion nu s-a mai întors. Toate se prăbușeau din cauze necunoscute de cum treceau de paralela 72.

Atunci s-a dedus că dementii folosesc o armă de luptă nouă care distruge tot ce intră în raza sa de acțiune. Expertii chemați în grabă nu putură decît să constate că, datorită manevrării și declanșării de la distanță a unor energii nucleare dispuse ca un baraj de-a lungul paralelei 72, orice înaintare spre Polul Sud, terestră sau aeriană, era deocamdată imposibilă. Trebuiau găsite întii metode de apărare contra acestei arme, pentru ca abia după aceea să se încerce forțarea acestei zone mortale. În consecință generalul Spigler dădu ordin de retragere...

Așa se sfîrși primul asalt al Polului Sud, devenit astfel polul intangibil.

Cîteva minute nimeni nu scoase o vorbă. Și cu cît trecea timpul, cu atît fiecare își dădea mai bine seama de îngrozitorul pericol ce-l amenința.

CAPITOLUL XVI.

*Care demonstrează
cum o știință
nouă, întemeiată
de un savant
român, deschide
calea, spre Polul
Sud.*

Motivele care au determinat ca expediția generalului Spigler să se facă în secret au fost simple:

În primul rînd era de dorit să nu se facă zarvă în jurul expediției pentru ca cei din Pol-city să fie luați prin surprindere. Dacă posturile de radioteleviziune ar fi lansat în lumea întreagă știrea pregătirii acestei campanii, atunci dementii de la Pol ar fi fost preveniți, și elementul surpriză, pe care generalul Spigler conta atît de mult. n-ar fi intrat în joc (dar s-a văzut că Poi-cityul își luase din vreme măsuri de apărare, pentru orice eventualitate).

Pe de altă parte, valul de frig începuse să producă grave perturbări pe glob, și zilnic soseau din sud mii de refugiați ce-și abandonau casele și pămînturile, uzinele și instituțiile, locul de muncă și țara natală. Totuși, necunoscîndu-se încă prea bine cauzele acestei calamități, toată lumea trăgea speranța că ea este numai temporară și că în curînd fiecare se va întoarce acasă, indicîndu-se adevărata cauză a valului de frig, s-ar fi produs poate o panică de nedorit în asemenea momente.

- Vă închipuiți ce s-ar întîmpla într-un tren dacă pasagerii ar afla că mecanicul e nebun și nu ține seamă de semnalele de oprire din stații, argumentă un membru al Uniunii interparlamentare, și toată adunarea îi dădu dreptate.

Dar eșecul expediției agrava situația. Multă vreme, lucrurile nu mai puteau fi ascunse. De altfel începură să și circule diferite zvonuri. Cu toate că li se ceruse ziaristilor să nu acorde nici o atenție acestor zvonuri, cițiva, de dragul ineditului, se cam făcură ecoul acestor șoapte, iar unele posturi de radio difuzară cîteva interviuri cu foștii soldați din expediția

generalului Spigler. Cum însă soldații nu cunoșteau țelul final al expediției, ci doar accidentul de la paralela 72, datorită căruia s-au întors, chestiunea fu repede mușamalizată. Totuși personalități din ce în ce mai marcante cereau stăruitor explicații și nu se mai arătau dispuse să considere această chestiune ca o problemă „tabu”.

Se mai făcură câteva tentative prudente, izolate, în cel mai mare secret, de forțare a zonei dezagregante, de la paralela 72, dar ele nu dădură nici un rezultat. Dimpotrivă, la un moment dat, observatorii trebuiră să se ascundă în pripă la adâncime de câțiva metri sub pământ - unde barajul n-avea eficacitate - fiindcă cei de la Pol-city îl extinseră cu câțiva kilometri mai departe.

Aceste tatonări eroice constituiau un gest de abnegație anonim și spontan ce merita toată recunoștința umanității, dar, din păcate, nu fu eficient.

Totuși timpul n-aștepta.

Și cine știe cum s-ar fi sfârșit acest dramatic episod din istoria omenirii dacă n-ăr fi intervenit într-o zi un fapt nou. El dădu imediat un alt curs evenimentelor și evită, cel puțin pentru moment, haosul ce s-ar fi produs în mod neîndoios dacă lumea află „adevărul-adevărat”.

Cum se întâmpla adesea în viață, dezlegarea unor fapte mari pornește de la lucruri mărunte, câteodată fără o legătură manifestă cu problema în cauză. Într-o zi Vîlsan avu ideea că, spre a se ajunge la Pol, ar putea fi folosite galeriile subpămîntene - de natură vulcanică sau de altă natură. Această idee se dovedește pozitivă, căci iată ce credea despre ea Nerva Tibu, cercetător principal al Institutului de speologie „Doctor Emil Racoviță”:

- Avîntul luat de speologie - o știință relativ tină, cu o ramură și mai tină, biospeologia, fundamentată de savantul român Emil Racoviță - ne-a permis să întocmim hărți ale peșterilor, cavernelor și galeriilor subpămîntene croite de lava vulcanilor sau de scurgerea și infiltrațiile apelor de-a lungul mileniilor. E drept că pentru Polul Sud nu avem încă astfel de hărți, dar după ultimele cercetări - și-mi amintesc de un articol apărut nu de mult în „Tribuna speologică” - este aproape sigur că subsolul Polului Sud trebuie să fie brăzdat de o rețea de astfel de galerii de natură vulcanică, mai ales că la Polul Sud vulcani enormi în erupție există și astăzi, declară în încheiere tinărul cercetător consultat de Vîlsan.

Așa se explică cum, la cîtăva vreme după această convorbire, două elicoptere coborau prevăzătoare pe insula Petru întii, cu două grade în afara blestematului baraj dezagregam de la paralela 72. Pasagerii începură imediat cercetările și, potrivit calculelor făcute, dădură peste o peșteră care îi conduse în craterul astupat al unui vulcan stins de milioane de ani.

Aici cercetătorii se opriră. O parte urma să pătrundă mai departe în măruntaiele pămîntului, alta se întorcea la suprafață. Douăzeci și patru de inși, avînd printre ei și pe Nerva Tibu și Vîlsan, aveau să pornească în lungă și riscantă călătorie subpămînteană spre a ajunge la Pol. Aveau de parcurs aproximativ 16 grade, deci mii de kilometri de drum orbecăind prin întunericul subpămîntean. După indicațiile da'te în grabă de cei mai renumiți speologi din lumea întreagă și potrivit unei hărți făcute mai mult din deducții, grupul acesta de sacrificiu trebuia să ajungă abia peste cîteva luni undeva în preajma instalației profesorului Saratoga dacă obstacolele de netrecut nu i se vor ridica în cale.

Pentru obstacole mai mici, expediția era înarmată cu aparate ultramoderne de sfredeliț tuneluri, de aruncat în aer blocuri de piatră, de pompat apa etc. Legătura cu restul lumii urma să se facă printr-un fir telefonic pe care expediția trebuia să-l lase pretutindeni în urma ei. Cei care rămăneau pe insulă aveau misiunea de a recepta și a transmite mai departe veștile primite.

În momentul despărțirii celor două grupuri, în privirile tuturor se putea citi hotărâre și bărbăție, dar și o oarecare strângere de inimă. Avangarda aceasta de sacrificiu avea o misiune de care depindea viitorul omenirii!... Cei care rămăneau îi invidiau pe cei care plecau, bineînțeles cu o pornire sinceră de simpatie, pentru că toți înțeleseseră importanța istorică a sarcinii lor.

+ *

Grupul A.G. (avangardă) - așa se numea grupul pornit la drum, spre deosebire de grupul I.P. (Insula Petru), care rămăsese pe loc - se despărți și el curînd în două : o ceată de patru inși, printre care și Vîlsan, o luă înainte, în recunoaștere, restul urmînd să vină la o distanță de cîteva ore. Echipa celor patru nu purta la ea decît strictul necesar de echipament pentru a putea înainta cu ușurință. Bagajele A'G-ului fură de altfel de la plecare repartizate uniform celor 24 de oameni. Fiecare ducea în spinare 15 kilograme.

Bineînțeles că din această cantitate cea mai mare parte o compuneau alimentele alese cu grijă spre a conține sub formă concentrată maximum de calorii posibile. De un lucru scăpasera să-l mai care cu ei - altfel ar fi fost o problemă - și anume apa.

Sub pămînt există o rețea de ape curgătoare poate mai vastă decît cea de la suprafață, și era exclus ca grupul nostru să nu găsească în drumu-i cantități îndestulătoare cu care să se aprovizioneze măcar la cîteva zile o dată.

Echipa cercetașilor era compusă din Ion Vîlsan, geologul Ibrahim El Oran din Teheran, speologul doctor Frederick Kuntze, de la Institutul de speologie din Frankfurt pe Main, și exploratorul arctic sovietic Ilya Papanin, unul dintre nepoții renumitului Papanin, care prin 1937 a petrecut doi ani pe un sloi de gheață în derivă la Polul Nord.

Singura încărcătură pe care o duceau era aceea a firului telefonic. Dar "bobina care conținea 100 kilometri de fir nu cîntărea nici un kilogram", deoarece firul era fabricat dintr-un aliaj special care nu numai că-l făcea extrem de ușor și de elastic, ci și asigura o perfectă conductivitate electrică.

Primele zile, marșul a decurs conform prevederilor. Nici un obstacol nu li s-a ivit în cale. Galeriai subpămîntene aveau în general o ușoară înclinație - între 3° și 5° - și coborau constant. Totuși nu se aflau la mai mult de 150-200 m sub pămînt, cel puțin așa susținea inginerul Franz Muller, operatorul topometric al expediției, specializat în măsurători miniere în bazinul carbonifer al Ruhrului.

Pereții galeriilor erau acoperiți cu lavă și cenușă, dar membrii expediției nu-și pierdura timpul pentru observații geologice, speologice sau paleontologice speciale.

Așa precum, de altfel, de mult se știa, întâlneau obișnuita faună a cavernelor subpămîntene, viețuitoare adaptate veșnicului întuneric, lipsite de ochi, în schimb cu receptoare senzitive la alte impresii decît cele luminoase, cu care se orientau destul de bine în mediul ambiant, căutîndu-și hrana, înmulțîndu-se și ferîndu-se de dușmani.

La sfîrșitul celei de-a patra zile de marș, galeria îi conduse într-o cavernă imensă cu enorme stalactite

În centrul peșterii se afla un lac ce acumula apele unei pînze de apă subterană. Lacul avea spre sud o cascadă de scurgere. În noaptea aceea poposiseră pe marginea acestui lac. Gustară apa: era apă minerală, încărcată cu apreciable cantități de sodiu și de oxizi de fier ; de aceea avea chiar o culoare roșiatică. Înaintaseră o sută de kilometri de la punctul de plecare, urmînd cu mici zig-zaguri calea sudului.

Adîncimea la care se aflau era de 187 metri.

A doua zi constatară că, în partea opusă locului unde poposiseră, lacul își scurgea apele întii printr-o cascadă, apoi printr-un rîu lat de cîtiva metri și nu prea adînc, ce se continua într-o galerie destul de largă.

Montară bărcile de cauciuc și le lansară pe apă. Ideea fu excelentă. Curentul apei îi ducea cu o viteză de 4 kilometri pe oră, fără ca ei să facă alt efort decît acela de a ține cîrma. E drept că una dintre bărci fu străpunsă de un colț de stîncă, însă un petec de cauciuc pus la repezeală astupă repede gaura. Apoi rîul se adînci cu aproape un metru și jumătate, și

primeidia stîncilor dispăru. Cu bărcile înaintau extrem de repede. Făceau zilnic aproape 100 kilometri. După o săptămîna de călătorie se îndreptară mult. Membrii „A.G.” și „F.I.” se îndreptară în noaptea în barca fiindcă nu găsiseră nici o cale, iar cel din față, care conducea grupul, se îndreptă în direcția marelui lac, unde se aflau cu grupul. Ei în direcția marelui lac, unde se aflau cu grupul. Ei în direcția marelui lac, unde se aflau cu grupul. Ei în direcția marelui lac, unde se aflau cu grupul.

Inginerul Franz Müller, topometristul expediției, îi anunță într-o zi că trecuseră de paralela 72. Se aflau acum la circa 800 metri sub pămînt. În minele din Transvaalla această adîncime minerii lucrează la o temperatură foarte ridicată, fiind stropiți continuu cu apă spre a se răcori.

Dar prin galeriile prin care treceau ei, temperatura oscila între plus 23 și 24 de grade, iar apa era căldică, numai bună de îmbăiat.

Grupul „A.G.” nu mai avea avangardă. Bărcile mergeau una după alta, din ultima derulîndu-se de pe mosor firul telefonic. Din cauza monotoniei, membrii expediției începură să dea extensiune însemnărilor din „jurnalul” pe care-l țineau.

Iată un fragment din jurnalul ținut de Ion Vislan.

„Înaintam tocmai printr-un defileu îngust, nu mai lat de 2 metri. În sus nu se vedea nici un plafon, deși proiectam lumina puternică a bateriilor. Deodată simțirăm senzația pe care o ai în scrînciob atunci cînd roata te înalță. Un fel de gol la stomac. Observarăm că pereții defileului nu se mai deplasau orizontal în fișa de lumină a proiectoarelor, ci vertical!...

Un muget surd începu să clocotească undeva departe.

- Toată lumea pe fundul bărcilor! am strigat, știind că numai așa ambarcațiunile, care începură să salte pe apă în chip periculos, vor dobîndi oarecare stabilitate.

Nivelul apei se urca cu iuțeală din ce în ce mai mare. Pe măsură ce urca, pereții se îngustau, și în curînd văzurăm cu îngrijorare că ne aflăm într-un fel de puț circular cu un diametru de cîtiva metri.

«Dacă acest puț este astupat la capăt și nivelul apei va crește mereu, nu vom fi striviți de plafon și înecați în cele din urmă?» - mă gîndeam în acele momente. Pe de altă parte, apa începuse să devină din ce în ce mai fierbinte. În curînd simțirăm prin fundul de cauciuc al bărcii că apa ne frige tălpile. Nimeni n-avea timp să coboare un termometru în apă, dar era sigur că temperatura ei se apropia de punctul de fierbere, deoarece aburi străvezii începură să se degaje la suprafață.

- Nu vă temeți, nu ne vom strivi de nici un tavan

Urcam cu o viteză tot mai sporită, atingînd alura unui
pentru că nu există un astfel de tavan : urcăm cu
o viteză prea mare ca să poată fi un „bușon” la
capătul acestui «sifon». E liber acest capăt de
aceea aerul se evacuează total, și nivelul apei
crește atît de repede.

Dar presupunînd că..., se încăpățîină Franz Muller să
cobească.

E absurd ! Totuși și în acest caz aerul comprimat de
nivelul apei, neavînd pe unde ieși, va fi frîna cea mai
bună care să oprească apa de a se urca mai sus de un
anumit nivel.

Pînă una alta, mie mi-e frică să nu se «topească»
bărcile noastre ! mormăi Ilya Papanin înfuriat parcă
pe un asemenea gînd năstrușnic.

Cauciucul acesta este special fabricat spre a rezista
atît la temperaturi înalte cît și la cele joase. Își
păstrează absolut toate proprietățile sale de la - 100°
la + 150 grade, îl liniștește speologul Kuntze.

Hei. strigă cineva din barca cu mosorul telefonic, s-a rupt
firul !

Într-adevăr, datorită vertiginoasei curse și a
faptului că firul se va fi agățat de cine știe ce ieșitura
a puțului, el se rupsese.

Acest fapt era, pentru un moment, una dintre cele
mai neplăcute surprize și, în orice caz. ireparabil. Am
văzut că toți s-au grăbit să și-l noteze pe loc în
jurnalele lor personale. Însă el a fost și punctul
culminant al acestei stranii întîmplări pentru că puțin
după aceea apa deborda într-o grotă enormă în
mijlocul căreia se găsea gura puțului prin care
trecuserăm noi.

Cînd ne-am văzut iar pe «mal», am sărit cu cea mai
mare nerăbdare din bărci, căci - la drept vorbind -
fierbințeala ce ne frigea tălpile nu prea ne dădea ghes
să mai stăm în ambarcațiuni. Operatorul nostru
topometric își montă trepiedul pentru niște mă-
surători, iar speologul și chimistul o porniră în
recunoaștere pe o galerie ce se deschidea spre sud.

Pe toți ne stăpînea o bucurie imensă. E drept că
scăpaserăm dintr-o situație periculoasă, dar cînd îl
văzurăm pe Ibraim El Oran că rîde în gura mare
fiindcă apa se retrăgea din peșteră, dispărînd pe gura
puțului central, mi-a părut și mie bine că bietul om își
descărca nervii prea încordați în ultima încercare. În
orice caz. un om atît de liniștit ca Franz Muller începu
imediat să hohotească și el și să strige:

- Sîntem aproape de suprafață, băieți! Mai avem
100 metri pînă la zăpadă.

Și rîzi...

Ca un făcut, Papanin începu și el să rîdă ținîndu-se
cu miinile de burtă. Apoi ceilalți, unul cite unul,
porniră și ei să hohotească. Cum rîsul e... molipsitor,
m-am pomenit și eu că-i imit.

Și rîzi... și rîzi...

Ibraim începu să sughiță și rîdea înainte. Franz
Muller se împiedică de picioarele trepiedului și
răsturnă aparatul, dar, în loc să se supere, se ridică
și, rîzînd mai cu foc, începu să adune lentilele sparte
ale lunetei.

Clătinîndu-mă ca beat, m-am așezat pe nisip, lîngă o
stalactită. Din ochi îmi curgeau lacrimi de atîta rîs.
Încercam să mă stăpînesc și nu puteam. Ibraim sughița atît
de rău, încît ar fi trebuit să-i

plîngem de milă, pe cînd noi, la fiecare sughiț de-
al lui, rideam ca proștii, tot mai încîntați. Chiar
cînd bietul de el leșină și căzu peste bordul unei
bărci, noi tot ne continuăm rîsetele.

În acel moment, Jean Beranger, chimistul nostru, reîntorcându-se în grotă, urlă:

- Repede afară, fugiți pe aici! ne arată el o galerie pe care să apucăm.

Cînd văzu că unii stau pe gînduri, se repezi și-i împinse violent în galerie. La urmă mai rămăsese Ibraim leșinat, căzut într-o barcă. Beranger și Tibu se repeziră și, ridicîndu-l porniră cu el spre galerie. Nu făcură nici doi pași că Tibu începu să rîdă și el... Așa, rîzînd, cărară totuși pe bietul Ibraim și ne ajunseră din urmă.

- înainte ! urlă Beranger. Ce stați? icnind încă în rîs, pornirăm mai departe. După circa zece minute de mers, unul dintre noi întrebă :
- Dar unde ne duci? De ce am părăsit grotă în graba mare? Beranger se opri răsufîlînd greu și ne spuse :
- Dacă mai stăteți cîteva minute în grotă, plesneți cu toții de rîs.
- Nu știu ce s-a întîmplat cu noi! mormăi Papanin.
- Ați inhalat protooxid de azot, gaz ilariant. Asta a fost! ne explică Beranger.

Abia atunci ne duminirăm.

E un gaz periculos, continuă chimistul. Intoxicarea cu protooxid de azot poate duce la asemenea stări de paroxism, la o astfel de excitare a sistemului nervos încît să provoace chiar moartea...

Da, începu și Ibraim să-și vină în fire, acum îmi amintesc că, după ce s-a retras apa și m-am dus să-i măsoar nivelul, am simțit un miros special ieșind din gura puțului!...

Trebuie să ne punem măști și să mergem să ne adunăm lucrurile din grotă ! decise Beranger".

Alt fragment:

„Locurile prin care trecem constituie farmecul paleontologilor și geologilor, ca să nu mai vorbesc de speologi. Zilnic descoperă lucruri noi și interesante care, prețind ei. vor «revoluționa» științele respective. Păcat că n-avem timp. Scopul nostru este altul, nu de a aduna da'te științifice. Dacă însă vom scăpa cu bine din această mare încercare, ne-am propus o întoarcere în aceste locuri, mai ales că ieri s-a petrecut un fapt ciudat: dintr-o peșteră s-au auzit un fel de mîriituri și zgomote ca de animale ce tropăiesc în fugă. Cînd am ajuns la fața locului am găsit colți de mamut și desene cu cărbune pe pereți, dar nu erau trasate decît niște suprafețe geometrice neregulate. A fost locuită de oameni primitivi cîndva această peșteră din măruntaiele pămîntului ? Ce animale au fost acelea care au putut la apropierea noastră ? Urmele lor nu le-am putut distinge din cauza solului tare de silex. Am filmat și am lăsat toate intacte la locul lor cu gîndul, cum am mai spus, că vom mai reveni pe aceste meleaguri".

Altul:

„În sfîrșit am ieșit la suprafață. Sîntem la paralela 73. Deci mai avem cincisprezece grade pînă la polul intangibil. Împrejurarea aceasta ne e de mare folos și ne ușurează mult restul călătoriei, plus că o reduce și ca durată. De dementii din „oază” nu mai avem de ce ne teme căci sîntem de partea cealaltă a barierii de la paralela 72".

* *

„După măsurătorile lui Franz Muller am parcurs încă cinci grade. Bărcile noastre le-am transformat în sâanii și le-am pus elice. Pilele atomice, pe care le-am luat pentru luminatul subteran și de care acum ne putem dispensa, ne dau energia necesară propulsării".

„Pe toți ne muncește ideea că ar trebui să intrăm într-un fel în legătură cu grupul „I’P”. De când s-a rupt firul telefonic n-am mai comunicat în nici un fel. Avem aparat de radio, dar nu vrem să-l utilizăm pentru ca cei doi din oază să nu intercepteze ^{cumva} mesajul nostru.

Vrem să-i luăm prin surprindere. Elementul acesta ne va da superioritatea pe care altfel nu o avem”.

CAPITOLUL XVII.

Sau asaltul final al Polului intangibil.

Aici trebuie să întrerupem extrasele din jurnalul de zi al lui Vîlsan - oricît de mult am ^{regreta} că sîntem siliți să procedăm astfel - și să vedem ce s-a întîmplat în restul lumii.

În luna iulie a anului 1980 - și anume într-o sîmbătă, în 17 -, posturile de radioteleviziune din întreaga lume lansau un apel ciudat, sfișietor, străbătut de deznădejde și panică, un repetat strigăt de ajutor sugrumat de ghearele ascuțite ale morții.

La fiecare jumătate de oră porneau cu viteză fulgerului în întregul univers semnalele SOS da'te de mîile de posturi de emisiune oficiale sau de amatori de pe tot globul, urmate apoi de chemarea făcută în toate limbile și dialectele de pe pămînt și adresată tuturor oamenilor de curaj din orice colț al planetei noastre.

Ascultătorii, cu inima strînsă, urmăreau îngrijorați aceste emisiuni care, de altfel, îi însoțeau pretutindeni : pe străzi, difuzoare uriașe le revărsau peste torentul de pietoni și mașini; în avorachete și elicoptere-taxi, în metrouri și trenuri, în cabinele transatlanticelor sau în ascensoarele zgirienorilor uriași, unde apelul era afișat la loc vizibil, pretutindeni el îi aducea aminte de groaznica amenințare ce plana asupra întregii omeniri.

În timpul nopții, reflectoare uriașe proiectau pe ecranul norilor ca pe un imens zid ^{cuprînsul} dramaticului S.O.S.; ziua, el era expus pe geamul tuturor Vitrinelor. Pe panourile uriașe rezervate publicității cinematografice, în locul diapozitivelor multicolore cu imagini impresionante din filme, nu vedeai decît literele negre ca un coșmar ale teribilei chemări.

De altfel toate localurile de distracție se închiseseră. Chiar și la stadionul olimpic de antrenament din Pekin, unde altădată aflai la orice oră din zi sau din noapte sute de mii de spectatori urmărind desfășurarea pregătirilor în vederea Olimpiadei, nu mai era țipenie de om.

Cui îi mai ardea de sport sau teatru ? Doar cîțiva mari maștri - pe care de altfel unii îi invidiau pentru calmul lor, iar alții // considerau pur și simplu niște nesimțitori - jucau, adînciți în gîn-duri, partide interminabile de șah prin televiziune, deoarece locuiau la depărtări de mii de kilometri unii de alții.

Și ^{mai} erau ^{copiii, care} se bucurau că școlile fuseseră închise încă din primăvară și că de atunci se aflau într-o neîntreruptă vacanță - ce, după toate probabilitățile, urma să se prelungească încă multă vreme.

Părinții, în schimb, de cîte ori îi mîngîiau pe creștet, își spuneau în gînd : „Sărmani copii, ce-o să se întîmple cu voi ?”. Iar mamelor adesea li se umpleau ochii de lacrimi la gîndul soartei triste ce-i aștepta pe bieții copilași.

Și cum să nu te cuprindă disperarea, cînd apelul glăsuia așa:

„S.O.S. „

Pămîntul nostru cu întreaga sa omenire și civilizație se află în pericol de moarte. În scurt timp, orice suflare vie va îngheța pe planeta noastră. Frigul de moarte al spațiului cosmic va acoperi sub lințoliul său groaznic actuala lume, cu tot ce a produs ea, bun și rău.

Avem nevoie de un corp de voluntari gata să-și dea oricînd viața într-o ultimă încercare de a salva globul nostru terestru de la pieire.

Momentul prin care trecem este unic în istoria omenirii și el este poate și momentul ei culminant. Cei ce se decid să ne salveze vor fi pionierii și martirii umanității.

Înscrieți-vă în corpul
voluntarilor. Salvați
omenirea de la dezastru !

C I P S O

(Comitetul internațional pentru salvarea *omenirii*)"

Dacă aruncaai numai o scurtă privire asupra edițiilor speciale ale marilor ziare, care apăreau din oră în oră și se împrăștiu din avion deasupra orașelor, panica te cuprindea și mai tare.

Iată, bunăoară, un reportaj din „Steaua nordului” numărul 187.543, semnat de Olaf Fiordsen și intitulat:

„DEȘERTUL DE GHEAȚĂ DE LA TROPICE

Am fost martorul uneia dintre tragediile obișnuite azi la tropice. Valul de frig ce amenință omenirea face ravagii pretutindeni, dar nicaieri nu m-a impresionat atît, fiindcă nicaieri acțiunea colosalei sale puteri destructive nu e mai spectaculoasă ca la tropice.

Probabil că grupulețul de insule Mururoa din grupul mai mare de insule denumit Gambiera, care la rîndul său face parte din arhipelagul Pomotu - sau Tuamotu, cum i se mai zice - din Oceanul Pacific, nu vă este prea bine cunoscut. Nici nu se evidențiază prin ceva extraordinar. Situate în emisfera australă, cam între 21" și 31' latitudine și 139" longitudine vest de Greenwich, aceste 24 de insule ce alcătuiesc grupul Mururoa sînt caracteristice pentru întreaga regiune a Polinesiei ; abia se înalță cu cîtiva metri deasupra mării, străjuite de un brîu de cocotieri.

Dispuse în formă elipsoidală, ele închid în mijloc un ochi de mare cu diametrul maxim de vreo 20 kilometri și cel minim de 10 kilometri. Uscatul este deci un fel de dig nu mai lat de 4 kilometri în partea sa cea mai largă ce se întreprinde în cîteva locuri, între insule, acolo unde reciful de corali s-a deschis și lasă să pătrundă în golful din interior apa mării.

Darwin susține că asemenea atoli s-au ridicat pe craterele vulcanilor stinși din Pacific.

Coloniile de corali (mărgean, cum li se mai spune) au năpădit buzele acestor cratere abia apărute pe fundul mării și, în decurs de milioane de ani, suprapunîndu-se unele peste altele, s-au tot "înălțat pînă au depășit suprafața oceanului. Praful taifunelor, nisipul valurilor, algele cărăte milenii de-a rîndul de curenții maritimi peste aceste bariere de corali au prilejuit apariția primilor mușchi, apoi păsările au adus în excrementele lor semințe de plante, și, încetul cu încetul, insulele s-au acoperit de vegetație.

Pînă în 1790, aceste insule erau locuite numai de cîteva familii de băștinași, care trăiau din pescuit și din generoasele nuci de cocos ale insulelor de acest fel. Dar în acel an, un grup de marinari răzvrățiți de pe o corabie engleză fură debarcați pe atol. Femeile

indigene *au avut* grijă de ei. Polinezienii sînt prietenoase și frumoase. Natura e splendidă. Deși în 1800 mai exista doar un singur supraviețuitor din grupul marinarilor răsculați, cei 500 de locuitori de azi ai acestui arhipelag sînt urmașii acestui amestec de sînge.

Împreună cu ei am fost martorul cruntei tragedii. Valul de frig urma să ne atingă ieri, 16 iulie, la ora 10 dimineața. O duzină de elicoptere de mare tonaj așteptau să ne luăm zborul, dar noi nu voiam să părăsim insula înainte de a vedea cu ochii noștri dezastrul.

Și, bineînțeles, el n-a întârziat să vină. Pe la 8 dimineața, peisajul atolului mai era așa cum îl știm cu toții ; vegetație luxuriantă *cu* papagali multicolori ce zboară prin copaci ; în lacurile și iazurile insulei lotuși, iar pești exotici de cele mai bizare forme colorați și drapați zbenguindu-se în ape limpezi ca cleștarul.

Și deodată apar primele semne ale cataclismului ; un vînt rece prinde să sufle încrețind fața lucie a apelor clare; palmierii de pe țărm se apleacă sub briza puternică; marea începe să urle; talazurile ei cresc înfricoșător; soarele dispăre; o ploaie deasă curge din cer; vîntul șuieră din ce în ce mai aprig; păsările se ascund în frunziș« pirogele pescarilor saltă furioase priponite la țărm ; din senin începe să ningă... Fulgi mari albi... Nimeni n-a mai văzut așa ceva. Copiii *aleargă să prindă* stelutele *reci în palmă.*

Zăpada se așterne repede, schimbînd cu desăvîrșire fața locului.

Peste trei ore, temperatura a scăzut la -15 grade. Papagalii cad morți la picioarele arborilor seculari, ale căror frunze încep să atîrne ca o perie.

Pe fața lagunei interioare, o pojghiță de gheață se întărește treptat, de la mal spre centru, lăsînd doar în mijloc un ochi îngrijorat deschis spre cer.

Cînd totul se terminase, cînd mai rămăsese un singur elicopter care aștepta pe ultimii mururoieni ca să-și ia zborul, o gardă de onoare compusă din băștinași a scos o ghirlandă de flori păstrată la temperatura constantă și, după ce a sărutat petalele, *a aruncat-o* pe o moviță de omăt. Era ultimul salut, supremul omagiu lăsat pe un mormînt - căci altcum nu i se mai putea spune atolului.

După o oră de zbor, pilotul ne-a arătat jos, sub noi, mică și pierdută în imensitatea oceanului, faimoasa insulă Tahiti. Supranumită «Insula paradisului» sau «Raiul pe pămînt». O priveam cu ochii înlăcrimați și socoteam în gînd cîte zile au mai rămas pînă s-o cuprindă și pe ea primele iceberguri pe care le-am zărit în larg cînd elicopterele noastre și-au luat zborul din atolul Mururoa". Aici se încheia reportajul din „Steaua nordului".

De fapt ziarele și posturile de televiziune transmiteau neîncetat informații privind *mersul* valului de frig. Unele *dintre ele, în împrejurări* normale, ar fi părut chiar nostime.

Bunăoară postul Terra Nova, ca să mai descrețească frunțile abonaților săi, a transmis odată o imagine rară: splendidul oraș Rio de Janeiro îngropat sub zăpada, iar un grup de schiori, ultimii locuitori ai orașului părăsit, dînd peste un urs alb ce dormea în frigiderul unei garsoniere cochete de pe bulevardul Rio Grande.

Adevărul era însă tragic: între America de Sud și Africa, Atlanticul înghețase și-l puteai trece cu piciorul. Pampasurile roditoare ale Argentinei luaseră *aspectul unor imense tundre înghețate. Porturi internaționale* cu trafic bogat fuseseră abandonate și pachetboturile prinse în capcană pîrîiau din încheieturile niteuite, în strînsoarea necrutătoare a gheții. Orașe înfloritoare, cu o viață tumultuoasă pînă atunci, uzine ultramoderne puse în mișcare prin energie nucleară,

complexe agrozootehnice cu care se mîndreau statele respective fuseseră evăcuate, rînd pe rînd, în nord.

Emisfera australă părea definitiv condamnată. Valul de frig înainta spre ecuator. În marile porturi ale lumii din emisfera boreală, sute de ^{vapoare} cu refugiați din sud ^{descărcau zilnic o} mulțime năucă și nenorocită, care sosea de prin junglele africane, din delta Amazonului sau din marile insule Borneo, Sumatra și Noua Guinee, d* unde primiseră ordinul să se imbarce spre a se pune la adăpost, deoarece valul de frig urma să se abată și pe-acolo.

Cea mai mare parte a emisferei australe fusese lovită de îngheț și de aceea, practic, aproape nu mai era locuită.

Și animalele sălbatice care scăpaseră cu viață se refugiaseră în nord. Nu era o raritate să vezi girafe în pustiul Saharei. De-a lungul coastei de nord a Africii, leii ^{urlau în} fiecare noapte înfometati, iar turme de antilope și gazele masate pe marginile canalului de Suez îl treceau înot, luîndu-se după maimuțele gălăgioase ce-și căutau exodul.

Apele mărilor și ale oceanelor boreale cunoșteau o fabuloasă afluență de pește. Bancuri de milioane de tone părăsiseră mările sudului devenite prea reci, rătăcind pe albia curenților mai calzi din nord. Cît despre păsările din țările calde, mulțimea lor întuneca cerul cînd pornea spre nord și constituia un obstacol și o sursă de accidente grave în navigația aeriană.

Dar poate că nimic nu era mai uluitor decît spectacolul dezolant al bursei din Chicago - cea mai mare bursă din lume. De luni de zile, porțile ei stăteau închise. Nici tipenie de om nu călca pe culoare sau în imensa hală de cotate a acțiunilor. Pe cine l-ar mai fi interesat un asemenea „sport” ? Toate acțiunile scăzuseră catastrofal. Crahul teribil prin care trecuse bursa se vedea din faptul că pardoseala uriașei hale era acoperită de un strat gros de acțiuni fără nici o valoare pe care le aruncaseră posesorii lor și în care picioarele ți se înfundau pînă la glezne.

În țările nordice, oamenii nu mai pridideau încercînd să facă față situației: să asigure refugiaților cazare și alimentație, să suplinească materiile prime aduse pînă atunci din sud cu altele procurate exclusiv din nord spre a realiza totuși planul de producție și să mențină cît de cît moralul în masele cetățenilor.

De aceea acest apel, deși deznădăduit, a produs un oarecare reviriment în omenire: era primul semn că lumea nu se mai mulțumește să se retragă din fața valului de frig și apoi să stea cu brațele încrucișate și să se lamenteze, ci s-a hotărît să întreprindă în sfîrșit ceva, că trece la acțiune, la luptă cu stihiiile naturii.

Dar cum s-a ajuns la acest apel ? Cum s-a hotărît să se dea pe față marele secret ?

Cînd cei de pe insula Petru au constatat că legătura telefonică cu grupul subteran s-a întrerupt au presupus - cum era și firesc de altfel - că se întîmplase o nenorocire cu A'G-ul.

Imediat o echipă a pornit ghidată de fir. Ea a călătorit exact ca și primul grup și la capătul „croazierei” a dat de firul telefonic rupt. A mai înaintat cîteva zile, apoi s-a întors, negăsind nici o urmă. N-avea de unde ști că grupul precedent nimerise pe rîul subteran într-un moment cînd apele acestuia urcau din cauza unui „sistem de vase comunicante” naturale care își regla nivelul în mod periodic după debitul cine știe cărei surse acvatice.

Cînd s-a aflat de eșecul expediției subterane, o nouă consfătuire a Uniunii interparlamentare a decis ca de data asta să se dea cărțile pe față.

- Nu mai e cazul să ținem secret un fapt care ne depășește. Propunem să lansăm un apel deschis, să explicăm tuturor întreaga gravitate a situației, să luăm vîlul de pe ochii lumii și să cerem întregii

omeniri să-și dea concursul pentru salvarea civilizației noastre! încheie Igor Savciiov scurtul, dar cuprinzătorul său raport ținut în fața comisiei speciale a Uniunii interparlamentare.

Generalul Spigler anunță că experții experimentează un aparat care să neutralizeze o porțiune din barajul dezagregant de la paralela 72, așa că, dacă i s-ar da un corp de armată corespunzător, de data aceasta se face forțe să cucerească „Polul intangibil”.

Se decide atunci lansarea impresionantului apel. În câteva zile, numărul voluntarilor fu atât de mare încât birourile de înscrieri fură închise.

Trei divizii de voluntari din lumea întreagă porniră la 30 iulie

1980 către Polul Sud, imbarcate pe cele mai formidabile avorachete intercontinentale de mare tonaj. Un convoi de vase de mare viteză pornea pe urmele lor cu rezerve de oameni și armament.

Fiecare stat se simți onorat să contribuie cu ceva la acest singular război din istoria omenirii. Cele mai perfecționate aparate și cei mai mari specialiști și-au dat concursul în cea mai stranie și distrugătoare luptă ce a avut loc cândva pe pământ. Lumea privea cu inima strinsă pe vitejii care porneau să înfrunte moartea pentru a salva de la pieire restul omenirii. O solidaritate unică în istoria civilizației noastre străbătea sufletele tuturor. Atît finlandezul din Helsinki, care își avea singurul fiu angajat în corpul expediționar, cît și chinezoaica din Șanghai, al cărui soț plecase ca pilot de cursă lungă intercontinentală în această încăierare, urmăreau cu inimile strînse, dar și plini de mîndrie și speranță ultimele știri despre cei dragi. Și de cîte ori negrul din Alger care a primit o veste de la un prieten din corpul expediționar nu s-a grăbit să stabilească legătura cu o persoană din Teheran spre a-i transmite cele comunicate de logodnicul ei !...

De mult nu mai cunoscuse omenirea un reviriment al sentimentelor nobile atît de puternic ca în acele zile ! Și de mult nu mai vibraseră sufletele oamenilor atît de sincron! Telul unic ce-i însufletea făcea ca aceste de sincron - care în caz de eșec puteau fi și ultimele clipe ale omenirii - să capete un conținut înălțător, purificator, dovedind că natura umană este totuși superioară chiar dacă pînă atunci n-a meritat pe deplin, uneori, acest calificativ.

Pe cît de interesant este să știm cum reacționa omenirea în aceste momente cruciale pentru destinul ei - și mai ales să observăm aspectele cele mai semnificative ale acestei situații unice pe glob -, tot atît de important este să urmărim și pe eroii noștri de la Pol-city, despre care n-am mai avut vești de mult. În celula sa, Andrei Bujor își ducea monoton zilele în tovarășia celor doi ingineri : Dickson și Steinberg. Era de mult închis și, dacă la început a sperat că Pepitta va reuși să-i strecoare vreo veste, după cîteva luni de așteptare zadarnică și-a luat nădejdea. Într-o zi fură vizitați de Machiavel. A intrat neînsoțit de gardieni. Avea o înfățișare calmă. Lui Dickson și Steinberg nu le aruncă decît o privire fugitivă. Se opri în fața lui Andrei :

Ai văzut, vorbi el moale, dacă te-ai săturat de bine? Andrei se ridică de pe pat într-o rină:

Nici aici nu-i rău ! vru el să facă pe nepăsătorul.

- Ascultă, ticălosule, se ridică Dickson în capul oaselor, mai ai de gînd să ne ții mult aici ? Bestia de Sevilla va plăti scump dacă ies!

- N-ai grijă că aici ^{ți-or}putrezi oasele.' făcu Machiavel cinic. Steinberg, nemaiputându-se abține, trînti o înjurătură grosolană. Machiavel zîmbi - cu surîsul acela perfid ce-i era caracteristic

- și, ciocnînd cu degetul în pereții celulei, adăugă:

- De mîine voi instala în vecinătatea celulei voastre un proiector special de raze Roentgen și un ecran. Voi stinge lumina aici în celulă. Razele vă vor străbate zi și noapte corpul. În întuneric, pe ecran, trupurile voastre vor apărea din această cauză ca niște fantome.

- Hazlie distracție ! dădu Andrei din umeri, afișînd mai departe aceeași indiferență pe care și-o propusese de la început s-o adopte.

Machiavel prinse a rîde zgomotos:

- Faină glumă lugubră, așa-i ? Dickson îi întoarse spatele.

- Veți fi primii strigoi vii din lume. hohoti Machiavel pe același ton.

Fără să spună un cuvînt, Steinberg se ridică din pat, drept în fața lui Machiavel ducînd mîna la buzunarul de la piept unde avea arma tip „raza ucigătoare”. Dar Steinberg nu sesiză nici un gest amenințător. îl privi fix pe patagonez și deodată îl scuipă cu tot disprețul drept în față. Apoi se reazează pe pat.

Machiavel își mușcă mustața. Apoi, retrăgîndu-se încet, de-a-ndăratelea, spre ușă, scrișni:

Razele vă vor distruge țesuturile trupului și veți muri în chinuri cumplite...

Du-te dracului, odată ! urlă și Dickson. Cel mai cumplit chin e să te suport aici, ticălosule!

De fapt, puse Machiavel mîna pe clanță, voi ar fi trebuit să muriți mult mai tîrziu; acum n-am nevoie decît de moartea acestui reporterăș, arată el cu degetul spre Andrei. Dar obrăznicia voastră v-a pecetluit soarta !

Steinberg apucă fulgerător sandala din picior și o zvîrli cu obidă asupra lui Machiavel. Acesta reuși să se ferească totuși la timp, și sandala se izbi de ușă.

Patagonezul se strecură afară, și în același timp lumina se stinse în celulă, întunericul cel mai deplin luîndu-i locul.

Peste cîteva zile, cînd le aduse ca de obicei mîncare și aprinse pentru cîteva clipe lumina, paznicul îl găsi pe Dickson mort. Se sinucisese tăindu-și vinele de la mîini cu un blacheu de la sandală... Murise în tăcere, refuzînd să mai fie bătaia de joc a crudului patagonez...

Gardianul îi ceru lui Andrei să-l ajute ca să ducă mortul pînă la ascensor. Il apucară de subsuori și de picioare și porniră pe galerii, după ce îl încuiară în celulă pe Steinberg.

La o cotitură a galeriei, gardianul se împiedică și căzu cît era de lăt sub corpul neînsufletit al lui Dickson. Ceea ce urmă fu atît de fulgerător încît Andrei nici azi nu-și poate explica datorită cărui impuls a acționat. Ca o panteră a sărit peste gardian lovindu-l în cap cu un pietroi. Apoi îi luă cheile și se repezi la celulă chemîndu-l pe Steinberg afară.

Fiecare apucă cîte un trup tîrîndu-l în celulă. Apoi Andrei șușoti la urechea lui Steinberg :

- Eu voi ieși la suprafață, dumneata dă-le drumul celorlalți. Să vă ascundeți în pădure... sau, mai bine, duceți-vă cu toții în poiana unde a aterizat „Meteorul” nostru.

Apoi se mistui în bezna galeriei. Fiecare secundă era deosebit de prețioasă. Andrei știa că joacă acum o carte foarte mare. își pusese în gînd să încerce un

ultim lucru : să arunce în aer ciuperca principală chiar dacă prin această trebuia să piară o dată cu el orice suflu de viață din Pol-city. N-avea timp să ceară părerea celorlalți. Poate că mulți n-ar fi fost de acord cu această desperată tentativă, preferînd o viață de rob unei morți de om liber, dar ei nu știau că sfîrșitul lor era dinainte hotărît și nici Andrei n-avea cum să-i convingă. Așa că se hotărî să facă ceea ce-i dicta conștiința : să salveze restul omenirii chiar dacă pentru aceasta risca să se prăpădească viețile a o sută-două de oameni.

Dar cum va pătrunde în sala reactorului principal și de unde să-și procure explozibilul necesar ? Trebuia cu orice chip să dea de Pepitta. Numai ea îi putea fi de folos.

Cînd a ajuns la suprafață, soarta îl favoriză: era noapte. Se strecură ca o umbră spre clădirea unde era globul terestru uriaș, căci acolo erau și apartamentele în care ar fi putut-o găsi pe argentineană.

Într-adevăr, ideea se dovedî a fi bună. În sala globului terestru, ferestrele străluceau de lumină. Andrei știa că dacă s-ar fi cățarat pe o fereastră ca să privească înăuntru, imediat ar fi sunat alarma. De aceea se urcă într-un copac și de acolo privi în casă. Machiavel cu o nuiă în mînă explica ceva Pepitței. El arăta mereu cu virful nuielii spre calota albă de pe glob, care ajunse aproape de ecuator.

În contrast cu figura sa plină de satisfacție, Pepitta părea profund plictisită. Andrei o văzu cum la un moment dat se scoală de pe scaun și pleacă pe ușă. Apoi, spre marea sa surprindere, constată că iese în stradă și pornește spre celălalt capăt al orașelului. Andrei sări din ^{copac și se} luă pe urmele ei. La un moment dat o strigă cu glas înăbușit. Argentineana nu-l auzi la început, apoi se opri bănuitoare. Cînd Andrei se ivi din umbra unui zid, ea se dădu uimită un pas îndărăt, apoi îl apucă hotărîtă de braț și-l trase sub un gărduț viu de trandafiri.

Cum de-ai scăpat? Cerule, cît îmi pare de bine!...

N-avem timp de pierdut, signorina, o întrerupse Andrei. Trebuie să ne decidem. Avem de ales : viață sau moarte. Peste cîteva minute, Machiavel va fi înștiințat că am scăpat din celulă. Mă va găsi repede. Aici n-ai unde să te ascunzi.

Îți voi da o armă, scriși Pepitta.

Nu ! Trebuie să fac un gest mult mai important decît să-mi apăr viața. În cele cîteva minute ce ne-au mai rămas, trebuie să nimicim instalația infernală de aici... Numai așa moartea noastră nu va fi de prisos. Numai prin acest act răscumpărăm cu prețul doar al cîtorva vieți miliardelor de oameni de pe pămînt. Mă ajută, signorina ? Vrei?

Pepitta îl ascultase în tăcere. Oftă adînc. Apoi îl apucă de mînă.

- Mi-e rușine că nu ți-am propus mai de mult soluția asta. Mă cutremur cînd mă gîndesc ce-o să se întîmple, dar ai perfectă ^{dreptate}.

Apoi retrăgîndu-se un pas:

- Așteaptă-mă lîngă ciuperca cea mare. Mă duc să fac rost de o sticlută cu lichid ^{incendiar}. Vin peste ^{cîteva} minute. Vom da foc reactorului principal. Fiindcă nu se poate altfel, vom distruge această operă gigantică și genială...

Și Pepitta porni cu pași repezi înapoi, ultimele cuvinte fiindu-i înecate în plîns.

În sala imensului glob terestru, răsună deodată apelul de alarmă. Ecranul televizorului se luminează, și ofițerul de rond raportă lui Ma-chiavel despre evadarea lui Andrei Bujor.

Dar nici nu termină bine, că în cameră năvăli un patagonez uluit, care repetă, cuprins de panică, aceleași cuvinte :

Grup de inamici la marginea oazei... Radarul i-a descoperit... Grup de inamici la marginea oazei... Radarul i-a descoperit.

Aiurezi, pocitanie ? tipă Machiavel și-l lovi cu piciorul în spate. Cară-te de aici ! Te-ai îmbătat probabil!

Omul însă nu se dădu bătut:

- Inamici, stăpîne... Vin peste noi...

Într-adevăr, ecranul televizorului se luminează din nou, și un sunet de alarmă răsună în încăpere. Apoi vocea ofițerului de rond se făcu din nou auzită:

- Un grup de oameni se apropie de Pol-city. Sînt la doi kilometri de marginea oazei !

Machiavel rămase impietrit. Ochiul i se făcură mici de tot, și linia genelor deveni o spintecătură scăpărînd scînteii.

Omul din fața sa tremura ca varga. Machiavel îi întoarse spatele ca și cînd nici nu i-ar mai fi observat prezența. Apăsă pe un buton. În televizor apăru imaginea profesorului Saratoga dormind în pat.

Nervos, Machiavel îi strigă fără nici un menajament să se trezească.

Profesore, îmbracă-te urgent și du-te imediat în sala reactorului principal! Dar urgent, auzi ?

De ce? mormăi bătrînul așezîndu-și părul ciufulit și uitîndu-se după papuci.

În cinci minute să fii unde ți-am spus, continuă Machiavel implacabil. Trebuie să deplasezi barajul dezagregant de la paralela 72 tocmai în marginea oazei noastre! Auzi ?

Bătrînul sări din pat și se încruntă punîndu-și halatul.

Dar ce s-a întîmplat ? Ce-i graba asta ? Acum în puterea nopții ?

Fă ce ți-am spus și grăbește-te, profesore, fiindcă un grup de dușmani au izbutit să se strecoare pînă aici și sînt la doi kilometri de liziera pădurii ! răspunse tăios Machiavel.

Apoi, ca pentru sine, ironic :

- Și dumneata dormi, profesore, dormi!

Apoi. exasperat, întrerupse contactul prin televizor și, întorcîndu-se spre patagonez, care aștepta ordinele sale:

- Ia douăzeci de oameni din corpul de gardă și adu-i aici ! Îți dau trei minute.

Omul porni în fugă să execu'te ordinul. În televizor apăru iar figura ofițerului de rond:

- Am prins doi dintre evadați. Ce facem cu ei ?

Lichidați-i pe loc! urlă Machiavel. Și la fel cu oricare de acum încolo, fără să mă mai întrebați. Cîți oameni au inamicii care se apropie de noi ? măi întrebă el.

După primele indicii nu cred să fie mai mult de douăzeci, treizeci de oameni...

Sînteți niște dobitoci cu toții, gesticulă el furios. Am să vă spînzur de limbă. Cum de s-au putut apropia atîția oameni de Pol-city fără să-i simțiți ? Dormiți de-a-npicioarele!...

- Au probabil un aparat care contracarează acțiunea radarului nostru. Încercă ofițerul să explice.

Dar Machiavel îi arată pumnul și ieși turbat în stradă, unde-l aștepta plutonul de oameni pe care-l comandase.

În sala reactorului principal era întuneric. Andrei și Pepitta coborau precaut ținîndu-se de balustradă. Argentineana mergea înainte, iar telereporterul lumina cu lanterna, proiectînd fișia de raze peste umărul ei. Drept în față se afla marele cadran al oscilatorului catodic. Pe ecranul său raze ondulatorii

șerpuiau în diferite culori ca un curcubeu cu apele învâlmășite.

Un bîzîit surd ca al unui stup de albine le stăruia în urechi. Andrei nu-și putu opri un fluierat ușor de admirație. Pepitta se întoarse și-i puse palma pe buze.

- Sst. Dacă ne aude cineva !

- Tare-mi pare rău că n-am la mine aparatul de filmat ! șopti el înăbușit. Aici e inima infernalei mașini care pregătește pieirea omenirii. Aș fi vrut s-o immortalizez pe peliculă.

Pepitta dădu din cap, sceptică :

Tot s-ar distruge o dată cu noi ! Crezi că va scăpa ceva neatins pe o rază de cîteva mii de kilometri :•»... Ai dreptate, recunosc Andrei. Ce să fac dacă sîngele de reporter ce-mi curge în vine nu mă lasă în pace ?

Acesta este cel mai formidabil reportaj din cariera mea. Apoi adăugă cu amărăciune. Cel mai formidabil și singurul care n-o să fie televizat.

Se așternu o pauză în care bîzîitul surd al aparatelor umplea parcă un gol. Andrei stinse lanterna. Se obișnuise cu semiîntunericul de aici.

- Vezi nișa aceea dintre cele două comutatoare de porțelan ? Acolo trebuie să pui sticluța cu lichidul inflamabil. Dacă se topesc siguranțele din nișă, întreaga instalație sare în aer.

Andrei se uită întrebător la însoțitoarea sa:
Ești sigură că asta-i...

Absolut sigură !

Andrei vîrî mîna în buzunarul hainei și scoase sticluța cu lichidul inflamabil. O ridică și se uită în zare scuturînd-o puțin:

Am promis Cristinei și lui Costăchel un pinguin regal, cu moț, și Isabellei un buchet de flori de la Polul Sud, murmură el înăbușit, ca pentru sine. Apoi după o pauză : Deci în nișă, acolo să răstorn sticluța ? Să nu cumva să greșim !

Nici o grijă. Tata mi-a spus de atîtea ori că acesta-i locul nevralgic al întregii instalații.

Andrei, care făcuse doi pași, se opri și, întorcîndu-se brusc, e întrebă mirat :

- Tata ? Care tată ?

Dar în acel moment ușa din spate se deschise și un snop puternic de lumină irupse în cameră. Pepitta tresări și-l apucă de mîna pe Andrei, lipindu-se de perete. În prag apără o siluetă care-i păru telereporterului cunoscută. Omul răsuci un comutator. O lumină orbitoare inundă sala. Andrei abia reuși să-și înăbușe un strigăt de uimire: jos, înainta spre oscilatorul catodic profesorul Saratoga.

Nici o îndoială că el era : părul alb, statura potrivită, ochii vii, mersul zvelt...

Pepitta îl strînse mai puternic de mîna. Pieptul ei se ridica și se lăsa, iar respirația-i devenise șuierătoare. Profesorul urma să dea neapărat cu ochii de ei, după ce ar fi făcut cîteva pași. Andrei strecură sticluța înapoi în buzunar și se pregăti să sară asupra lui. Pepitta însă, simțîndu-l că se încordează, scrîșni chinuită:

- Lasă, e tata !

Andrei întoarse capul atît de violent, și uitătura <a fu probabil atît de uluită, încît argentineana nu mai adăugă nimic, ci îl apucă mai strîns cu amîndouă mîinile de braț.

Într-adevăr, după cîteva pași, profesorul îi zări. Nici uluiala lui nu fu mai mică.

- Pepitta ! Își încrucișă el brațele pe piept. Ce cauți tu aici ?

Glăsul îi tremura. Se opri la un pas de cei doi și, impresionat probabil cel mai mult de faptul că își

găsise fiica încheștată de brațul unui străin, nu mai știu ce să spună.

Andrei ar fi vrut să profite de clipele acelea de zăpăceală și să arunce sticluța cu lichidul inflamabil în nișa cu siguranțele instalației, dar Pepitta îl ținea atât de strâns încât îi simțea unghiile în carne.

În sfârșit bătrînul rupse tăcerea !

- Și dînsul, arată el cu capul spre Andrei, ce-i cu el aici ? Apoi, ducîndu-se cîtiva pași mai departe, începu să se plimbe agitat cu mîinile la spate.

Cînd se uită la Pepitta, Andrei o văzu că plînge... Înțelese totul. Într-o clipă i se lămuriră toate cîte nu le pricepuse pînă atunci. Tot ce fusese straniu în purtarea de pînă atunci a Pepitei acum se lămurea perfect: argentineana nu avusese niciodată curajul să mărturisească că guvernatorul era însuși tatăl ei, pentru că și-ar fi divulgat și trădat propriu-i părinte.

Ce luptă titanică se dăduse în sufletul acestei minunate fete! Între iubirea filială și datoria față de umanitate, între dragostea pentru iubit și fidelitatea ce trebuia s-o poarte părintelui ei. Între durerea de a-și vedea tatăl dement și manevrat de alții și neputința de a întreprinde ceva s-a dat probabil o crîncenă dispută care, desigur, neconținut i-a răscolit sufletul, sfîșîindu-l cumplit.

Cum de a izbutit să ascundă atîta vreme această dramă ? Cum a sperat atîta timp că o va duce cu bine pînă la capăt ? Cum s-a hotărît la supremul sacrificiu ?

Pepitta nu-l mai ținea de mînă. Se rezemase de zid. Tot trupu-i era zguduit de suspine. Își îngropase fața în palme și plîngea. Suferea o amară deziluzie. Pierduse totul : și logodnicul, și tatăl. Din-tr-o dată fusese despuțată și de cinste, și de speranțe.

Atunci Andrei se hotărî să vorbească:

- Nu trebuie să vă pară rău, signorina ! Tatăl dumneavoastră e de vină.

Cine ești dumneata? răcni bătrînul venind amenințător spre Andrei.

Unul dintre milioanele de oameni care-ți sînt dușmani în clipa de față ! spuse telereporterul liniștit.

Bătrînul rînji:

- Molti nemici, molto

onore ! Mulți inamici,

multă onoare.

Andrei scoase sticluța din buzunar:

O vedeți ? Vrem să topim siguranțele reactorului principal ! Bătrînul se dădu doi pași îndărăt:

Ești nebun ! Apoi

către Pepitta !

Și tu, fiica mea !.~

- Și ea, urmă Andrei netulburat. E tînă, e frumoasă, e iubită, are dreptul la viață ! Dumneata ai sechestrat-o aici.

- Hm , ricana Sarataga. E

iubita... Și începu să se agite furios.

Așadar ne-ai trădat! Și de ce ? Îți trebuia amor ? Nu erai fericită fără iubit ?...

N-aveți dreptate, profesore! se împotrivi Andrei. Și dumneavoastră ați iubit odată. Fiica dumneavoastră este fructul și mărturia acestei dragoste...

Mai bine nu se naștea. Blestem clipa cînd acest copil a venit pe lume !

Și bătînd din picior:

- Ah, cînd te-ai născut erai un boț vînat de carne!
 Cu mîinile mele ți-am format capul. Era moale și
 lunguiet. De ce nu ți l-am strivit atunci în pumni ? Ți l-
 am fasonat cu grijă și ți l-am strîns la piept cu
 duloșie.

Apoi, dezolat, lăsînd mîinile să-i cadă de-a lungul
 trupului :

Și acum iată ce a putut să conceapă capul tău ! E
 îngrozitor !... M-ai trădat! De ce? De ce, Pepitta?
 Pentru un bărbat... pentru un mascul...

Tată, strigă Pepitta, nu mă înțelegi, tată.' Nu m-ai
 înțeles nicicînd și mai puțin decît oricînd în clipa de
 față...

Bătrînul oftă amarnic și veni de se sprijini de
 balustradă :

- Am crezut că cel puțin noi doi, eu și cu tine,
 sîntem iară de prihană. Noi doi puteam să punem la
 zid lumea întreagă pentru că noi n-aveam păcate...
 Am vrut să fac o lume mai bună, credeam că noi doi,
 cel puțin, avem ascendentul moral de a condamna la
 pieire o lume ticăloasă, dar văd că m-am înșelat... N-
 ai mai avut răbdare... Pentru fericirea ta n-ai pregetat
 să încerci o crimă...

Bătrînul era și el pradă unei intense frămîntări
 lăuntrice, își duse palma la frunte și continuă ca
 pentru sine:

- M-ai distrus, Penitta! Egoismul tău mi-a dat
 lovitura de grație !

Apoi crud, poruncitor :

- Hai, ia-ți iubitul și piei din fața ochilor mei !
 Atunci Andrei luă mina Pepiitei într-a sa și
 interveni :

- Vă înșelați, profesore! Nu pe mine mă iubește
 fiica dumneavoastră! Nn eu sînt *logodnicul ei!*

Bătrînul ridică fața mirat:

- Logodnicul signorinei e departe, la mii și mii de
 kilometri de aici. Eu sînt numai un prieten care a vrut
 s-o ajute. Gestul Micei dumneavoastră e un gest
 nobil, mare, altruist. Egoist sînteți dumneavoastră,
 profesore.

Pepitta nu mai plîngea. Se reculesese într-atît
 încît ceru lui Andrei să tacă și, dezlipindu-se de zid, își
 înfruntă tatăl:

- Șriu că *nu trebuia* să fac ce-am făcut ! Crezi ca mi-a
 fost ușor, tată? Nopti întregi am stat cu ochii deschiși
 luptîndu-mă cu groaznicele gînduri ce mi se
 învîlmășeau în cap, în capul ăsta pe care, cum ai spus
 adineauri, l-ai ținut în palme cînd am venit pe lume și
 l-ai mîngiat cu duloșie... Cîtă suferință pluă m-ai
 hotărît la acest pas {... iubesc, da, așa-i t Nu mi-e
 rușine t Mi-e rușine că n-am avut niciodată curajul să-
 ți mărturisesc acest lucru ! Și nu iubesc de ieri, de azi.
 Sînt ani de cînd am intilnit pe omul visurilor mele. În
 Elveția, în Alpi, acolo mi-am țesut visul meu de
 dragoste... Și l-am tănuuit fiindcă întotdeauna a
 trebuit să-l tănuiesc. Ai fost ba internat în ospiciu, ba
 urmărit de poliție, ba absorbit aici de instalațiile tale,
 ba la vînătoare în taiga... Ai fost pretutindeni, numai
 aproape de inima mea n-ai fost ! Niciodată, de ani de
 zile, de cînd această blesemată idee îți stăpînește
 cugetul, nu m-am simțit cuibărită în inima și gîndurile
 tale ca odinioară. Și cît am așteptat clipa în care
 bunul și blindul meu tată să mă cuprindă de umeri și
 să mă întrebe : „Tu nu iubești, fiica mea, pe nimeni ?
 Nimeni nu ți-a furat inima ? Poate că aștepti
 binecuvîntarea mea ? Poate că ai rămas tot fetița
 mică din trecut, care n-are curajul să spună că a luat
 o notă slabă la școală sau că a certat-o profesoara ?".
 Nu, niciodată nu te-a preocupat sufletul meu. Mi-ai
 expus totdeauna în amănunt planurile tale. Oh, mi se

făcea părul măciucă atunci când le auzeam. Dar tu nu observai nimic! Ochii tăi străluceau la ghidul spectaculoasei și grandioasei epopei pe care o pregăteai omenirii. Nu băgai de seamă cum te urmăream cu inima îndurerată și nici cum adesea ochii mei înotau în lacrimi. Erai prea absorbit de planurile tale „magnifice”. Cum să mai îndrăznesc să-ți spun că iubesc I... Ai fi râs sau ai fi reacționat ca acum. Ce s-a petrecut acum, aici, n-a fost decât confirmarea temerilor mele. Am avut dovada cea mai bună că - în desperarea mea - chiar dacă aș fi încercat să-ți spun dorul ce mă chinuiește tot ar fi fost fără rezultat!...

Bătrînul se așază ostenit pe prima treaptă a scării. O asculta atent pe fiica lui și o privea cu niște ochi cum niciodată n-o mai privise pînă atunci: amestec de surprindere și dezamăgire, interes și iritare, melancolie și regret.

Pepitta însă nu-l crută:

- Și totuși te-am urmat. M-am supus cum trebuie să se supună o fiică iubitoare și te-am însoțit pretutindeni. O clipă, o dată, acum doi ani, m-a fulgerat gîndul răzvrătirii. Dar n-am mers pînă la capăt. Am renunțat. Am înțeles de atunci că mie nu mi-e permis să iubesc. Că trebuie să jertfesc visul meu de fecioară pe altarul ambițiilor tale nemăsurate... M-am resemnat. Mi-am îngropat dragostea, și nimeni n-o să mai știe vreodată nimic de ea. Resemnarea mi-a limpezit însă mințea. Capul, capul acesta, pe care tu l-ai ajutat să vină pe lume, m-a învățat să judec rece, logic, obiectiv. O dată pasiunea înfrîntă, el și-a făcut din plin datoria. Am renunțat la iubire, dar gestul acesta m-a costat scump : el mi-a luat un vâl de pe mințe." Atunci fapta dumitale oribilă mi-a apărut în toată hidoșenia ei egoistă. Eu am renunțat la ceea ce aveam mai scump, este rîndul dumitale să plătești. Omenirea e mai presus de orice, infinit mai presus decât iubirea dintre doi tineri sau ambiția deșartă a unui inventator de geniu. Omenirea trebuie salvată în veci nu aveam să mai iubesc, dar iubirea mea avea să trăiască mai departe, vie, în iubirile tuturor generațiilor de tineri ce se vor iubi în viitor pe pămînt! Aveam eu oare dreptul să privesc omenirea de ceea ce e mai sfînt în viața unui om ? Nu ! Și așa a luat naștere gîndul trădării, tată. Așa m-am zbatut îngîndurată nopți de-a rîndul. așa m-am zbuciumat singură, luptînd cu ^{deznađeđe} cruntă împotriva tuturor hulelor pe care astfel de gînduri le ridicau în sufletul meu. Și tu n-ai băgat de seamă niciodată nimic! Tată, tată, întinse Pepitta mîinile. de ce m-ai părăsit ?

Bătrînul părea copleșit de o amară tristețe. Urcă cele cîteva trepte și-și strînse fata la piept, tăcut. Ochii săi aveau expresia unui om care privește departe... ale cărui gînduri îl poartă pe alte meleaguri...

- Scumpa mea ! o mîngîie el pe păr. Ai suferit mult. Sufletul tău chinuit s-a zbatut prea tare. Sînt un tată rău !... Totuși ce mult te iubesc! Abia acum îmi dau seama. Nu-i nimic, încă nu-i totul pierdut. Și îngropîndu-și fața în părul ei și cuprinzîndu-i capul în palme :

- Ce groaznic rău era să fac !... Cum nu mi-am dat seama că distrug ceea ce mi-e mai scump pe lume. Nu te necăji, tată! Tău nu e chiar atît de ticalos. Am să te fac totuși fericită !...

Cu mișcări lente, bătrînul se desprinsese din îmbrățișarea fiicei sale. Pepitta își lipi fruntea de pieptul lui Andrei. Saratoga coborî scara și înaintă pînă în mijlocul sălii. Aici virî degetele în buzunarul vestei, scoase ceva și duse la gură. Apoi cu batista își șterse fruntea. Mai făcu cîteva pași și apucă pirghia de oprire a instalației. O împinse greu într-o parte, și

zumzăitul surd se *stînse* imediat. Reactorul principal încetase să mai funcționeze.
- Acum totul e în ordine! zîmbi el. Vezi, Pepitta, tătîcul tău te iubește și nu te-a uitat, porni el către ea cu brațele întinse.

Făcu cîțiva pași. *Deodată se împletici și se rostogoli pe podea.*

Pepitta scoase un strigăt și alergă spre el.

Bătrînul se ridică într-o rînă ; părul răvășit îi acoperea fruntea și ochii. întinse brațul:

Dă-mi mîna!

Apoi șuierat,

gîfîit:

Pepitta, am fost orb. Abia acum văd!...

Pepitta se aplecă și-l cuprinse în brațe, zguduindu-l:

- Nu, nu vreau! Tată! Vom fi fericiți! Am vorbit prostii! Iartă-mă. Oh, se cutremură ea zărînd pe jos cioburile unei fiole, ce-ai făcut, tată ? De ce ai făcut asta ? Și se repezi pe scări strigînd după ajutor.
În clipa aceea, ușa se deschise, și în capul scărilor apărî Ion Vîlsan. Pepitta nici nu-l observă. El însă o prinse de braț. Fără să-și dea seama, Pepitta se lipi suspînînd de pieptul lui. Abia cînd sala se umplu de oameni, ea deschise ochii și prin pinza de lacrimi i se păru că vede ca în vis chipul scump al logodnicului ei.
- Cît te-am așteptat, iubitule! *murmură ea și leșină în brațele lui.*

Astfel s-a sfîrșit cu bine unul dintre cele mai fantastice și dramatice episoade înregistrat vreodată în istoria omenirii.

Poate că cititorul ar dori să mai știe ce s-a întîmplat cu Ma-chiavel și cu patagonezii de la Pol-city, să afle amănunte asupra luptei dintre aceștia și expediția trimisă de Uniunea interparlamentară. Și așa mai departe.

Machiavel a fost ucis în luptă, primindu-și astfel pedeapsa binemeritată. Patagonezii, în bună parte, s-au predat după moartea șefului lor, mai ales că mulți începuseră de cîtăva vreme să cîrtească împotriva lui, sătui de munca excesivă la care-i supunea.

Nu mai are rost, așadar, să stăruim asupra acestui capitol.

Mai bine să vedem ce s-a întîmplat mai departe cu principalii noștri eroi.

CAPITOLUL XVIII.

Din nou acasă.

În fața statuii lui Matej Corvin la Cluj, se adunase o mulțime imensă. Toată piața din fața catedralei gema de lume. Școlile își suspendaseră cursurile în ziua aceea, magazinele trăsaseră obloanele, prin oraș circulația era paralizată.

La picioarele statuii ecvestre, se construise o mică platformă ca un ring de box.

La ora 10,30, pe cer apărî un elicopter. Mulțimea începu să urle și să zvîrle în sus cu pălării și flori. Elicopterul coborî pe platformă, și din el ieși Andrei Bujor, însoțit de Ion Vîlsan și Pepitta.

Niciodată piața n-a răsunit de urale atît de puternice, nîcîcînd monumentală statuie n-a fost martora unei atare manifestări de simpatie, unei primiri atît de entuziaste. Minute întregi fiecare om din public se lăsă purtat pe aripile freneziei. Mai ales cînd Isabela Bujor urcă împreună cu cei doi copii pe estradă, părea că zidurile groase și solide de piatră înnegrită, sprijinite de contraforturi, ale catedralei se

vor sfârîma de tunetul aplauzelor și strigătelor ce făceau să clocote văzduhul.

Între timp, pe estradă mai urcă mama lui Vilsan și Alecu Da-mian, șeful teleredacției posturilor române.

În cele din urmă, mulțimea se potoli. Șeful teleredacției îl rugă pe Andrei Bujor să facă o declarație pentru publicul care cunoștea acum prea bine rolul jucat de telereporter în extraordinara aventură de la polul intangibil. Filmul realizat de Andrei Bujor în timpul „prizonieratului” din oază (și în special scena ospățului cu carne de mamut) devenise celebru și fusese transmis de posturile de televiziune din lumea întreagă încă din primele zile ale cuceririi Pol-cityului.

Strângându-și copiii la piept, Andrei vorbi :

- Dragi prieteni,

Sînt emoționat nu numai pentru că am reușit să scap cu bine împreună cu tovarășii mei din cea mai ciudată aventură a secolului nostru. Sînt emoționat nu numai fiindcă mă văd întors, după o absență de doi ani, în patria mea, în orașul meu, în mijlocul familiei mele. Sînt emoționat nu numai pentru că mă primiți cu atîta căldură. Peste toate aceste emoții se mai adaugă una. Azi, 17 noiembrie 1980, împlinesc treisprezece ani de căsnicie...

Mulțimea izbucni într-un tumult de urale atît de asurzitor, încît Andrei trebui să se oprească. Cu greu se potoli această nouă dovadă de simpatie. Cînd, în sfîrșit, putu din nou să la cuvîntul, spuse :

- Sînt emoționat pentru că la a unsprezecea aniversare am promis soției mele să ne întîlnim în acest loc la ora 10,30 și nu m-am putut ține de cuvînt din cauzele pe care le cunoașteți, iată, se uita el din obișnuință la ceasul montat pe verighetă, au trecut de atunci doi ani și... șapte minute. Abia acum pot să mă prezint la întîlnirea promisă... Sper că scumpa mea Isabela mă va ierta...

Fu iar o explozie de aclamații de nedescris.

Costăchel șopti la urechea taticului său :

- Și nouă ne-ai promis ceva atunci !

Andrei făcu o mină de uituc, nu-și amintea ce promisese copiilor și dădu din umeri cam stînjenit.

- Să-ți aduc amînte, taticule : un pinguin cu moț pentru mine și un pescăruș pentru Costăchel !
interveni Cristina.

Andrei clătină aprobativ din cap:

Ah, da ! Îmi pare rău, dar...

Ba n-ai uitat, făcu Pepitta un semn către cineva din elicopter, și în ușa aparatului apărură un pinguin BWfat căscînd plictisit din cioc și frecîndu-se cu aripile-i cioturoase și negre pe burta-i albă și proeminentă; în spatele său, o focă drăgălașă întindea curioasă capul, mirosind cu mustățile canaturile ușii.

Andrei strînge mîna Pepitței:

Cum să-ți mulțumesc !

Ai pomenit odată, într-un moment critic, de această promisiune făcută copiilor, știi tu, acolo la Pol-city în sala reactorului principal... Toată viața voi ține mînte fiecare amănunt cît de neînsemnat din noaptea aceea.

Cînd aplauzele conteniră, reprezentantul radioteleviziunii se adresă lui Vilsan :

- Vă rugăm să ne spuneți și dumneavoastră ceva : bunăoară ce se va face cu Pol-city pe viitor ?

Vilsan nu era deloc în largul său. Dacă ar fi fost vorba să facă o expunere de izobare și izoterme, un buletin meteorologic sau o prognoză a timpului probabil, ce ușor i-ar fi venit ! Parcă n-ar fi fost tot el acela* care a parcurs sute de kilometri sub pămînt și s-a luptat corp la corp răpunîndu-l pe Machiavel-Gheară de pumă.

Începu să vorbească încet, rar:

- Nu vă pot spune prea multe... Știu totuși că oaza de la Pol-city va fi menținută și mărită... Polul

Sud se va transforma într-o regiune cu climă acceptabilă datorită instalațiilor inginerului Sevilla pe care grupul „A'G” a izbutit să le salveze intacte. Omenirea va beneficia de geniala invenție care era cît pe-aci să-i aducă sfîrșitul. În felul acesta, defunctul inventator își va răscumpăra parte din răul pe care l-a produs la un moment dat lumii. Nu vreau să-l apăr pe tatăl soției mele, dar cred că nu greșesc cînd afirm că vina sa este mult mai mică decît a societății în mijlocul căreia a trăit... și care l-a împins prin șicanele ei la actul nebunesc...

Aplauze puternice dovediră că publicul era de aceeași părere. Un delegat al Institutului meteorologic internațional urcă la tribună și prinse de pieptul Pepittei ordinul „Marele curcubeu” ce i se conferise

de fapt..post-mortem” la Congresul extraordinar al meteorologilor de la Stockholm.

Cînd Pepitta fu solicitată să spună cîteva cuvinte, ea mărturisi :

- Mulțumesc din suflet pentru această distincție... Aș fi fost complet fericită dacă tatăl meu ar fi trăit. În sfîrșit, nu pot ieși lucrurile în viață chiar așa cum ți le dorești. Regret că dintre noi lipsește cineva care ar fi meritat pe deplin să împărtășească bucuria triumfului : Igor Savcirov.

Mulțimea începu să freamăte și să discute cu voioșie :

Cultivatorul de lăcuste!

Reprezentantul firmei „Hoiod”.

Siberianul de dincolo de cercul polar.

Căci toată lumea cunoștea importanta contribuție a siberianului la cucerirea polului intangibil; devenise o figură populară în lumea întreagă. La un moment dat, oamenii ridicară pe cineva pe brațe deasupra capetelor lor. Omul strigă din toate puterile :

- Transmiteți prin posturile noastre de radioteleviziune un cald salut de recunoștință lui Igor Savcirov din partea cetățenilor orașului Cluj. Propun să-l numim „cetățean de onoare” al orașului.

Vacarmul aplauzelor fu atît de mare încît credeai că nu se va mai potoli niciodată. Publicul nu mai avea nici flori, nici palării, nici batiste căci pe toate le aruncase mai înainte în entuziasmul nestăvilit ce-l cuprinsese.

De aceea mulți își scoaseră hainele și le roteau deasupra capului, iar pe statuia lui Matei Corvin se cățărara o mulțime de copii, care-și îndreptau aparatele de filmat spre estradă.

- O ultimă întrebare, se apropie iar de Andrei Bujor reprezentantul posturilor române de televiziune. Ce proiecte de viitor aveți? Unde veți pleca în curînd în căutare de reportaje senzaționale ? Credeți că pe Marte ar fi rost de...

Dar Isabela Bujor interveni:

- Deocamdată să mai stea și pe acasă ! A colindat destul prin lume... E timpul să se ocupe și de... educația copiilor săi.

A fost un hohot homeric de rîs.

SFÎRȘIT

Text corectat de Dumitru Ciobanu